

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 4 november 2022
(OR. en)

14348/22
ADD 1

FRONT 409
COMIX 513

BEGELEIDENDE NOTA

van:	de secretaris-generaal van de Europese Commissie, ondertekend door mevrouw Martine DEPREZ, directeur
ingekomen:	31 oktober 2022
aan:	mevrouw Thérèse BLANCHET, secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie
nr. Comdoc.:	C(2022) 7591 final
Betreft:	BIJLAGE bij Aanbeveling van de Commissie tot vaststelling van een gemeenschappelijk "Praktisch handboek voor grenswachters (Schengenhandboek)" voor gebruik door de bevoegde autoriteiten van de lidstaten bij de uitvoering van grenstoezicht op personen en ter vervanging van Aanbeveling C(2019) 7131 final

Hierbij gaat voor de delegaties document C(2022) 7591 final.

Bijlage: C(2022) 7591 final

EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 28.10.2022
C(2022) 7591 final

ANNEX

BIJLAGE

bij

Aanbeveling van de Commissie

tot vaststelling van een gemeenschappelijk “Praktisch handboek voor grenswachters (Schengenhandboek)” voor gebruik door de bevoegde autoriteiten van de lidstaten bij de uitvoering van grenstoezicht op personen en ter vervanging van Aanbeveling C(2019) 7131 final

BIJLAGE

Praktisch handboek voor grenswachters

DEEL EEN – DEFINITIES	6
DEEL TWEE – GRENSCONTROLES	15
HOOFDSTUK I: Grenscontroleprocedures	15
1. Controles bij grensdoorlaatposten	15
2. Controles op personen die onder het Unierecht inzake vrij verkeer vallen	20
3. Controles op onderdanen van derde landen bij binnenkomst	30
4. Raadpleging van het Schengeninformatiesysteem (SIS) en de Databank voor gestolen en verloren reisdocumenten (SLTD)	49
5. Speciale voorschriften voor controles op bepaalde categorieën personen.....	61
5.1. Staatshoofden	61
5.2. Piloten van vliegtuigen	61
5.3. Zeevarende	62
5.4. Houders van een diplomatiek, een officieel of een dienstpaspoot en leden van internationale organisaties	64
5.5. Grensbewoners die onder een regeling voor klein grensverkeer vallen	66
5.6. Minderjarigen.....	67
5.7. Scholieren uit derde landen die verblijven in een EU-lidstaat of in een derde land waarvoor de visumplicht niet geldt.....	70
5.8. Grensarbeiders	72
5.9. ADS-toeristen	73
5.10. Reddingsdiensten, politie, brandweer en grenswachters	73
5.11. Offshorewerknemers.....	74
5.12. Binnen een onderneming overgeplaatste personen.....	74
5.13. Onderzoekers en hun familieleden.....	77
5.14. Studenten	80
5.15. Begunstigden van het terugtrekkingsakkoord.....	83
6. Afstempeling van de reisdocumenten	83
7. Versoepeling van de controles	91
8. Weigering van toegang	92
9. Aan de grens aangevraagde visa, inclusief visa voor transiterende zeevarenden, en weigering van dergelijke visa	105
10. Nietigverklaring en intrekking van visa.....	106

11.	Bijzondere regelingen voor doorreis.....	106
12.	Asielzoekers/verzoekers om internationale bescherming.....	108
13.	Registratie van informatie aan de grens.....	111
14.	Samenwerking met andere diensten	112
15.	Markering van valse documenten	112
16.	Controle van de echtheid van de in een biometrisch paspoort opgeslagen gegevens.....	114
17.	Geldigheid van de inschrijving van kinderen in het paspoort van de ouders	114
HOOFDSTUK II: Landgrenzen.....		115
1.	Controle van het wegverkeer	115
2.	Controle van het spoorwegverkeer	118
3.	Klein grensverkeer	121
HOOFDSTUK III: Luchtgrenzen		123
1.	Controles op luchthavens.....	123
2.	Controles op secundaire luchthavens.....	129
3.	Personencontroles op particuliere vluchten	130
HOOFDSTUK IV: Zeegrenzen		130
1.	Controle op de zeescheepvaart – algemene controleprocedures	130
2.	Controles op cruiseschepen.....	132
3.	Controles van de pleziervaart	137
4.	Controles van de kustvisserij	140
5.	Controles van veerverbindingen	140
6.	Vrachtverbindingen tussen havens in het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen	142
HOOFDSTUK V: Controle op de binnenvaart.....		144
1.	Binnenvaart.....	144
DEEL DRIE: GRENSBEWAKING		145
1.	Doel van de bewaking.....	145
2.	De bewakingsmethoden.....	145
DEEL VIER: LIJST VAN RELEVANTE RECHTSINSTRUMENTEN		148
AANHANGSEL A		154
Kennisgevingsprocedure.....		154
AANHANGSEL B.....		156
Risicobeoordeling		156

LIJST VAN BIJLAGEN BIJ HET PRAKTISCH HANDBOEK VOOR GRENSWACHTERS	
.....	162

VOORWOORD

Het hoofddoel van de Schengensamenwerking is het tot stand brengen van een gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen¹. Dit vereist doeltreffende controles aan de buitengrenzen² en de toepassing van flankerende maatregelen op het gebied van onder meer politieke en justitiële samenwerking en het visumbeleid. De bepalingen inzake toezicht aan de buitengrenzen zijn niettemin in twee gevallen ook van toepassing op de binnengrenzen. Het eerste geval betreft de situatie waarin het proces voor het opheffen van de controles aan deze binnengrenzen nog niet is afgerond³. De grenscontroles aan deze grenzen moeten worden uitgevoerd overeenkomstig de bepalingen van titel II van Verordening (EU) 2016/399 van het Europees Parlement en van de Raad⁴ (“de Schengengrenscore”). Het tweede geval betreft de situatie waarin de controles aan de binnengrenzen tijdelijk worden heringevoerd door een Schengenstaat die het Schengenacquis volledig toepast⁵. De desbetreffende bepalingen van titel II zijn dan van overeenkomstige toepassing, aangezien binnengrenzen geen buitengrenzen worden⁶.

Het doel van dit Praktisch handboek voor grenswachters is de vaststelling van richtsnoeren, beste praktijken en aanbevelingen met betrekking tot de uitvoering van grenswachterstaken in de Schengenstaten. Het handboek is tevens bedoeld als gebruikersgids voor grenswachters met betrekking tot de maatregelen en besluiten die moeten worden genomen langs de grenzen waar de bepalingen inzake de buitengrenzen van toepassing zijn. De inhoud van dit handboek heeft voornamelijk betrekking op de controle van personen aan de grens en is gebaseerd op instrumenten van de Unie inzake het overschrijden van grenzen (in het bijzonder de Schengengrenscore), de afgifte van visa, het Unierecht inzake vrij verkeer en asielverzoeken. Deel IV bevat een lijst met rechtshandelingen die de in dit handboek behandelde gebieden reguleren.

---

¹ Binnengrenzen zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 1, van de Schengengrenscore.

² Buitengrenzen zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 2, van de Schengengrenscore.

³ Artikel 3, lid 2, van de Toetredingsakte van 2003 (Cyprus), artikel 4, lid 2, van de Toetredingsakte van 2005 (Bulgarije en Roemenië) en artikel 4, lid 2, van de Toetredingsakte van 2012 (Kroatië).

⁴ Verordening (EU) 2016/399 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende een Uniecode voor de overschrijding van de grenzen door personen (Schengengrenscore) (PB L 77 van 23.3.2016, blz. 1).

⁵ Artikel 32 van de Schengengrenscore.

⁶ Zie met name het verslag van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad betreffende de toepassing van titel III (Binnengrenzen) van Verordening (EG) nr. 562/2006 tot vaststelling van een communautaire code betreffende de overschrijding van de grenzen door personen (Schengengrenscore) (COM(2010) 554). In haar voorstel tot wijziging van de Schengengrenscore (COM(2021) 891) heeft de Commissie voorgesteld om de lidstaten te verplichten tot het vaststellen van maatregelen ter verzachting van de gevolgen van de heringevoerde grenscontroles aan de binnengrenzen. Nadere richtsnoeren voor dergelijke verzachtende maatregelen zullen worden uitgewerkt zodra dit voorstel is aangenomen.

Wanneer in dit handboek wordt verwezen naar andere soorten controles die aan de grens kunnen of moeten worden uitgevoerd (bijvoorbeeld douanecontroles, fytosanitaire controles of gezondheidsgerelateerde controles), is op die soorten controles de betreffende nationale en EU-wetgeving van toepassing. Schengenstaten moeten in elk geval te allen tijde zorgen voor een nauwe samenwerking tussen de verschillende autoriteiten die het toezicht aan de grenzen uitoefenen, evenals met de autoriteiten die toezicht uitoefenen binnen het grondgebied.

Het is niet de intentie van dit handboek om juridisch bindende verplichtingen voor Schengenstaten te creëren of om nieuwe rechten en plichten vast te stellen voor grenswachters of andere personen waarop het betrekking kan hebben. Alleen de rechtshandelingen waarop dit handboek is gebaseerd of waarnaar in dit handboek wordt verwezen, creëren juridisch bindende gevolgen en kunnen worden ingeroepen voor een nationale rechtbank.

DEEL EEN – DEFINITIES

1. **“SCHENGENSTATEN” (EU-lidstaten die het Schengenacquis met betrekking tot de buitengrenzen toepassen en geassocieerde Schengenlanden):**

1. België	11. <i>IJsland</i>	21. <i>Noorwegen</i>
2. Bulgarije	12. Italië	22. Oostenrijk
3. Tsjechië	13. Cyprus	23. Polen
4. Denemarken	14. Letland	24. Portugal
5. Duitsland	15. <i>Liechtenstein</i>	25. Roemenië
6. Estland	16. Litouwen	26. Slovenië
7. Griekenland	17. Luxemburg	27. Slowakije
8. Spanje	18. Hongarije	28. Finland
9. Frankrijk	19. Malta	29. Zweden
10. Kroatië	20. Nederland	30. <i>Zwitserland</i>

Ierland heeft toestemming gekregen om enkele delen van het Schengenacquis toe te passen, zij het op een beperkt aantal gebieden (politiële en justitiële samenwerking in strafzaken). Toezicht aan de buitengrenzen valt daar niet onder. Voor de toepassing van dit handboek, dat is gericht op grenskwesties en is bestemd voor grenswachters, wordt Ierland daarom niet tot de “Schengenstaten” gerekend.

2. “EU-LIDSTATEN”:

1. België	10. Frankrijk	19. Nederland
2. Bulgarije	11. Kroatië	20. Oostenrijk
3. Tsjechië	12. Italië	21. Polen
4. Denemarken	13. Cyprus	22. Portugal
5. Duitsland	14. Letland	23. Roemenië
6. Estland	15. Litouwen	24. Slovenië
7. Ierland	16. Luxemburg	25. Slowakije
8. Griekenland	17. Hongarije	26. Finland
9. Spanje	18. Malta	27. Zweden

3. SPECIFIEKE SITUATIE VAN SCHENGENSTATEN DIE HET SCHENGENACQUIS NOG NIET VOLLEDIG TOEPASSEN

Bulgarije, Kroatië, Cyprus en Roemenië passen het Schengenacquis nog niet volledig toe, en de controles aan hun grenzen met andere Schengenstaten zijn nog niet opgeheven⁷.

Zij passen aan al hun grenzen de regels van titel II van de Schengengrenscodex toe.

De volgende specifieke regels zijn van toepassing:

- de controles aan hun grenzen (bv. in verband met de duur van het verblijf, visa, verblijfsvergunningen en middelen van bestaan) worden uitgevoerd met betrekking tot hun eigen grondgebied;

---

⁷ De Raad heeft op 26 juni 2022 een ontwerpbesluit van de Raad betreffende de volledige toepassing van de bepalingen van het Schengenacquis in de Republiek Kroatië toegezonden aan het Europees Parlement voor advies (Raadsdocument 10624/22).

- de bepalingen van Verordening (EG) nr. 810/2009 van het Europees Parlement en de Raad⁸ (“de Visumcode”) zijn niet van toepassing op Bulgarije, Kroatië, Cyprus en Roemenië. Een verwijzing naar Schengenvisa heeft daarom geen betrekking op visa die door een van deze vier Schengenstaten zijn afgegeven;
- de bepalingen inzake het Visuminformatiesysteem (VIS) zijn sinds 25 juli 2021 van toepassing op Bulgarije en Roemenië op basis van Besluit (EU) 2017/1908 van de Raad⁹, met de beperkingen die in dat besluit zijn vastgesteld (read-onlytoegang);
- de bepalingen inzake het Schengeninformatiesysteem (SIS) zijn niet van toepassing op Cyprus; zij zijn volledig van toepassing op Bulgarije en Roemenië, overeenkomstig de Besluiten 2010/365/EU¹⁰ en (EU) 2018/934¹¹ van de Raad; zij zijn gedeeltelijk van toepassing op Kroatië, overeenkomstig Besluit (EU) 2017/733 van de Raad¹²;
- Schengenstaten die het Schengenacquis nog niet volledig toepassen, kunnen bepaalde documenten eenzijdig als gelijkwaardig aan hun nationale visum erkennen voor doorreis over of een voorgenomen kort verblijf op hun grondgebied, op grond van Besluit nr. 565/2014/EU van het Europees Parlement en de Raad¹³.

---

⁸ Verordening (EG) nr. 810/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 tot vaststelling van een communautaire visumcode (Visumcode) (PB L 243 van 15.9.2009, blz. 1).

⁹ Besluit (EU) 2017/1908 van de Raad van 12 oktober 2017 betreffende de inwerkingstelling van bepaalde bepalingen van het Schengenacquis inzake het Visuminformatiesysteem in de Republiek Bulgarije en in Roemenië ([PB L 269 van 19.10.2017, blz. 39](#)), datum van toepassing bepaald bij Uitvoeringsbesluit (EU) 2021/995 van de Commissie van 18 juni 2021 tot vaststelling van de startdatum voor de toepassing van Besluit (EU) 2017/1908 van de Raad betreffende de inwerkingstelling van bepaalde bepalingen van het Schengenacquis inzake het Visuminformatiesysteem in de Republiek Bulgarije en in Roemenië ([PB L 219 van 21.6.2021, blz. 37](#)).

¹⁰ Besluit 2010/365/EU van de Raad van 29 juni 2010 betreffende de toepassing van de bepalingen van het Schengenacquis die betrekking hebben op het Schengeninformatiesysteem in de Republiek Bulgarije en Roemenië ([PB L 166 van 1.7.2010, blz. 17](#)).

¹¹ Besluit (EU) 2018/934 van de Raad betreffende de inwerkingstelling van de resterende bepalingen van het Schengenacquis die betrekking hebben op het Schengeninformatiesysteem in de Republiek Bulgarije en in Roemenië ([PB L 165 van 2.7.2018, blz. 37](#)).

Besluit (EU) 2017/733 van de Raad van 25 april 2017 betreffende de toepassing van de bepalingen van het Schengenacquis met betrekking tot het Schengeninformatiesysteem in de Republiek Kroatië ([PB L 108 van 26.4.2017, blz. 31](#)).

¹³ Besluit nr. 565/2014/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 tot instelling van een vereenvoudigde regeling voor de controle van personen aan de buitengrenzen, gebaseerd op de eenzijdige erkenning door Bulgarije, Kroatië, Cyprus en Roemenië van bepaalde documenten als gelijkwaardig met hun nationale visa voor de doorreis over hun grondgebied of een voorgenomen verblijf op hun grondgebied van ten hoogste 90 dagen binnen een periode van 180 dagen en tot intrekking van de Beschikkingen nr. 895/2006/EG en nr. 582/2008/EG ([PB L 157 van 27.5.2014, blz. 23](#)).

Wanneer wordt verwezen naar “Schengenstaten die het Schengenacquis volledig toepassen” of naar “het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen”, zijn Bulgarije, Kroatië, Cyprus en Roemenië daarbij niet inbegrepen.

4. **“EER-landen”**: Noorwegen (NO), IJsland (IS) en Liechtenstein (LI).
5. **“Gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen”** verwijst naar het gebied dat bestaat uit het grondgebied van de Schengenstaten die het Schengenacquis volledig toepassen (dus zonder Bulgarije, Kroatië, Cyprus en Roemenië).
6. **“Personen die onder het Unierecht inzake vrij verkeer vallen”**¹⁴ zijn de burgers van de EU-lidstaten, de EER-landen en Zwitserland (CH), evenals hun familieleden, ongeacht hun nationaliteit, die hen vergezellen of zich bij hen voegen.
7. **“Familieleden van burgers van EU/EER/CH-landen die onder het Unierecht inzake vrij verkeer vallen”**¹⁵ zijn, ongeacht hun nationaliteit:
  - de echtgenoot (ongeacht het geslacht van de echtgenoot¹⁶) en de partner met wie de EU-, EER-, of CH-burger een geregistreerd partnerschap is aangegaan, indien dit is aangegaan op basis van de wetgeving van een EU-lidstaat of een Schengenstaat en door de wetgeving van de ontvangende EU-lidstaat of Schengenstaat wordt erkend als gelijkgesteld aan een huwelijk;
  - de directe nakomelingen jonger dan 21 jaar of personen ten laste, met inbegrip van die van de echtgenoot of geregistreerde partner;
  - de afhankelijke directe verwanten in opgaande lijn, met inbegrip van die van de echtgenoot of geregistreerde partner;
  - andere hieronder opgesomde familieleden wier binnenkomst en/of verblijf overeenkomstig het nationale recht is gefaciliteerd door middel van een visum of een verblijfskaart:
    - familieleden ten laste;
    - familieleden die bij de EU-, EER, of CH-burger inwonen;

---

¹⁴ Artikel 2, punt 5, van de Schengengrenscode.

¹⁵ Artikel 2, punt 2, en artikel 3, lid 2, van Richtlijn 2004/38/EG.

¹⁶ Arrest van het Europees Hof van Justitie van 5 juni 2018 in zaak C-673/16, Coman, ECLI:EU:C:2018:385.

- familieleden die vanwege ernstige gezondheidsredenen een persoonlijke verzorging door de EU-/EER-burger strikt behoeven;
  - partners met wie de EU/EER-burger een deugdelijk bewezen duurzame relatie heeft.
8. **“EU-burger”**¹⁷ verwijst naar eenieder die de nationaliteit van een lidstaat van de Europese Unie heeft.
  9. **“Onderdaan van een derde land”**¹⁸ verwijst naar eenieder die niet onder het Unierecht inzake vrij verkeer valt¹⁹.
  10. **“Grenswachter”**²⁰ verwijst naar elke overheidsbeambte die overeenkomstig het nationale recht werkzaam is bij een grensdoorlaatpost, langs de grens of in de onmiddellijke nabijheid daarvan en die het grenstoezicht uitvoert overeenkomstig het Unierecht en het nationale recht.
  11. **“Grenstoezicht”**²¹ is de aan een grens uitgevoerde activiteit die uitsluitend wegens de voorgenomen of daadwerkelijke overschrijding van die grens en dus niet om andere redenen wordt verricht, en die bestaat uit controle en bewaking van de grens.
  12. **“Grenscontroles”**²² zijn de controles die aan de grensdoorlaatposten worden verricht om na te gaan of de betrokken personen, hun vervoermiddelen en de voorwerpen in hun bezit het grondgebied van de Schengenstaten mogen binnenkomen dan wel verlaten.

---

¹⁷ Artikel 2, punt 1, van Richtlijn 2004/38/EG.

¹⁸ Artikel 2, punt 6, van de Schengengrenscore.

¹⁹ Onderdanen van Andorra, Monaco en San Marino worden beschouwd als onderdanen van derde landen; zij hoeven hun reisdocumenten echter niet te laten afstempelen (in de toekomst zijn zij ook vrijgesteld van het EES en het ETIAS), en het gebruik van EU-rijen door onderdanen van Andorra en San Marino wordt door de lidstaten getolereerd, overeenkomstig Raadsdocument 13020/04.

²⁰ Artikel 2, punt 14, van de Schengengrenscore.

²¹ Artikel 2, punt 10, van de Schengengrenscore.

²² Artikel 2, punt 11, van de Schengengrenscore.

13. **“Systematische controles aan de hand van relevante databanken”**²³ zijn de controles aan de hand van relevante databanken die door grenswachters worden uitgevoerd bij in- en uitreis van alle personen (personen die onder het Unierecht inzake vrij verkeer vallen en onderdanen van derde landen) die de buitengrenzen overschrijden.
14. **“Relevante databanken”**²⁴ zijn de databanken die de grenswachters moeten raadplegen bij het verrichten van systematische controles op alle personen die de buitengrenzen overschrijden. Daarbij gaat het onder meer om:
- het Schengeninformatiesysteem “SIS”;
  - de Interpoldatabank voor gestolen en verloren reisdocumenten (*Stolen and Lost Travel Documents* (STLD)-databank);
  - nationale databanken met informatie over gestolen, ontvreemde, verloren en ongeldig gemaakte reisdocumenten.

De grenswachters kunnen ook andere nationale en Interpoldatabanken raadplegen.

15. **“Gerichte controles aan de hand van relevante databanken”**²⁵ zijn de controles aan de hand van relevante databanken op basis van een risicoanalyse die uitsluitend op sommige onder het Unierecht inzake vrij verkeer vallende personen worden uitgevoerd bij bepaalde grensdoorlaatposten waar wordt afgeweken van het beginsel van systematische controles.
16. **“Andere controles op personen die onder het Unierecht inzake vrij verkeer vallen”**²⁶ zijn controles op onder het Unierecht inzake vrij verkeer vallende personen die niet aan gerichte controles aan de hand van relevante databanken worden onderworpen wanneer tijdelijk wordt afgeweken van de systematische controles; het gaat dan met name om de verificatie van de identiteit van de betrokken persoon en van de geldigheid en echtheid van het reisdocument dat deze in bezit heeft.

---

²³ Gebaseerd op artikel 8, lid 2, van de Schengengrenscore.

²⁴ Gebaseerd op artikel 8, lid 2, punten a) en b), van de Schengengrenscore.

²⁵ Gebaseerd op artikel 8, lid 2 bis, van de Schengengrenscore.

²⁶ Gebaseerd op artikel 8, lid 2 bis, derde alinea, van de Schengengrenscore.

17. **“Grondige controles”**²⁷ zijn de controles die worden verricht op onderdanen van derde landen.
18. **“Tweedelijscontroles”**²⁸ zijn verdere controles die op een speciale locatie kunnen worden verricht, apart van de locatie waar iedereen wordt gecontroleerd (“eerste lijn”).
19. **“Advance Passenger Information (API)”** verwijst naar gegevens die worden verzameld overeenkomstig Richtlijn 2004/82/EG van de Raad²⁹.
20. **“Grensbewaking”**³⁰ is de bewaking van de grenzen tussen de grensdoorlaatposten en de bewaking van de grensdoorlaatposten buiten de vastgestelde openingstijden om te voorkomen dat personen zich aan de grenscontroles onttrekken.
21. **“Asielzoeker”, “asielverzoeker” of “asielaanvrager”**³¹ verwijst naar een onderdaan van een derde land of een staatloze die een asielverzoek heeft ingediend waarover nog geen definitief besluit is genomen.
22. **“Verzoek om internationale bescherming”**³² verwijst naar een verzoek van een onderdaan van een derde land of een staatloze om bescherming van een Schengenstaat, waarbij de betrokken persoon kennelijk de vluchtelingenstatus of de subsidiaire beschermingsstatus wenst.
23. **“Vluchteling”**³³ verwijst naar een onderdaan van een derde land of een staatloze die zich wegens een gegronde vrees voor vervolging om redenen van ras, godsdienst, nationaliteit, politieke overtuiging of het behoren tot een bepaalde sociale groep, buiten het land bevindt waarvan hij of zij de nationaliteit bezit en de bescherming van dat land niet kan of, wegens deze vrees, niet wil invoeren, dan wel een staatloze die zich om dezelfde reden buiten het land bevindt waar hij of zij vroeger gewoonlijk verbleef en daarheen niet kan of, wegens genoemde vrees, niet wil terugkeren.

---

²⁷ Gebaseerd op artikel 8, lid 3, van de Schengengrenscore.

²⁸ Artikel 2, punt 13, van de Schengengrenscore.

²⁹ Richtlijn 2004/82/EG van de Raad van 29 april 2004 betreffende de verplichting voor vervoerders om passagiersgegevens door te geven (PB L 261 van 6.8.2004, blz. 24).

³⁰ Artikel 2, punt 12, van de Schengengrenscore.

³¹ Artikel 2, punt i), van Richtlijn 2011/95/EU.

³² Artikel 2, punt h), van Richtlijn 2011/95/EU.

³³ Artikel 2, punt d), van Richtlijn 2011/95/EU.

24. **“Persoon die in aanmerking komt voor subsidiaire bescherming”**³⁴ verwijst naar een onderdaan van een derde land of een staatloze die niet voor de vluchtelingenstatus in aanmerking komt, doch ten aanzien van wie er zwaarwegende gronden bestaan om aan te nemen dat wanneer deze persoon naar zijn of haar land van herkomst, of in het geval van een staatloze, naar het land waar hij of zij vroeger gewoonlijk verbleef, terugkeert, een reëel risico zou lopen op ernstige schade als omschreven in artikel 15 van Richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad³⁵, en die zich niet onder de bescherming van dat land kan of, wegens dat risico, wil stellen.
25. **“Staatloze”**³⁶ verwijst naar een persoon die door geen enkele staat, krachtens diens nationale recht, als onderdaan wordt beschouwd.
26. **“Gevaar voor de volksgezondheid”**³⁷ verwijst naar elke potentieel epidemische ziekte zoals gedefinieerd in de Internationale Gezondheidsregeling van de Wereldgezondheidsorganisatie, en andere infectieziekten of besmettelijke parasitaire ziekten, voor zover daartegen beschermende regelingen worden getroffen ten aanzien van de onderdanen van de lidstaten. Zie voor meer informatie de richtsnoeren inzake gevaren voor de volksgezondheid³⁸.
27. **“Visum”**³⁹ verwijst naar een vergunning die door een Schengenstaat die het Schengenacquis volledig toepast, wordt afgegeven voor:
- a) een voorgenomen verblijf op het grondgebied van het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen van ten hoogste 90 dagen binnen een periode van 180 dagen;
  - b) doorreis door de internationale transitzones van luchthavens van de Schengenstaten die het Schengenacquis volledig toepassen.

---

³⁴ Artikel 2, punt f), van Richtlijn 2011/95/EU.

³⁵ Richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en voor de inhoud van de verleende bescherming (PB L 337 van 20.12.2011, blz. 9).

³⁶ Artikel 1 van het VN-Verdrag betreffende de status van staatlozen.

³⁷ Artikel 2, punt 21, van de Schengengrenscodex.

³⁸ Zie voor meer informatie de richtsnoeren inzake gevaren voor de volksgezondheid, deel II, hoofdstuk I, punt 3.6.

³⁹ Artikel 2, punt 2, van de Visumcode.

28. **“Nationaal visum voor kort verblijf”** verwijst naar een vergunning die door een Schengenstaat die het Schengenacquis nog niet volledig toepast, wordt afgegeven voor een voorgenomen verblijf op het grondgebied van die Schengenstaat met een duur van ten hoogste 90 dagen binnen een periode van 180 dagen.
29. **“Visum met territoriaal beperkte geldigheid”**⁴⁰ verwijst naar een visum dat geldig is voor het grondgebied van een of meer Schengenstaten die het Schengenacquis volledig toepassen, maar niet van al deze staten.
30. **“Luchthaventransitvisum”**⁴¹ verwijst naar een visum dat geldig is voor doorreis via de internationale transitzones van een of meer luchthavens van de Schengenstaten die het Schengenacquis volledig toepassen.
31. **“Nationaal luchthaventransitvisum”** verwijst naar een visum dat geldig is voor doorreis via de internationale transitzones van een of meer luchthavens van een Schengenstaat die het Schengenacquis nog niet volledig toepassen.
32. **“Visum voor verblijf van langere duur”**⁴² verwijst naar een nationaal visum voor een verblijf van langer dan drie maanden dat een Schengenstaat die het Schengenacquis volledig toepast, overeenkomstig Verordening (EU) nr. 265/2010 of overeenkomstig ander Unierecht of zijn nationale recht afgeeft en dat maximaal één jaar geldig is.
33. **“Begunstigde van het terugtrekkingsakkoord”** verwijst naar onderdanen van het Verenigd Koninkrijk en hun familieleden die begunstigde zijn van deel twee (burgerrechten) van het *Akkoord inzake de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland uit de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie*⁴³. Voor begunstigden van het terugtrekkingsakkoord geldt dat hun eerder uitgeoefende rechten van vrij verkeer, die zij als EU-burgers genoten, alleen in hun gaststaat behouden blijven. Wat het verkeer van deze personen in de Schengenstaten (andere dan hun gaststaat) betreft, moeten zij worden behandeld als legaal verblijvende onderdanen van derde landen.

---

⁴⁰ Artikel 2, punt 4, van de Visumcode.

⁴¹ Artikel 2, punt 5, van de Visumcode.

⁴² Artikel 18 van de Overeenkomst ter uitvoering van het Akkoord van Schengen.

⁴³ [PB L 29 van 31.1.2020, blz. 7.](#)

DEEL TWEE – GRENSCONTROLES

HOOFDSTUK I: Grenscontroleprocedures

1. CONTROLES BIJ GRENSDOORLAATPOSTEN

1.1. Het belangrijkste doel van grenscontroles bij grensdoorlaatposten is om na te gaan of alle personen die de grens overschrijden, voldoen aan de voorwaarden voor binnenkomst op het grondgebied van de Schengenstaten. In geval van onderdanen van derde landen wordt gecontroleerd of zij aan de voorwaarden voor binnenkomst voldoen ([zie punt 3 van dit hoofdstuk](#)). Wat EU-burgers en hun familieleden betreft, zijn de controles met name bedoeld om te verifiëren of de betrokkenen onder het uit Richtlijn 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad⁴⁴ voortvloeiende Unierecht inzake vrij verkeer vallen. Ook gelden er specifieke regels voor bepaalde categorieën personen ([zie punt 3.2 van dit hoofdstuk](#)).

1.2. Alle personen, zowel EU-, EER, of CH-burgers als onderdanen van derde landen, moeten bij overschrijding van de buitengrenzen worden onderworpen aan systematische controles aan de hand van relevante databanken⁴⁵. Bij deze databanken gaat het om:

- het SIS;
- de SLTD;
- nationale databanken met informatie over gestolen, ontvreemde, verloren en ongeldig gemaakte reisdocumenten.

De grenswachters kunnen ook andere nationale en Interpoldatabanken raadplegen.

Afwijkingen van deze systematische controles aan de hand van relevante databanken zijn onder bepaalde voorwaarden mogelijk aan de land- en zeegrenzen ([zie punt 2.3 van dit hoofdstuk](#)). Voor de aanmelding van dergelijke afwijkingen moet een specifieke procedure worden gevolgd ([zie aanhangsel A](#)) en er moet een risicobeoordeling worden uitgevoerd ([zie aanhangsel B](#)).

---

⁴⁴ Richtlijn 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden, tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 1612/68 en tot intrekking van Richtlijnen 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG en 93/96/EEG (PB L 158 van 30.4.2004, blz. 77).

⁴⁵ Artikel 8 van de Schengengrenscore.

Aan de luchtgrenzen waren afwijkingen mogelijk gedurende een overgangperiode die eindigde op 7 april 2019. Sindsdien zijn er aan de luchtgrenzen geen afwijkingen meer mogelijk.

- 1.3. De in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en in het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens verankerde grondrechten moeten worden gewaarborgd voor eenieder die de grens wil overschrijden. Het grenstoezicht moet in overeenstemming zijn met het verbod op onmenselijke en vernederende behandeling en het verbod op discriminatie als vastgelegd in respectievelijk de artikelen 4 en 21 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en de artikelen 3 en 14 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens.

In het bijzonder moeten grenswachters bij de uitoefening van hun taken de menselijke waardigheid volledig eerbiedigen, en is elke discriminatie op welke grond dan ook verboden, met inbegrip van geslacht, ras, kleur, etnische of sociale afkomst, genetische kenmerken, taal, godsdienst of overtuiging, politieke of andere denkbeelden, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, geboorte, een handicap, leeftijd of seksuele geaardheid. Elke maatregel die bij de uitoefening van hun taken worden genomen en waarbij de grondrechten worden beperkt, moet bij wet zijn vastgesteld en moet de wezenlijke inhoud van de rechten en vrijheden eerbiedigen. Volgens artikel 52 van het Handvest kunnen slechts beperkingen worden gesteld indien die noodzakelijk zijn en daadwerkelijk beantwoorden aan door de Unie erkende doelstellingen van algemeen belang of aan de eisen van de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen; die beperkingen moeten evenredig zijn.

Alle reizigers hebben recht op informatie over de aard van de controle en op een professionele, vriendelijke en respectvolle behandeling, overeenkomstig het toepasselijke internationale, nationale en Unierecht.

Alle reizigers moeten worden geïnformeerd over de verwerking van hun persoonsgegevens in het kader van grenscontroles, waaronder controles aan de hand van databanken (bv. SIS- en VIS-databanken), onder meer inzake de rechten die zij als betrokkene hebben ten aanzien van de verwerking van hun persoonsgegevens. Daartoe moet bij de grensdoorlaatposten relevante informatie beschikbaar zijn (bv.

informatieborden, QR-code) in de talen die gewoonlijk voor soortgelijke communicatie worden gebruikt. De EU-voorschriften inzake de bescherming van persoonsgegevens zijn van toepassing, met name Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad⁴⁶ en Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad⁴⁷, evenals de gegevensbeschermingsvoorschriften van het SIS- en het VIS-acquis.

- 1.4. Op verzoek van de personen die aan een controle worden onderworpen, moeten de grenswachters die de controle uitvoeren deze personen hun dienstbadge tonen, het dienstidentificatienummer verstrekken en, indien de omstandigheden dit toelaten, hun naam geven. De verstrekking van de naam mag worden geweigerd indien er reden is om aan te nemen dat de grenswachters ernstig kunnen worden benadeeld (bv. wanneer hun leven of lichamelijke integriteit wordt bedreigd). In dit laatste geval hoeven alleen het nummer van de badge en de naam en het adres van de autoriteit te worden verstrekt.
- 1.5. De leidinggevende grenswachter van de grensdoorlaatpost moet voldoende gekwalificeerd personeel inzetten voor de uitoefening van een doeltreffend grenstoezicht. Grenswachters moeten altijd een evenwicht zien te vinden tussen enerzijds de behoefte om te zorgen voor een soepele grensoverschrijding van personen die voldoen aan de toegangsvoorwaarden en die de grote meerderheid van reizigers vormen (bv. toeristen, zakenmensen, studenten) en anderzijds de noodzaak om altijd waakzaam te zijn om personen op te sporen die een risico voor de openbare orde en de binnenlandse veiligheid vormen of die mogelijk illegaal het gebied binnenkomen. Waakzaamheid is met name geboden wanneer wordt afgeweken van het beginsel van systematische controles aan de hand van relevante databanken. Aan de grensdoorlaatposten waarvoor geen afwijkingen gelden, moeten de grenswachters systematische controles aan de hand van relevante databanken uitvoeren bij in- en uitreis van alle personen die de buitengrenzen overschrijden.

---

⁴⁶ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) ([PB L 119 van 4.5.2016, blz. 1](#)).

⁴⁷ Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad ([PB L 119 van 4.5.2016, blz. 89](#)).

* Advies voor grenswachters bij het uitvoeren van grenscontroles:

- kijk bij het aannemen van het reisdocument altijd eerst naar het gezicht van de reiziger (probeer zo veel mogelijk opmerkelijke kenmerken van het gezicht van de reiziger te onthouden);
- vergelijk de kenmerken van de reiziger met de foto en de beschrijving in het reisdocument en kijk tevens naar overeenstemming met het visum, indien dit is vereist (dit kan helpen bedriegers op te sporen);
- controleer het hele reisdocument grondig om de mogelijkheid uit te sluiten dat het is nagemaakt of vervalst (de nummering, bedrukking en hechting van bladzijden, erin aangebrachte zegels en stempels, de opname van andere personen; alle correcties die in het document zijn aangebracht, vooral op de bladzijde met persoonsgegevens, moeten door de reiziger worden toegelicht); raadpleeg systematisch de relevante databanken (indien dit niet automatisch gebeurt door het scannen van het reisdocument); houd tegelijkertijd contact met de reiziger en observeer het gedrag en de reacties van de reiziger (bv. nervositeit, agressieve houding, overdreven bereidheid tot medewerking); gebruik voor de raadpleging van het Visuminformatiesysteem het nummer van de visumsticker in combinatie met een verificatie van de vingerafdrukken van de visumhouder. Controleer de vermelding VIS 0 alleen aan de hand van het nummer van de visumsticker;
- alle reizigers moeten worden geïnformeerd over de verwerking van hun persoonsgegevens in het kader van grenscontroles, waaronder controles aan de hand van databanken (bv. SIS- en VIS-databanken), onder meer wat betreft de rechten die zij als betrokkene hebben ten aanzien van de verwerking van hun persoonsgegevens. De EU-voorschriften inzake de bescherming van persoonsgegevens zijn van toepassing. De grenswachter moet de reiziger informatie verstrekken over het recht om toegang tot de gegevens te krijgen, onjuiste gegevens te laten corrigeren en onrechtmatig opgeslagen gegevens te laten verwijderen. De grenswachter dient de reizigers de contactgegevens van de bevoegde nationale autoriteiten te

verstrekken, zijnde de verwerkingsverantwoordelijke en de gegevensbeschermingsautoriteit, zodat de reizigers hun rechten kunnen uitoefenen, waaronder het recht om een klacht in te dienen bij de gegevensbeschermingsautoriteit⁴⁸;

- wanneer dat vereist is, controleer dan, voordat u een stempel in het reisdocument zet, of de betrokkenen tijdens hun laatste verblijf binnen het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen of op het grondgebied van Bulgarije, Kroatië, Cyprus of Roemenië, afzonderlijk genomen, de toegestane verblijfsduur (dat wil zeggen 90 dagen binnen een periode van 180 dagen) niet hebben overschreden. Voor onderdanen van derde landen die familielid zijn van een EU-, EER- of CH-burger gelden specifieke bepalingen (zie punt 2.1.2);
- ondervraag de reiziger niet als een potentiële misdadiger of illegaal verblijvende onderdaan van derde landen. Alle vragen moeten weloverwogen en op een vriendelijke manier worden gesteld;
- vragen van de reiziger mogen niet als indringend worden beschouwd en moeten op een feitelijke en beleefde manier worden beantwoord.

1.6. Gebruik van automatische grenscontrolesystemen: de bepalingen van de Schengengrenscodex die bij Verordening (EU) 2017/2225 tot wijziging van de Schengengrenscodex in verband met het gebruik van het inreis-uitreisstelsel (EES) zijn ingevoerd en die van toepassing zullen worden op de datum van ingebruikneming van het EES, bevatten gedetailleerde voorschriften over het gebruik van zelfbedieningsloketten en e-gates. In afwachting van de inwerkingtreding van deze nieuwe voorschriften is het gebruik van zelfbedieningsloketten en e-gates reeds mogelijk en aanbevolen⁴⁹ (bij inreis en bij uitreis en in verband met controles van

⁴⁸ Deze informatie mag worden verstrekt in de vorm van een poster of een folder. De folder of poster moet beschikbaar zijn in alle officiële talen van de Unie en in de taal of talen van de buurlanden van de betrokken Schengenstaten.

⁴⁹ Overweging 10 van Verordening (EU) 2017/458 tot wijziging van Verordening (EU) 2016/399 inzake het aanscherpen van de controles aan de hand van relevante databanken aan de buitengrenzen: *“Dankzij technologische ontwikkelingen is het mogelijk geworden relevante databanken in principe op een zodanige wijze te raadplegen dat er beperkte gevolgen zijn voor de duur van het overschrijden van de grens, aangezien*

personen die onder het recht van vrij verkeer vallen, alsook, in voorkomend geval, van onderdanen van derde landen), mits dat wordt *gecombineerd* met een handmatige controle door een grenswachter en, indien nodig, afstempeling van reisdocumenten. Automatische grenscontrolesystemen moeten zodanig worden ontworpen dat iedereen vanaf twaalf jaar ze kan gebruiken, en dat de menselijke waardigheid daarbij ten volle wordt geëerbiedigd, in het bijzonder in gevallen waarbij kwetsbare personen betrokken zijn. Lidstaten die besluiten automatische grenscontrolesystemen te gebruiken, moeten voorzien in voldoende personeel om personen bij het gebruik van deze systemen te helpen, alsook in voldoende niet-automatische doorgangen voor kinderen, personen die kinderen begeleiden, kwetsbare personen en personen die er de voorkeur aan geven om niet-automatische doorgangen te gebruiken.

2. **CONTROLES OP PERSONEN DIE ONDER HET UNIERECHT INZAKE VRIJ VERKEER VALLEN**

2.1. Personen die onder het Unierecht inzake vrij verkeer vallen, moeten bij inreis en uitreis worden onderworpen aan systematische controles aan de hand van relevante databanken, met name:

- het SIS;
- de SLTD;
- nationale databanken met informatie over gestolen, ontvreemde, verloren en ongeldig gemaakte reisdocumenten.

De grenswachters kunnen ook andere nationale en Interpoldatabanken raadplegen.

Voor paspoorten en reisdocumenten die een opslagmedium als bedoeld in artikel 1, lid 2, van Verordening (EG) nr. 2252/2004 van de Raad⁵⁰ bevatten, moet de echtheid van de gegevens op de chip worden gecontroleerd.

---

de controles van zowel documenten als personen tegelijk kunnen plaatsvinden. Automatische grenstoezichtpoorten kunnen in dat verband van pas komen.”

⁵⁰ Verordening (EG) nr. 2252/2004 van de Raad van 13 december 2004 betreffende normen voor de veiligheidskenmerken van en biometrische gegevens in door de lidstaten afgegeven paspoorten en reisdocumenten (PB L 385 van 29.12.2004, blz. 1).

- 2.1.1. Bij twijfel over de echtheid van het reisdocument of over de identiteit van de houder, moet ten minste één van de biometrische kenmerken (gezichtsopname en/of vingerafdrukken) in de paspoorten en reisdocumenten die zijn afgegeven overeenkomstig Verordening (EG) nr. 2252/2004 worden geverifieerd. Waar mogelijk moet deze verificatie ook worden verricht met betrekking tot reisdocumenten die niet onder die verordening vallen.
- 2.1.2. Onderdanen van derde landen die familielid zijn van een EU-, EER- of CH-burger, hebben recht op verblijf in een lidstaat gedurende een periode van maximaal drie maanden indien zij in het bezit zijn van een geldig paspoort en de EU-, EER- of CH-burger vergezellen of zich bij deze burger voegen. De beperking tot 90 dagen binnen een periode van 180 dagen is in dit geval niet van toepassing.

Opgemerkt dient te worden dat onderdanen van derde landen die familielid zijn van een EU-, EER- of CH-burger het recht hebben om gedurende opeenvolgende perioden van maximaal drie maanden per Schengenstaat de EU-, EER- of CH-burger te vergezellen of zich bij deze burger te voegen zonder dat daaraan voorwaarden of formaliteiten zijn verbonden (behalve dat onderdanen van derde landen een visum nodig hebben van een land waarvoor een visumplicht geldt indien de betreffende persoon niet in bezit is van een geldige verblijfskaart of verblijfsvergunning, zoals nader wordt toegelicht in punt 2.8 van dit hoofdstuk).

Wanneer het familielid alleen reist en niet in bezit is van een geldige verblijfskaart of verblijfsvergunning (zie punt 2.8 van dit hoofdstuk), wordt de normale regeling inzake de duur van het korte verblijf (weer) van toepassing, aangezien niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden om in aanmerking te komen voor de faciliteiten betreffende het vrije verkeer van EU-, EER- en CH-burgers en hun familieleden.

De eerdere verblijven in het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen om de EU-, EER- of CH-burger te vergezellen of zich bij deze burger te voegen, mogen niet in aanmerking worden genomen bij de beoordeling of de 90/180-dagenregel – die alleen voor een kort verblijf geldt – is nageleefd.

* Voorbeelden (in al deze voorbeelden is de onderdaan van een derde land niet in het bezit van een geldige verblijfskaart of verblijfsvergunning, zoals nader wordt toegelicht in punt 2.8 van dit hoofdstuk):

Een Indiase onderdaan die gehuwd is met een Franse burger mag zijn Franse echtgenote drie maanden naar Duitsland, twee maanden naar Spanje en drie maanden naar Italië vergezellen en verblijft dus in totaal gedurende een aaneengesloten periode van acht maanden in het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen.

Een Japanse burger is gehuwd met een Estse burger en is niet eerder in de EU geweest. De Japanse burger vergezelt zijn Estse echtgenote gedurende één maand naar Italië. Na die maand verlaat de Estse echtgenote Italië en keert zij terug naar Japan om daar te werken. De Japanse burger kan nog eens 90 dagen alleen in Italië blijven (de termijn van 90 dagen binnen een periode van 180 dagen is van toepassing).

Een Chinese burger die met een Zweedse burger is gehuwd, verblijft voor zakelijke doeleinden 15 dagen alleen in Oostenrijk. De Zweedse burger voegt zich later bij hem en samen verblijven zij één maand in Portugal. Na die maand verlaat de Zweedse echtgenote de EU. De Chinese burger mag gedurende de resterende 75 dagen binnen de periode van 180 dagen alleen achterblijven (de termijn van 90 dagen binnen een periode van 180 dagen is van toepassing, maar het verblijf samen met de EU-burger mag niet worden meegeteld – in dit voorbeeld de periode van één maand – bij het berekenen of de termijn van 90 dagen binnen een periode van 180 dagen is nageleefd).

- 2.2. Een treffer in het SIS of in andere relevante databases is op zichzelf niet voldoende reden om onder het Unierecht inzake vrij verkeer vallende personen de toegang te weigeren (zie punt 8.3 van dit hoofdstuk, voor de voorschriften die gelden voor de weigering van toegang van personen die onder het Unierecht inzake vrij verkeer vallen).

- 2.3. Gerichte controles aan de hand van relevante databanken zijn alleen mogelijk wanneer systematische controles onevenredige gevolgen zouden hebben voor de verkeersstroom aan bepaalde zee- en landgrensdoorlaatposten en nadat een beoordeling is verricht van de risico's voor de openbare orde, de binnenlandse veiligheid, de volksgezondheid of de internationale betrekkingen van de Schengenstaten. (Voor nadere informatie over de kennisgevingsprocedure en de risicobeoordeling, zie de aanhangsels A en B.)

In een dergelijke situatie moet aan de hand van de gemeenschappelijke risico-indicatoren inzake buitenlandse terroristische strijders, die de Commissie in samenwerking met de Schengenstaten en relevante instanties heeft vastgesteld, worden bepaald welke personen aan alleen een gerichte controle kunnen worden onderworpen.

De in artikel 8, leden 2 bis tot en met 2 septies, van de Schengengrenscore bedoelde mogelijkheid voor de lidstaten om personen die onder het Unierecht inzake vrij verkeer vallen, gericht in plaats van systematisch te controleren, moet worden onderscheiden van het in artikel 9 van de Schengengrenscore bedoelde recht van de lidstaten om de grenscontroles in buitengewone en onvoorziene omstandigheden te versoepelen (zie punt 7 van dit hoofdstuk).

	Signaal om in te grijpen	Procedurevoorschriften	Essentie	Duur
Gerichte controles aan specifieke grensdoorlaatposten Artikel 8, leden 2 bis tot en met 2 septies, van de Schengengrenscore	- onevenredige gevolgen voor de verkeersstromen	- verstrekking van een voorafgaande risicobeoordeling aan Frontex - kennisgeving aan de lidstaten, Frontex en de Commissie - zesmaandelijks rapportage aan Frontex en de Commissie	- betreft alleen personen die het recht van vrij verkeer genieten - minimumcontrole blijft verplicht - sinds 7 april 2019 bestaat de mogelijkheid van gerichte controles niet meer voor de luchtgrenzen	- mag niet verder gaan dan wat strikt noodzakelijk is - vastgesteld in overeenstemming met de risicobeoordeling (d.w.z. kan langere perioden bestrijken)
Versoepeling Artikel 9 van de Schengengrenscore	- onvoorziene gebeurtenissen die tot onredelijk lange wachttijden leiden (bv. overstroming, natuurramp,	- besluit genomen door bevelvoerende grenswachter van de grensdoorlaatpost - registratie van informatie bij de	- betreft alle reizigers - afstempeling (voor onderdanen van derde	- tijdelijk, aangepast aan de omstandigheden die het rechtvaardigen

	(burger)oorlog in een nabijgelegen land, onverwachte sluiting van nabijgelegen grensdoorlaatposten, groot verkeersongeval) - alle middelen op het gebied van personeel, apparatuur en organisatie zijn uitgeput	grensdoorlaatpost overeenkomstig bijlage II, punt b), bij de Schengengrenscore - jaarlijks verslag aan het Europees Parlement en de Commissie	landen) blijft verplicht - inreiscontroles hebben voorrang op uitreiscontroles	(d.w.z. slechts voor een zeer korte periode)

- 2.4. Wanneer dergelijke gerichte controles van kracht zijn, moeten onder het Unierecht inzake vrij verkeer vallende personen bij wie geen gerichte controles aan de hand van relevante databanken worden uitgevoerd, worden onderworpen aan “andere controles op personen die onder het Unierecht inzake vrij verkeer vallen” teneinde hun identiteit vast te stellen op basis van overgelegde of getoonde reisdocumenten. Dergelijke “andere controles” moeten bestaan uit een eenvoudige en snelle verificatie van de geldigheid van het reisdocument voor grensoverschrijding, en van eventuele tekenen van namaak of vervalsing, waar passend met gebruikmaking van technische hulpmiddelen. Wanneer er twijfel bestaat over het reisdocument of wanneer er aanwijzingen zijn dat de betrokken persoon mogelijk een bedreiging voor de openbare orde, de binnenlandse veiligheid, de volksgezondheid of de internationale betrekkingen van de Schengenstaten vormt, moet de grenswachter de in artikel 8, lid 2, punten a) en b), van de Schengengrenscore genoemde relevante databanken raadplegen.
- 2.5. De controles aan de hand van de relevante databanken kunnen vooraf worden uitgevoerd op basis van passagiersgegevens die worden ontvangen overeenkomstig Richtlijn 2004/82/EG of overeenkomstig ander nationaal of Unierecht. Indien deze controles vooraf op basis van zulke passagiersgegevens worden uitgevoerd, moeten aan de grensdoorlaatpost de vooraf ontvangen gegevens worden vergeleken met de gegevens in het reisdocument. De identiteit en de nationaliteit van de betrokkene, alsmede de echtheid en de geldigheid van het reisdocument voor het overschrijden van de grens, moeten eveneens worden geverifieerd.

- 2.6. Om efficiënte grenscontroles te waarborgen, moet bij twijfel over de echtheid van de reisdocumenten of over de identiteit van de houder ten minste één van de biometrische kenmerken (gezichtsoopname en/of vingerafdrukken) worden geverifieerd in de overeenkomstig Verordening (EG) nr. 2252/2004 afgegeven reisdocumenten. Waar mogelijk moet deze verificatie ook worden uitgevoerd met betrekking tot reisdocumenten die niet onder die verordening vallen (EU-paspoorten en reisdocumenten die worden afgegeven door de EU-lidstaat die verkiest de verordening niet toe te passen: Ierland, en door derde landen afgegeven paspoorten en reisdocumenten). Voor de verificatie van de echtheid van de in een biometrisch paspoort opgeslagen gegevens ([zie punt 16 van dit hoofdstuk](#)).
- 2.7. Om te voorkomen dat onder het Unierecht inzake vrij verkeer vallende personen aan de landgrensdoorlaatposten met Roemenië, Bulgarije en Kroatië tweemaal aan deze systematische controles worden onderworpen, kunnen de grensautoriteiten op basis van een risicobeoordeling besluiten dat controles aan de hand van relevante databanken bij uitreis enkel op niet-systematische basis worden uitgevoerd. Deze regeling geldt vooralsnog alleen voor de volgende landgrenzen:
- Bulgarije-Griekenland
  - Roemenië-Hongarije
  - Bulgarije-Roemenië
  - Kroatië-Slovenië
  - Kroatië-Hongarije
- 2.8. Personen die onder het Unierecht inzake vrij verkeer vallen, mogen als algemene regel de grens van een Schengenstaat overschrijden op basis van de volgende documenten:
- EU-, EER-, CH-burgers: identiteitskaart of paspoort;
  - EU-noodreisdocument⁵¹;

---

⁵¹ Besluit van 25 juni 1996 van de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, betreffende de opstelling van een nood-reisdocument (96/409/GBVB) en Richtlijn (EU) 2019/997 van de Raad van 18 juni 2019 tot vaststelling van een EU-noodreisdocument en tot intrekking van Besluit 96/409/GBVB (van kracht, maar nog niet van toepassing).

- familieleden van EU-, EER- en CH-burgers die onderdaan zijn van een derde land: paspoort. Voor hen kan tevens een visum zijn vereist indien zij onderdanen zijn van een derde land waarvoor de [visumplicht](#) geldt, tenzij zij in het bezit zijn van:
  - een geldige [verblijfsvergunning](#) die is afgegeven door een Schengenstaat die het Schengenacquis volledig toepast;
  - of een geldige verblijfskaart die op grond van de artikelen 10 en 20 van Richtlijn 2004/38/EG is afgegeven door een EU-lidstaat of een EER-land, ongeacht of zij de EU- of EER-burger vergezellen of zich bij hem voegen.

Het bezit van de verblijfskaart die is afgegeven op grond van de artikelen 10 en 20 van Richtlijn 2004/38/EG vormt voldoende bewijs dat de houder ervan een familielid van een EU-burger is. Er zij op gewezen dat de houder van de verblijfskaart in alle lidstaten visumvrijstelling (en in de toekomst ook ETIAS-vrijstelling) geniet, ook in de lidstaat waarvan de EU-burger de nationaliteit bezit.

* Voorbeelden:

Een Slowaakse verblijft met haar Chinese echtgenoot in Duitsland. Zij reizen naar Frankrijk. Omdat de Chinese echtgenoot in het bezit is van een Duitse verblijfskaart, afgegeven overeenkomstig artikel 10 van Richtlijn 2004/38/EG, is er noch volgens de richtlijn, noch volgens de Schengengrenscore een visum nodig.

Een Duitser woont met zijn Chinese echtgenote in Duitsland. Zij reizen naar Spanje. Omdat de Chinese echtgenote in het bezit is van een Duitse verblijfskaart die door een Schengenstaat is afgegeven overeenkomstig het nationale recht, is er volgens de Schengengrenscore geen visum nodig.

Een Slowaakse verblijft met haar Chinese echtgenoot in Roemenië. Zij reizen naar Frankrijk. Omdat de Chinese echtgenoot in het bezit is van een Roemeense verblijfskaart, afgegeven overeenkomstig artikel 10 van Richtlijn 2004/38/EG, is hij vrijgesteld van de visumplicht op grond van de richtlijn.

Een Slowaak verblijft met zijn Chinese echtgenote in Ierland. De Chinese echtgenote, die in het bezit is van een door Ierland overeenkomstig artikel 20 van Richtlijn 2004/38/EG

^aafgegeven verblijfskaart, reist in haar eentje naar Frankrijk. De houder van de Ierse verblijfskaart is in Frankrijk vrijgesteld van de visumplicht, zelfs als de houder solo reist.

^tTwee Indiase burgers, de **eerste** met een Kroatische verblijfsvergunning en de tweede met een Kroatische verblijfskaart die is afgegeven op grond van Richtlijn 2004/38/EG, reizen ^hnaar Slovenië: de eerste heeft een visum nodig om Slovenië binnen te komen (aangezien ^ehouders van een Kroatische verblijfsvergunning nog niet zijn vrijgesteld van de ^tvisumplicht in het gebied zonder controles aan de binnengrenzen op grond van de Schengenvoorschriften); de **tweede** is vrijgesteld van de visumplicht (aangezien ^mhouders van een Kroatische verblijfskaart zijn vrijgesteld van de visumplicht in het gebied zonder ^ocontroles aan de binnengrenzen op grond van Richtlijn 2004/38/EG).

^d

e

Wat het model van verblijfskaarten betreft, zijn bij Verordening (EU) 2019/1157 van het Europees Parlement en de Raad⁵² geharmoniseerde modellen ingevoerd, die in de EU van toepassing zijn vanaf 2 augustus 2021. Dit betekent dat verblijfskaarten of kaarten voor duurzaam verblijf die vanaf 2 augustus 2021 worden afgegeven een uniform model hebben. Deze kaarten hebben hetzelfde model als het model dat is vastgesteld bij Verordening (EG) nr. 1030/2002 van de Raad⁵³ en ten uitvoer is gelegd bij Uitvoeringsbesluit C(2018) 7767⁵⁴. Zij dragen de titel “Verblijfskaart” of “Duurzame verblijfskaart” en de gestandaardiseerde code “Familielid EU art. 10 Richtlijn 2004/38/EG” of “Familielid EU art. 20 Richtlijn 2004/38/EG”. Opgemerkt zij dat Verordening (EU) 2019/1157 voorziet in de geleidelijke afschaffing van de bestaande verblijfskaarten of kaarten voor duurzaam verblijf. Dit betekent dat er gedurende een aantal jaren verschillende modellen van verblijfskaarten of kaarten voor duurzaam verblijf in omloop zullen zijn (die welke worden afgegeven op grond van Verordening (EU) 2019/1157 en die welke voorheen werden afgegeven zonder een specifiek model)⁵⁵.

Wat het model van identiteitskaarten betreft, zijn voor EU-burgers bij Verordening (EU) 2019/1157⁵⁶ geharmoniseerde modellen voor identiteitskaarten ingevoerd, die vanaf 2 augustus 2021 van toepassing zijn. Verordening (EU) 2019/1157 voorziet in de geleidelijke afschaffing van de bestaande identiteitskaarten⁵⁷.

---

⁵² [Verordening \(EU\) 2019/1157 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019](#) betreffende de versterking van de beveiliging van identiteitskaarten van burgers van de Unie en van verblijfsdocumenten afgegeven aan burgers van de Unie en hun familieleden die hun recht van vrij verkeer uitoefenen ([PB L 188 van 12.7.2019, blz. 67](#)) is relevant voor de EER en moet worden opgenomen in de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte. Dit proces is lopende.

⁵³ [Verordening \(EG\) nr. 1030/2002 van de Raad van 13 juni 2002](#) betreffende de invoering van een uniform model voor verblijfstitels voor onderdanen van derde landen ([PB L 157 van 15.6.2002, blz. 1](#)).

⁵⁴ Uitvoeringsbesluit C(2018) 7767 van de Commissie van 30 november 2018 tot vastlegging van de technische specificaties betreffende een uniform model voor verblijfstitels voor onderdanen van derde landen en tot intrekking van Besluit C(2002) 30691.

⁵⁵ Overeenkomstig artikel 8, lid 1, van Verordening (EU) 2019/1157 zijn verblijfskaarten van familieleden van burgers van de Unie die niet de nationaliteit van een lidstaat hebben, die niet voldoen aan de vereisten van artikel 7, niet langer geldig wanneer de geldigheidsduur verstrijkt of, wanneer dit vroeger valt, uiterlijk op 3 augustus 2026. Artikel 8, lid 2, voorziet in een afwijking van artikel 8, lid 1, met betrekking tot verblijfskaarten die niet aan de minimumbeveiligingsvereisten van deel 2 van ICAO-document 9303 voldoen of die geen functionele machineleesbare zone (MRZ) hebben die voldoet aan deel 3 van ICAO-document 9303. Deze laatste zijn niet langer geldig wanneer de geldigheidsduur verstrijkt of, wanneer dit vroeger valt, uiterlijk op 3 augustus 2023.

⁵⁶ Verordening (EU) 2019/1157 is relevant voor de EER en moet worden opgenomen in de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte. Dit proces is lopende.

⁵⁷ Overeenkomstig artikel 5, lid 1, van Verordening (EU) 2019/1157 zijn identiteitskaarten die niet aan de vereisten van artikel 3 voldoen, niet langer geldig wanneer de geldigheidsduur verstrijkt of, wanneer dit

Een aan de visumplicht onderworpen familielid kan ook twee paspoorten overleggen, dat wil zeggen een geldig paspoort (zonder visum) en een ongeldig gemaakt paspoort met een geldig visum (zie deel II, punt 3.1.2 van de Visumcodehandleiding).

Voor verdere informatie over de specifieke voorschriften voor familieleden van EU-, EER- en CH-burgers, zie [deel III van de handleiding voor de behandeling van visumaanvragen en de wijziging van afgegeven visa](#), hierna de “Visumcodehandleiding” genoemd.

NB. Op basis van de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de **Zwitserse Bondsstaat**, anderzijds, over het vrije verkeer van personen, zijn de bovengenoemde voorschriften inzake de controle van personen die onder het recht van vrij verkeer van de Unie vallen, ook van toepassing op de werknemers, ongeacht hun nationaliteit, van dienstverleners die zijn geïntegreerd in de arbeidsmarkt van Zwitserland of een van de EU-lidstaten en zijn uitgezonden met het oog op het verlenen van een dienst op het grondgebied van een van die EU-lidstaten (artikel 17 van bijlage I bij die overeenkomst).

Op grond van de Europese Vrijhandelsovereenkomst gelden dezelfde regels voor de werknemers, ongeacht hun nationaliteit, van dienstverleners die zijn geïntegreerd in de arbeidsmarkt van Zwitserland of een van de EER-landen en zijn uitgezonden met het oog op het verlenen van een dienst op het grondgebied van een van die EER-lidstaten.

- 2.9. Indien een persoon die onder het Unierecht inzake vrij verkeer valt niet in het bezit is van de benodigde reisdocumenten of, indien van toepassing, de benodigde visa, moet de betreffende Schengenstaat de betrokkene, voordat deze wordt teruggestuurd, alle redelijke gelegenheid bieden om de benodigde documenten te verkrijgen of deze naar hem toe te laten brengen binnen een redelijke tijdslimiet dan wel om op een andere wijze te staven of te bewijzen dat hij onder het Unierecht inzake vrij verkeer valt.

---

vroeger valt, uiterlijk op 3 augustus 2031. Artikel 5, lid 2, voorziet evenwel in twee afwijkingen. Dienovereenkomstig zijn identiteitskaarten die niet aan de minimumbeveiligingsvereisten van deel 2 van ICAO-document 9303 voldoen of die geen functionele machineleesbare zone (MRZ) bevatten, niet langer geldig wanneer de geldigheidsduur verstrijkt of, wanneer dit vroeger valt, uiterlijk op 3 augustus 2026. Identiteitskaarten van personen die op 2 augustus 2021 zeventig jaar of ouder zijn, die aan de minimumbeveiligingsvereisten van deel 2 van ICAO-document 9303 voldoen en die een functionele machineleesbare zone (MRZ) bevatten, zijn niet langer geldig wanneer de geldigheidsduur verstrijkt.

Indien de reiziger een reisdocument zonder machineleesbare zone overlegt en er twijfel bestaat over zijn identiteit, wordt een tweedelijnscontrole verricht.

* Rechtsgrondslag – Jurisprudentie:

- [Richtlijn 2004/38/EG \(artikelen 4, 5 en 27\)](#)
- [Schengengrenscore \(artikel 8\)](#)
- [Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Zwitserse Bondsstaat, anderzijds, over het vrije verkeer van personen, 21 juni 1999](#)
- [Verordening \(EU\) 2017/1954](#)
- [Arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 25 juli 2002, zaak C-459/99, MRAX/België](#)
- [Arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 17 februari 2005, zaak C-215/03, Salah Oulane/Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie](#)
- [Arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 31 januari 2006, zaak C-503/03, Commissie/Spanje](#)
- [Arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 18 juni 2020, zaak C-754/18, Ryanair](#)
- [Arrest van Hof van Justitie van de Europese Unie, zaak C-202/13, Sean McCarthy](#)

3. CONTROLES OP ONDERDANEN VAN DERDE LANDEN BIJ BINNENKOMST

- 3.1. Bij binnenkomst op het grondgebied van een Schengenstaat gelden voor onderdanen van derde landen de volgende toegangsvoorwaarden:

- a) zij zijn in het bezit van één of meer geldige reisdocumenten die hun het recht geven om de grens te overschrijden, die geldig zijn tot minstens drie maanden na de voorgenomen datum van vertrek uit de Schengenstaten (met dien verstande dat in gemotiveerde spoedeisende gevallen ontheffing van deze verplichting mag worden verleend) en die zijn afgegeven in de voorafgaande tien jaar; aan de voorwaarde dat het reisdocument in de voorafgaande tien jaar moet zijn afgegeven, moet zijn voldaan op de dag van binnenkomst (maar niet noodzakelijkerwijs tijdens het verblijf)⁵⁸, op voorwaarde dat het document geldig is tot het einde van het verblijf plus drie maanden;

---

⁵⁸

Dit is alleen relevant in uitzonderlijke gevallen waarin een paspoort van een derde land langer dan tien jaar geldig is (bijvoorbeeld tien jaar en enkele maanden, conform de werkwijze in derde landen, waar de resterende geldigheidsduur van een oud paspoort bij verlenging kon worden overgeschreven op het nieuwe paspoort). NB.: Aangezien reisdocumenten volgens internationale normen nooit langer dan tien jaar geldig mogen zijn, is dit punt slechts tijdelijk praktisch relevant.

* Een voorbeeld:

Een reiziger uit een derde land komt op 21 november 2022 aan voor een verblijf van 20 dagen in de EU met een paspoort dat is afgegeven op 23 november 2012 en geldig is tot 23 maart 2023. Aan de inreisvoorwaarde van artikel 6, lid 1, punt a), van de Schengengrenscore is voldaan, aangezien de *afgiftedatum* op de dag van aankomst minder dan tien jaar geleden was en de *geldigheidsduur* langer dan drie maanden na de voorgenomen datum van vertrek verstrijkt.

- b) zij zijn in het bezit van een [geldig visum](#), indien dit is vereist, behalve wanneer zij houder zijn van een geldige [verblijfsvergunning](#) die is afgegeven door een Schengenstaat die het Schengenacquis volledig toepast en die wordt gelijkgesteld aan een visum of een geldig visum voor verblijf van langere duur. (Verblijfsvergunningen, visa voor verblijf van langere duur en andere in de volgende rubrieken vermelde documenten bevatten een chip met biometrische gegevens die moeten worden gecontroleerd, zoals uiteengezet in punt 3.3 van dit hoofdstuk). Deze gelijkstelling geldt niet voor tijdelijke vergunningen die hangende de behandeling van een eerste aanvraag voor een verblijfsvergunning of van een asielverzoek worden afgegeven;
- c) zij staven het doel van het voorgenomen verblijf en de verblijfsomstandigheden in de Schengenstaat/-staten, alsmede dat zij over voldoende middelen van bestaan beschikken – zowel voor de duur van het voorgenomen verblijf als voor de terugreis naar het land van herkomst (of voor de doorreis naar een derde land waar de toegang is gewaarborgd, bijvoorbeeld omdat zij een verblijfsvergunning hebben die is afgegeven door dat land) – of dat zij in staat zijn deze middelen rechtmatig te verwerven;
- d) zij zijn niet gesignaleerd in het SIS met het oog op weigering van toegang;
- e) zij worden niet beschouwd als een bedreiging voor de openbare orde, de binnenlandse veiligheid, de volksgezondheid of de internationale betrekkingen van een van de Schengenstaten. Dit kan in het bijzonder het geval zijn wanneer de betrokken persoon niet in een nationale databank is gesignaleerd met het oog op weigering van toegang. In zijn arrest van 12 december 2019 in zaak C-380/18, (E.P.)

heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie uitdrukkelijk erkend dat het begrip “bedreiging voor de openbare orde of de binnenlandse veiligheid” in de zin van de Schengengrenscore aanzienlijk verschilt van het begrip “bedreiging van de openbare orde of de openbare veiligheid” in de zin van de regels inzake vrij verkeer (Richtlijn 2004/38/EG). In de zin van de Schengengrenscore moeten strafbare feiten waarvan een onderdaan van een derde land kan worden verdacht, gelet op de aard ervan en de sanctie die erop staat, voldoende ernstig zijn om de onmiddellijke beëindiging van het verblijf van deze onderdaan op het grondgebied van de lidstaten te rechtvaardigen. In de tweede plaats kunnen de bevoegde autoriteiten zich, bij gebreke van een veroordeling, slechts beroepen op een bedreiging van de openbare orde indien er samenhangende, objectieve en concrete aanwijzingen zijn op grond waarvan kan worden vermoed dat deze onderdaan van een derde land een dergelijk strafbaar feit heeft gepleegd.

* Rechtsgrondslag:

- [Schengengrenscore \(artikel 6\)](#)
- [Verordening \(EU\) nr. 265/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 25 maart 2010 tot wijziging van de Overeenkomst ter uitvoering van het te Schengen gesloten akkoord en Verordening \(EG\) nr. 562/2006 wat het verkeer van personen met een visum voor verblijf van langere duur betreft](#)
- [Verordening \(EU\) 2018/1806 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 tot vaststelling van de lijst van derde landen waarvan de onderdanen bij overschrijding van de buitengrenzen in het bezit moeten zijn van een visum en de lijst van derde landen waarvan de onderdanen van die plicht zijn vrijgesteld](#)
- [Besluit nr. 565/2014/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 tot instelling van een vereenvoudigde regeling voor de controle van personen aan de buitengrenzen, gebaseerd op de eenzijdige erkenning door Bulgarije, Kroatië, Cyprus en Roemenië van bepaalde documenten als gelijkwaardig met hun nationale visa voor de doorreis over hun grondgebied of een voorgenomen verblijf op hun grondgebied van ten hoogste 90 dagen binnen een periode van 180 dagen en tot intrekking van de Beschikkingen nr. 895/2006/EG en nr. 582/2008/EG](#)

* Links:

- [Lijst van derde landen waarvan de onderdanen bij overschrijding van de buitengrenzen in het bezit moeten zijn van een visum en van derde landen waarvan de onderdanen van deze plicht zijn vrijgesteld](#)
- [Gegevens over nationale ontheffingen van de visumplicht](#)
- [Gemeenschappelijke lijst van derde landen waarvan de onderdanen in het bezit moeten zijn van een luchthaventransitvisum wanneer zij door de internationale transitzones van luchthavens op het grondgebied van de lidstaten reizen](#)
- [Lijst van derde landen waarvan de onderdanen in het bezit moeten zijn van een luchthaventransitvisum wanneer zij door de internationale transitzones van luchthavens op het grondgebied van een lidstaat reizen](#)
- [Lijst van verblijfstitels die de houder machtigen tot doorreis via de luchthavens van lidstaten zonder dat een luchthaventransitvisum is vereist](#)

3.2. Onderdanen van derde landen moeten aan een grondige controle worden onderworpen.

Voor de volgende categorieën personen gelden echter bijzondere voorschriften:

- a) staatshoofden en leden van hun gevolg ([punt 5.1 van dit hoofdstuk](#));
- b) piloten en andere bemanningsleden van vliegtuigen ([punt 5.2 van dit hoofdstuk](#));
- c) zeevarenden ([punt 5.3 van dit hoofdstuk](#));
- d) houders van een diplomatiek, een officieel of een dienstpaspoot en leden van internationale organisaties ([punt 5.4 van dit hoofdstuk](#));
- e) grensbewoners die onder een regeling voor klein grensverkeer vallen ([punt 5.5 van dit hoofdstuk](#));
- f) minderjarigen ([punt 5.6 van dit hoofdstuk](#));
- g) scholieren uit derde landen die in een EU-lidstaat of in een derde land verblijven waarvoor de visumplicht niet geldt ([punt 5.7 van dit hoofdstuk](#));
- h) grensarbeiders ([punt 5.8 van dit hoofdstuk](#));
- i) ADS-toeristen ([punt 5.9 van dit hoofdstuk](#));
- j) reddingsdiensten, politie, brandweer en grenswachters ([punt 5.10 van dit hoofdstuk](#));
- k) offshorewerknemers ([punt 5.11 van dit hoofdstuk](#)).

Controles van **staatlozen** en **vluchtelingen** worden op dezelfde manier verricht als controles van onderdanen van derde landen in het algemeen. De geldigheid van door derde landen aan vluchtelingen en staatlozen afgegeven reisdocumenten kan worden nagegaan in de “[lijst van door derde landen en territoriale entiteiten afgegeven reisdocumenten](#)”. De kwestie of de houder van een dergelijk reisdocument een visum nodig heeft om de EU binnen te komen, wordt geregeld in artikel 6, lid 2, punt b), van Verordening (EU) 2018/1806, dat deze beslissing in handen van elke lidstaat legt. De desbetreffende kennisgevingen kunnen worden geraadpleegd in de tabel “[Vrijstellingen artikel 6, lid 2](#)”.

Voor asielzoekers en verzoekers om internationale bescherming gelden bijzondere regels (zie punt 12 van dit hoofdstuk over asielzoekers).

De grenswachter moet onverwijld de vingerafdrukken afnemen van elke onderdaan van een derde land of staatloze die in verband met de illegale overschrijding van de buitengrens van een Schengenstaat is aangehouden en de gegevens zo spoedig mogelijk verzenden, voor zover de betrokkene 14 jaar of ouder is en niet is teruggezonden.

NB. Voor controles van onderdanen van derde landen die familielid zijn van een EU-, EER- of CH-burger (personen die onder het Unierecht inzake vrij verkeer vallen) wordt verwezen naar [punt 2.8 van dit hoofdstuk](#).

* Rechtsgrondslag:

– [Verordening \(EU\) nr. 603/2013 van het Europees Parlement en van de Raad betreffende de instelling van “Eurodac” voor de vergelijking van vingerafdrukken \(artikel 14\)](#)

* Links:

– [Documenten die door de Schengenstaten worden afgegeven aan staatlozen en vluchtelingen](#)

– [Gegevens over nationale ontheffingen van de visumplicht](#)

3.3. Grenswachters moeten onderdanen van derde landen **systematisch controleren** aan de hand van de volgende databanken:

- het SIS;
- de SLTD;

- nationale databanken met informatie over gestolen, ontvreemde, verloren en ongeldig gemaakte reisdocumenten.

De grenswachters kunnen ook andere nationale en Interpoldatabanken raadplegen.

- 3.4. De controles aan de hand van de relevante databanken kunnen vooraf worden uitgevoerd op basis van passagiersgegevens die worden ontvangen overeenkomstig Richtlijn 2004/82/EG of overeenkomstig ander nationaal of Unierecht. Indien deze controles vooraf op basis van zulke passagiersgegevens worden uitgevoerd, moeten de vooraf ontvangen gegevens aan de grensdoorlaatpost worden vergeleken met de gegevens in het reisdocument. De identiteit en de nationaliteit van de betrokkene, alsmede de echtheid en de geldigheid van het reisdocument voor het overschrijden van de grens, moeten eveneens worden geverifieerd.
- 3.5. Voor paspoorten en reisdocumenten die een opslagmedium⁵⁹ bevatten, wordt de echtheid van de gegevens op de chip gecontroleerd, afhankelijk van de beschikbaarheid van geldige certificaten. Bij de controle van biometrische paspoorten moeten ook de echtheid en de integriteit van de op de microchip opgeslagen gegevens worden geverifieerd. Om te controleren of de gegevens op de chip door een daartoe bevoegde autoriteit zijn ingevoerd en dat er niet is geknoeid met die gegevens, moet de inhoud van de chip door middel van passieve authenticatie worden geauthenticeerd. Het “Document Signer”-certificaat van de opsteller van het document moet worden gecontroleerd aan de hand van het betreffende betrouwbare CSCA-certificaat van het afgevende land. Bovendien moet door middel van chipauthenticatie worden nagegaan of de chip echt is en niet is gekloond⁶⁰.
- 3.6. Onderdanen van derde landen moeten aan een grondige controle worden onderworpen.

Bij binnenkomst bestaat de grondige controle uit een verificatie of aan alle inreisvoorwaarden is voldaan bestaande uit:

---

⁵⁹ Alle documenten waarover in het Unierecht regels zijn vastgesteld (paspoorten, identiteitskaarten, verblijfskaarten, migratiegerelateerde kaarten en andere reisdocumenten die op basis van het Unierecht worden afgegeven, met inbegrip van de vergunning voor klein grensverkeer) bevatten een chip, met uitzondering van het (papieren) visum. Het identiteitsbewijs van zeevarenden – ook al is het niet op het Unierecht gebaseerd – bevat eveneens een chip.

⁶⁰ Bij een gekloonde chip wordt de informatie van de authentieke chip gekopieerd en op een duplicaatchip zonder veiligheidsbeperkingen gezet.

- de verificatie dat de onderdaan van een derde land in het bezit is van [één of meer voor grensoverschrijding geldige documenten](#) waarvan de geldigheidsduur niet is verstreken, en dat deze, indien van toepassing, vergezeld gaan van het vereiste [visum](#), de vereiste [verblijfsvergunning](#) of het vereiste visum voor verblijf van langere duur. Een visumplichtige onderdaan van een derde land mag met twee paspoorten reizen, dat wil zeggen een geldig paspoort (zonder visum) en een ongeldig gemaakt paspoort met een geldig visum. Vanaf mei 2022 moet er een digitaal zegel op de visumsticker zitten⁶¹. Daarop staat alle informatie die op de sticker staat, behalve de foto. Dit digitale zegel moet worden gebruikt om de echtheid van de op de visumsticker weergegeven gegevens te verifiëren bij controles op het grondgebied of aan de grens van een lidstaat wanneer het VIS niet toegankelijk is.

Digitaal zegel – praktijkvoorbeeld:

Grenswachters kunnen het op Schengenvisa gedrukte zichtbare digitale zegel (2D-streepjescode) lezen en valideren. De 2D-streepjescode (een vierkantje dat eruitziet als een QR-code in de rechterbenedenhoek van het visum) voegt een extra beveiligingslaag toe en is vooral nuttig om de echtheid en integriteit van Schengenvisa te waarborgen wanneer het Visuminformatiesysteem niet toegankelijk is. Indien de in de streepjescode gecodeerde gegevens niet overeenstemmen met de op de visumsticker afgedrukte persoonsgegevens van de visumhouder, of indien de validatie van de digitale handtekening mislukt, kan de visumsticker nagemaakt of vervalst. Indien de in de streepjescode gecodeerde gegevens overeenstemmen met de op de sticker gedrukte gegevens, maar de digitale handtekening om een of andere reden niet kan worden gevalideerd, heeft dit niet automatisch gevolgen voor de geldigheid van het visum, aangezien er andere redenen kunnen zijn waarom de validatie niet lukt. In Verordening (EG) nr. 810/2009 van het Europees Parlement en van de Raad (“de Visumcode”) en de Visumcodehandleiding wordt de procedure voor de nietigverklaring of intrekking van Schengenvisa uiteengezet. Indien het

⁶¹

Uitvoeringsbesluit C(2020) 2672 final van de Commissie van 30 april 2020 tot invoering van een digitaal zegel op het uniforme visummodel. Gedurende een overgangsperiode, tot 1 november 2022, mogen de lidstaten zowel visa met als visa zonder het digitale zegel afgeven.

Visuminformatiesysteem niet beschikbaar is en er twijfel bestaat over de echtheid van het visum, wordt aanbevolen om contact op te nemen met de autoriteit die het visum afgeeft.

- een systematische controle aan de hand van de relevante databanken, ([zie punt 1.5, vierde streepje, in de tabel](#)), en een systematische controle of het vervoermiddel en de vervoerde voorwerpen geen bedreiging kunnen opleveren voor de openbare orde, de binnenlandse veiligheid, de volksgezondheid of de internationale betrekkingen van een van de Schengenstaten. Die controle omvat met name de rechtstreekse raadpleging van zowel de gegevens en signaleringen betreffende de betrokken personen en voorwerpen in het SIS en de nationale gegevensregisters als, in voorkomend geval, de naar aanleiding van die signalering te nemen maatregelen;
- het onderzoek van de inreis- en uitreisstempels in het reisdocument van de betrokken onderdaan van een derde land om door middel van vergelijking van de data van inreis en uitreis te controleren of de betrokkene de maximale duur van het toegestane verblijf in het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen of op het grondgebied van Bulgarije, Kroatië, Cyprus of Roemenië, afzonderlijk genomen⁶², dat wil zeggen 90 dagen binnen een periode van 180 dagen voorafgaande aan iedere dag van verblijf, niet reeds heeft overschreden;
- de controle met betrekking tot de punten van vertrek en van bestemming van de betrokken onderdaan van een derde land en het doel van het voorgenomen verblijf, indien nodig met controle van de desbetreffende bewijsstukken;
- de controle of de betrokken onderdaan van een derde land voor de duur en het doel van het voorgenomen verblijf en voor zijn terugreis naar het land van herkomst of voor de doorreis naar een derde land over voldoende middelen van bestaan beschikt dan wel of hij deze middelen op rechtmatige wijze kan verkrijgen. Bij de beoordeling van de middelen van bestaan moet worden gekeken naar de referentiebedragen die door elke Schengenstaat zijn vastgesteld;

⁶²

De afzonderlijke berekening van de periode van 90/180 dagen op het grondgebied van Roemenië en Bulgarije zal veranderen na de inwerkingtreding van het EES.

- of de bestaansmiddelen voldoende zijn, kan worden gecontroleerd aan de hand van contant geld, reischeques en creditcards die de onderdaan van een derde land in bezit heeft. Borgstellingen, voor zover de nationale wetgeving daarin voorziet, en [garantstellingsverklaringen/uitnodigingen](#) als gedefinieerd in de nationale wetgeving, ingeval de onderdaan van een derde land bij een gastheer verblijft, kunnen eveneens als bewijs van voldoende middelen van bestaan gelden;
- de geldigheid van een creditcard kan worden gecontroleerd door contact op te nemen met de onderneming die deze heeft afgegeven of door gebruik te maken van andere faciliteiten die beschikbaar zijn bij de grensdoorlaatpost (bv. wisselkantoren);
- uitnodigingen kunnen worden gecontroleerd door rechtstreeks contact op te nemen met de uitnodigende partij/persoon of door de goede trouw van de uitnodigende partij/persoon te controleren via de nationale contactpunten van de Schengenstaat waar de uitnodigende partij/persoon verblijft.

* Richtsnoeren betreffende het begrip “gevaar voor de volksgezondheid” met het oog op weigering van toegang:

Dit begrip omvat elke potentieel epidemische ziekte, zoals gedefinieerd in de Internationale Gezondheidsregeling van de Wereldgezondheidsorganisatie, en andere infectieziekten of besmettelijke parasitaire ziekten voor zover daartegen beschermende regelingen worden getroffen ten aanzien van de onderdanen van de Schengenstaten.

In het kader van dit handboek zal elk gevaar voor de gezondheid van de Europese burgers, alsmede elk besluit over doeltreffende maatregelen die moeten worden getroffen, worden beoordeeld en zal een besluit ter zake worden genomen via het communautaire netwerk dat is opgericht bij Besluit 1082/2013/EU van het Europees Parlement en de Raad, het daarbij ingestelde systeem voor vroegtijdige waarschuwing en maatregelen (EWRS) en het bij Verordening (EG) nr. 851/2004 opgerichte Europese Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding (ECDC). De EWRS-autoriteiten omvatten de volksgezondheidsautoriteiten van de EU-lidstaten en werken op nationaal niveau samen met de nationaal erkende controle-instituten. Het Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding voert de risicobeoordeling met betrekking tot het gevaar uit (ecdc.europa.eu).

Daarom moeten de autoriteiten van elke EU-lidstaat die bevoegd zijn voor de uitvoering

van gezondheidsmaatregelen altijd, in overeenstemming met de nationale en de EU-wetgeving inzake de volksgezondheid en met de procedures die door elke Schengenstaat zijn vastgesteld, worden betrokken bij de beoordeling van het risico voor de volksgezondheid met het oog op het toestaan of weigeren van inreis aan de grens.

* Richtsnoeren voor de beoordeling van “gevaar voor de volksgezondheid” in geval van een potentieel epidemische ziekte

De COVID-19-pandemie heeft het voor de Unie noodzakelijker gemaakt om zich beter voor te bereiden op crisissituaties aan de buitengrenzen in verband met potentieel epidemische ziekten die een bedreiging voor de volksgezondheid vormen. Onverenigbare en uiteenlopende maatregelen aan de buitengrenzen om dergelijke bedreigingen het hoofd te bieden, hebben nadelige gevolgen voor de werking van het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen en verminderen de voorspelbaarheid voor reizigers en contacten tussen mensen. De Commissie beveelt aan om bij de toepassing van nationale maatregelen in verband met een gevaar voor de volksgezondheid aan de buitengrenzen rekening te houden met de volgende overwegingen:

1. Burgers van de Unie in de zin van artikel 20, lid 1, VWEU, en onderdanen van derde landen die uit hoofde van overeenkomsten tussen de EU en haar lidstaten enerzijds en die derde landen anderzijds rechten inzake vrij verkeer genieten die gelijkwaardig zijn aan die van de burgers van de Unie, alsmede hun familieleden, moeten steeds de mogelijkheid hebben om naar de EU-lidstaten en niet-EU-landen waarop het Schengenacquis van toepassing is, te reizen voor welk doel dan ook, en niet alleen om naar huis terug te keren.

Wanneer zij reizen vanuit derde landen waarvoor een tijdelijke beperking op niet-essentiële reizen geldt, kan dit worden onderworpen aan de gezondheidsvoorschriften, zoals zelfisolatie of soortgelijke maatregelen, van de Schengenstaat van bestemming (mits zij dezelfde voorschriften aan hun eigen onderdanen opleggen).

2. Onderdanen van derde landen die langdurig ingezetene zijn overeenkomstig Richtlijn 2003/109/EG betreffende de status van langdurig ingezetene onderdanen van derde landen, personen die hun recht op verblijf ontleen aan andere EU-richtlijnen, het terugtrekkingsakkoord of de nationale wetgeving of die houder zijn van een nationaal visum voor verblijf van langere duur, alsmede hun familieleden, moeten eveneens toegang

krijgen, onder voorbehoud van de nodige gezondheidsmaatregelen.

Hetzelfde dient in voorkomend geval te gelden voor onderdanen van derde landen met een tijdelijke inreisvergunning [die wordt afgegeven met het oog op grensoverschrijding en de uitoefening van het recht van legaal verblijf in een lidstaat na inontvangstneming van de verblijfstitel].

Grenswachters moeten de respectieve documenten (d.w.z. reisdocumenten, verblijfsvergunningen en alle andere officiële documenten) controleren om na te gaan of onderdanen van derde landen binnen het in de twee bovenstaande alinea's omschreven toepassingsgebied vallen.

3. Bij het screenen van binnenkomende reizigers op de symptomen van potentieel epidemische ziekten kan gebruik worden gemaakt van temperatuuropname en/of symptoomscreening of andere middelen waarmee de desbetreffende symptomen kunnen worden opgespoord.

Alle overheidsfunctionarissen die betrokken zijn bij grens-, douane-, gezondheids- of andere controles aan de buitengrenzen moeten worden uitgerust met persoonlijke beschermingsmiddelen bestaande uit, indien nodig, maskers, handschoenen, ontsmettende gels enz.

4. Bij de beslissing of de tijdelijke beperkingen op niet-essentiële reizen naar Schengenstaten van toepassing zijn op een onderdaan van een derde land, moet een eerder verblijf binnen een bepaalde periode in een derde land waarvoor de beperkingen op niet-essentiële reizen zijn opgeheven, de beslissende factor zijn (en niet de nationaliteit).

5. Aan de luchtgrenzen spelen automatische grenscontrolepoortjes een belangrijke rol bij het bevorderen van een vlotte reizigersstroom bij de belangrijkste grensdoorlaatposten aan de luchtgrenzen; e-Gate-systemen kunnen echter niet het ingezetenschap van onderdanen van derde landen verifiëren. Schengenstaten die burgers van derde landen toestaan om gebruik te maken van automatische grenscontrolepoortjes, moeten overwegen om reizigers die gebruik maken van de e-gates, steekproefsgewijs te controleren of anders de automatische grenscontrolepoortjes voor derde landen tijdelijk buiten werking te stellen.

6. Grenswachters moeten weten hoe de verblijfs- en werkvergunningen van derde landen eruit zien en moeten beschikken over basiskennis van de druktechnieken en

veiligheidskenmerken van die documenten. Naast verblijfs- of werkvergunningen van derde landen kunnen reizigers eventueel ook identiteitskaarten en/of rijbewijzen van derde landen en andere officiële documenten overleggen ter staving van hun vermeende land van verblijf.

Afhankelijk van de omstandigheden en het soort documenten dat wordt voorgelegd, zullen grenswachters zo goed mogelijk gebruik moeten maken van wat hun als referentiemateriaal ter beschikking staat, bijvoorbeeld FADO/iFADO/PRADO²¹ en het referentiehandboek van Frontex, en de bronnen moeten gebruiken in combinatie met nationale documentendatabanken plus andere commerciële mogelijkheden.

7. Reizigers moeten vóór hun reis worden geïnformeerd over de noodzaak om bewijs inzake hun land van verblijf te overleggen, en dus over de noodzaak van aanvullende documenten, bijvoorbeeld verblijfsvergunningen, werkvergunningen, identiteitskaarten of rijbewijzen die zijn afgegeven door het derde land van verblijf, en alle andere officiële documenten ter staving van hun vermeende land van verblijf. Dit is belangrijk omdat de verblijfs- of werkvergunningsgegevens van derde landen niet altijd worden aangebracht of vermeld op reisdocumenten, met name paspoorten. Niet-naleving van de verplichting om het land van verblijf aan te tonen kan leiden tot weigering van toegang.

8. Besluiten tot weigering van toegang moeten altijd evenredig en niet-discriminerend zijn. Een maatregel wordt als evenredig beschouwd indien deze is genomen na raadpleging van de gezondheidsautoriteiten en door hen is aangemerkt als geschikt en noodzakelijk met het oog op de volksgezondheid. Op het formulier voor weigering van toegang moet de grenswachter in de rubriek “Opmerkingen” de reden van de weigering vermelden.

9. Aan de reiziger kan een informatiefolder over een bepaalde ziekte worden verstrekt. Voor gezonde reizigers is het niet nodig om een aanvullende sanitaire kennisgeving te doen aan de autoriteiten van het aangrenzende derde land waarnaar de reiziger wordt teruggestuurd vanaf een doorlaatpost aan een landbuitengrens van de EU (weg- of spoorvervoer) of vanaf een doorlaatpost aan een zeebuitengrens van de EU (bv. havens die zijn aangewezen voor geregelde veerdienstverbindingen, havens voor cruiseschepen of individuele zeevarenden op vissersvaartuigen).

10. Om de aankomst van personen uit derde landen zoveel mogelijk te beperken, kunnen

de verbindingsfunctionarissen van de luchthavens of de verbindingsfunctionarissen in de derde landen die op de lijst staan, de aan de inscheping voorafgaande controles verrichten. De Schengenstaten kunnen op bepaalde vluchten van en naar derde landen ook grenswachters inzetten om mee te vliegen op uitgaande vluchten uit Europa teneinde op de terugvluchten de aan de inscheping voorafgaande controles uit te voeren. Ook kan worden overwogen om gezondheidsinspecteurs en/of medisch personeel rechtstreeks bij de grensdoorlaatposten in te zetten om reizigers te screenen, gezondheidsverklaringen te controleren, enz.

* Richtsnoeren voor de berekening van de duur van het verblijf:

Voor de 90 dagen binnen een periode van 180 dagen geldt als datum van binnenkomst de eerste dag van het verblijf in het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen, en als datum van uitreis de laatste dag van het verblijf in dat gebied. Voor Bulgarije, Kroatië, Cyprus en Roemenië is dit de datum van binnenkomst in en uitreis uit het grondgebied van elk van deze Schengenstaten. Hierbij wordt uitgegaan van een referentieperiode van 180 dagen, die zodanig wordt berekend dat op elke dag van het verblijf wordt gekeken naar de aan die dag voorafgaande periode van 180 dagen om na te gaan of nog steeds aan de voorwaarde van 90 dagen binnen een periode van 180 dagen wordt voldaan. Dit betekent dat een ononderbroken afwezigheid van 90 dagen recht geeft op een nieuw verblijf van maximaal 90 dagen. Zie: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/border-crossing/docs/short_stay_schengen_calculator_user_manual_en.pdf

De op grond van de nieuwe regels toegestane verblijfsduur kan worden berekend met behulp van de “short-stay calculator” (calculator voor kort verblijf) op de website van de Europese Commissie/DG HOME (https://ec.europa.eu/home-affairs/content/visa-calculator_en of als download van CIRCA). De gebruiksaanwijzing geeft informatie over de nieuwe regels en het gebruik van de calculator en bevat praktische voorbeelden. Zie: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/border-crossing/index_en.htm

Deze berekeningsmethode voor korte verblijven, die sinds 18 oktober 2013 van kracht is, geldt niet voor de visumvrijstellingsovereenkomsten die de EU heeft gesloten met de Bahama's, Brazilië, Saint Kitts en Nevis, Mauritius en de Seychellen. Voor die landen

geldt de regel “drie maanden binnen een periode van zes maanden na de datum van eerste binnenkomst”. De duur van het verblijf van niet-EU-burgers die reizen met een visum dat is afgegeven overeenkomstig de visumversoepelingsovereenkomsten die de EU met bepaalde andere derde landen heeft gesloten, wordt volgens de nieuwe methode berekend, aangezien in die overeenkomsten wordt gesproken van “90 dagen binnen een periode van 180 dagen.”

De perioden van verblijf die zijn toegestaan op grond van een verblijfsvergunning of een visum voor verblijf van langere duur worden niet in aanmerking genomen bij de berekening van de duur van het korte verblijf (bij de beoordeling of de regel van 90 dagen binnen een periode van 180 dagen wordt nageleefd). Op grond van deze bepaling mogen niet-visumplichtige onderdanen van derde landen voor een daaropvolgend verblijf van korte duur legaal verblijven op het grondgebied van Schengenstaten die het Schengenacquis volledig toepassen. Een reiziger kan aan de hand van de datum waarop een vorige verblijfsvergunning of een vorig visum voor verblijf van langere duur verstrijkt, aantonen te hebben voldaan aan de voorwaarden inzake de duur van een kort verblijf⁶³. Nationale voorschriften of praktijken volgens welke een onderdaan van een derde land na afloop van een verblijf van langere duur (dat wordt gedekt door een verblijfsvergunning of een nationaal visum) in de regel het grondgebied in kwestie moet verlaten alvorens een volgend verblijf van korte duur op dat grondgebied te mogen aanvangen, zijn niet verenigbaar met de Schengenvoorschriften. De houder van het visum blijft verantwoordelijk voor de naleving van de 90/180-dagenregel⁶⁴. Onderdanen van derde landen die geen gebruik maken van de mogelijkheid van artikel 12 van de Schengengrenscore of artikel 14, lid 8, van Verordening (EU) 2017/2226 van het Europees Parlement en de Raad⁶⁵ om te verzoeken om registratie van het begin van een verblijf van

⁶³ Dit wordt ook uitdrukkelijk bevestigd in artikel 12, lid 3, van de Schengengrenscore (van toepassing vanaf de datum waarop het EES operationeel wordt).

⁶⁴ Artikel 14, lid 8, van Verordening (EU) 2017/2226 bepaalt uitdrukkelijk dat “indien het kort verblijf van de op het grondgebied van een lidstaat aanwezige onderdaan van een derde land onmiddellijk aansluit op het verblijf op grond van een verblijfsvergunning of een visum voor verblijf van langere duur en er niet eerder een persoonlijk dossier is aangelegd, [kan een onderdaan van een derde land] de bevoegde autoriteiten verzoeken het persoonlijke dossier aan te leggen en de inreis-uitreisnotitie te maken door middel van het invoeren van de [...] gegevens”.

⁶⁵ Verordening (EU) 2017/2226 van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2017 tot instelling van een inreis-uitreisstelsel (EES) voor de registratie van inreis- en uitreisgegevens en van gegevens over weigering van toegang ten aanzien van onderdanen van derde landen die de buitengrenzen overschrijden en tot vaststelling van de voorwaarden voor toegang tot het EES voor rechtshandavingsdoeleinden en tot wijziging

korte duur (of om te worden geacht te zijn binnengekomen voor een verblijf van korte duur) op de datum waarop de geldigheid van een vorige verblijfsvergunning of een vorig visum voor verblijf van langere duur verstrijkt, lopen het risico te worden beschouwd als illegaal op het grondgebied verblijvende personen, met alle negatieve gevolgen van dien, overeenkomstig het vermoeden dat is opgenomen in artikel 12 van de Schengengrenscore of artikel 20 van Verordening (EU) 2017/2226. Dit vermoeden kan vervolgens echter worden weerlegd overeenkomstig artikel 12 van de Schengengrenscore.

* Voorbeelden:

Een Canadese student wiens verblijfsvergunning als “student” in Oostenrijk op 31 juli verstrijkt, wil in augustus een InterRail-reis door verschillende Schengenstaten maken. Deze student hoeft de EU niet noodzakelijkerwijs te verlaten, maar kan onmiddellijk na het verstrijken van de verblijfsvergunning beginnen met een kort verblijf. Daartoe moet hij de bevoegde autoriteiten vóór 31 juli overeenkomstig artikel 12 van de Schengengrenscore of artikel 20 van Verordening (EU) 2017/2226 verzoeken om te worden geacht op 1 augustus te zijn binnengekomen. (NB: Zodra Verordening (EU) 2018/1240 van het Europees Parlement en de Raad⁶⁶ van toepassing is geworden, zal deze student bovendien in het bezit moeten zijn van een geldige reisautorisatie).

Een Indiase onderzoeker wiens verblijfsvergunning als “onderzoeker” in Oostenrijk op 31 juli verstrijkt, wil in augustus een trektocht door de Alpen maken (in Oostenrijk en Italië, maar grotendeels in Oostenrijk). Deze onderzoeker hoeft de EU niet noodzakelijkerwijs te verlaten, maar kan onmiddellijk na het verstrijken van de verblijfsvergunning beginnen met een kort verblijf. Daartoe moet hij een visum voor kort verblijf hebben aangevraagd bij een Oostenrijks consulaat (bijvoorbeeld in Praag of Bratislava) en moet dat visum hem vóór 1 augustus zijn verleend. Bovendien moet hij de bevoegde autoriteiten vóór 31 juli overeenkomstig artikel 12 van de Schengengrenscore of artikel 20 van Verordening (EU) 2017/2226 verzoeken om te worden geacht op 1 augustus te zijn binnengekomen.

---

van de overeenkomst ter uitvoering van het te Schengen gesloten akkoord en Verordeningen (EG) nr. 767/2008 en (EU) nr. 1077/2011 (PB L 327 van 9.12.2017, blz. 20).

⁶⁶ Verordening (EU) 2018/1240 van het Europees Parlement en de Raad van 12 september 2018 tot oprichting van een Europees reisinformatie- en -autorisatiesysteem (Etias) en tot wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 1077/2011, (EU) nr. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 en (EU) 2017/2226 (PB L 236 van 19.9.2018, blz. 1).

Wat de eventuele verlenging van het verblijf van korte duur in het kader van bilaterale overeenkomsten betreft, bevat artikel 20, lid 2, van de Overeenkomst ter uitvoering van het Akkoord van Schengen⁶⁷ gedetailleerde regels voor de behandeling van deze specifieke gevallen.

3.6.1. Grondige controles bij uitreis behelzen:

- de verificatie dat de onderdaan van een derde land in het bezit is van een geldig document voor grensoverschrijding;
- de verificatie dat het reisdocument geen tekenen van namaak of vervalsing vertoont;
- de verificatie, door middel van verplichte systematische controles aan de hand van relevante databanken, dat de onderdaan van een derde land niet wordt beschouwd als een bedreiging voor de openbare orde, de binnenlandse veiligheid of de internationale betrekkingen van een van de Schengenstaten;
- voor paspoorten en reisdocumenten die een opslagmedium bevatten wordt de echtheid van de gegevens op de chip gecontroleerd, afhankelijk van de beschikbaarheid van geldige certificaten. Bij de controle van biometrische paspoorten moeten ook de echtheid en de integriteit van de op de microchip opgeslagen gegevens worden geverifieerd. Om te controleren of de gegevens op de chip door een daartoe bevoegde autoriteit zijn ingevoerd en er niet is geknoeid met die gegevens, moet de inhoud van de chip door middel van passieve authenticatie worden geauthenticeerd. Het “Document Signer”-certificaat van de opsteller van het document moet worden gecontroleerd aan de hand van het betreffende betrouwbare CSCA-certificaat van het afgevende land. Indien technisch mogelijk, moet door middel van chip-authenticatie worden gecontroleerd of de chip echt is.

3.6.2. Verdere controles bij uitreis kunnen behelzen:

---

⁶⁷ Overeenkomst ter uitvoering van het op 14 juni 1985 te Schengen gesloten Akkoord tussen de regeringen van de staten van de Benelux Economische Unie, van de Bondsrepubliek Duitsland en van de Franse Republiek betreffende de geleidelijke afschaffing van de controles aan de gemeenschappelijke grenzen (PB L 239 van 22.9.2000, blz. 19).

- de verificatie dat de betrokkene in het bezit is van een geldig visum, indien dit is vereist, tenzij hij houder is van een geldige verblijfsvergunning die is afgegeven door een Schengenstaat, een geldig visum voor verblijf van langere duur of andere documenten voor verblijf of terugkeer op hun grondgebied;
  - de verificatie dat de betrokkene de maximale duur van het toegestane verblijf niet heeft overschreden.
- 3.7. Aan onderdanen van een derde land met een geldige verblijfsvergunning wordt in de regel niet gevraagd om het doel van het beoogde verblijf of het bezit van middelen van bestaan aan te tonen. De overige controles – in het bijzonder het onderzoek van reis- en verblijfsdocumenten en de raadpleging van het SIS en nationale databanken – moeten echter worden uitgevoerd zoals beschreven in de punten 1.2 en [3.6.2 van dit hoofdstuk](#). Voor begunstigen van het terugtrekkingsakkoord zijn gedetailleerde richtsnoeren over de wijze waarop zij hun status kunnen aantonen, opgenomen in bijlage 42 bij dit handboek.
- 3.8. Om de controleprocedures bij de in-/uitreisbalies in de eerste lijn niet te vertragen en wanneer extra controles moeten worden uitgevoerd, mogen deze controles worden uitgevoerd op een locatie apart van de balies (“tweedelijscontroles”).

Indien de onderdaan van een derde land daarom verzoekt en de nodige faciliteiten voorhanden zijn, vinden de bedoelde grondige controles plaats in een daarvoor bestemde privéruimte. In geval van tweedelijscontroles moet de betrokken onderdaan van een derde land schriftelijk op de hoogte worden gebracht van het doel en het verloop van deze controles. Deze informatie mag worden verstrekt in de vorm van een poster of een folder die aan de betrokkene wordt overhandigd. De folder of poster moet beschikbaar zijn in alle officiële talen van de Unie en in de taal of talen van de buurlanden van de betrokken Schengenstaten.

* Rechtsgrondslag:

- [Schengengrenscore \(artikelen 7 en 8, bijlagen I en IV\)](#)
- [Besluit nr. 1082/2013/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2013 over ernstige grensoverschrijdende bedreigingen van de gezondheid en houdende intrekking van Beschikking nr. 2119/98/EG](#)

[Verordening \(EG\) nr. 851/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 tot oprichting van een Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding](#)

[Verordening \(EG\) nr. 2252/2004 van de Raad van 13 december 2004 betreffende normen voor de veiligheidskenmerken van en biometrische gegevens in door de lidstaten afgegeven paspoorten en reisdocumenten](#)

– Internationale Gezondheidsregeling (Wereldgezondheidsorganisatie)

4. **RAADPLEGING VAN HET SCHENGENINFORMATIESYSTEEM (SIS) EN DE DATABANK VOOR GESTOLEN EN VERLOREN REISDOCUMENTEN (SLTD)**

4.1. Bij grenscontroles moeten alle personen en hun reisdocumenten worden gecontroleerd aan de hand van het SIS. De nationale applicaties voor grenstoezicht bieden doorgaans een geïntegreerde controle van personen en hun reisdocumenten aan de hand van relevante databanken. Het SIS bevat signaleringen op personen en voorwerpen die onder een van de volgende signaleringscategorieën vallen:

- Signaleringen inzake terugkeer (artikel 3 van Verordening (EU) 2018/1860 van het Europees Parlement en de Raad⁶⁸). Deze signaleringscategorie heeft betrekking op onderdanen van derde landen jegens wie een terugkeerbesluit is uitgevaardigd om te verifiëren of aan de terugkeerverplichting is voldaan en om de tenuitvoerlegging van de terugkeerbesluiten te ondersteunen;
- Weigering van toegang of verblijf (artikel 24 van Verordening (EU) 2018/1861 van het Europees Parlement en de Raad⁶⁹). Deze signaleringscategorie heeft betrekking op onderdanen van derde landen⁷⁰ die niet gerechtigd zijn om het grondgebied van de Schengenstaten binnen te komen of er te verblijven⁷¹;

⁶⁸ Verordening (EU) 2018/1860 van het Europees Parlement en de Raad van 28 november 2018 betreffende het gebruik van het Schengeninformatiesysteem voor de terugkeer van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen (PB L 312 van 7.12.2018, blz. 1);

⁶⁹ Verordening (EU) 2018/1861 van het Europees Parlement en de Raad van 28 november 2018 betreffende de instelling, de werking en het gebruik van het Schengeninformatiesysteem (SIS) op het gebied van grenscontroles, tot wijziging van de Overeenkomst ter uitvoering van het Akkoord van Schengen en tot wijziging en intrekking van Verordening (EG) nr. 1987/2006 (PB L 312 van 7.12.2018, blz. 14).

⁷⁰ Een signalering betreffende een onderdaan van een derde land die familielid is van een EU-burger moet worden behandeld overeenkomstig artikel 26 van Verordening (EU) 2018/1861 (zie hoofdstuk I, punt 8.3).

⁷¹ Cyprus heeft nog geen toegang tot het SIS; daarom worden in dit hoofdstuk onder Schengenstaten alle staten behalve Cyprus verstaan. Kroatië heeft toegang tot signaleringen met het oog op weigering van toegang, maar is niet verplicht om de toegang tot of het verblijf op zijn grondgebied te weigeren aan onderdanen van derde landen die overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1987/2006 door een andere Schengenstaat zijn gesignaleerd,

- Personen die worden gezocht met het oog op aanhouding (artikel 26 van Verordening (EU) 2018/1862 van het Europees Parlement en de Raad⁷²). Deze signaleringscategorie omvat personen voor wie een Europees aanhoudingsbevel, een aanhoudingsbevel van IJsland/Noorwegen⁷³ of een uitleveringsverzoek (Zwitserland en Liechtenstein) is uitgevaardigd;
- Vermiste personen (artikel 32, lid 1, punten a) en b), van Verordening (EU) 2018/1862). Deze signaleringscategorie heeft tot doel om vermiste personen te vinden, onder wie kinderen en niet-begeleide minderjarigen, en hun bescherming te bieden indien dit wettelijk is toegestaan en noodzakelijk is;
- Kwetsbare personen in gevaar, d.w.z. kinderen die gevaar lopen te worden ontvoerd/kinderen die moeten worden verhinderd te reizen/meerderjarige kwetsbare personen die moeten worden verhinderd te reizen (artikel 32, lid 1, punten c), d) en e), van Verordening (EU) 2018/1862). Deze signalering heeft tot doel te verhinderen dat kinderen worden ontvoerd en dat kwetsbare personen zonder toestemming reizen of onwettig naar het buitenland worden gebracht. Het belangrijkste verschil tussen een signalering van een vermiste persoon en een signalering van een kwetsbare persoon die moet worden verhinderd te reizen, is dat in het laatste geval de persoon nog niet vermist is, maar wel het risico loopt om vermist te raken (“preventieve signaleringen”);
- Personen die worden gezocht met het oog op een gerechtelijke procedure (artikel 34 van Verordening (EU) 2018/1862). Deze signaleringscategorie heeft tot doel om de verblijfplaats of woonplaats van in het kader van een strafprocedure gezochte personen te achterhalen (bijvoorbeeld getuigen);

---

al kan het dat wel doen. Kroatië kan voorlopig geen signaleringen met het oog op weigering van toegang in het SIS invoeren.

⁷² Verordening (EU) 2018/1862 van het Europees Parlement en de Raad van 28 november 2018 betreffende de instelling, de werking en het gebruik van het Schengeninformatiesysteem (SIS) op het gebied van politieke en justitiële samenwerking in strafzaken, tot wijziging en intrekking van Besluit 2007/533/JBZ van de Raad en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1986/2006 van het Europees Parlement en de Raad en Besluit 2010/261/EU van de Commissie (PB L 312 van 7.12.2018, blz. 56).

⁷³ Gebaseerd op de overleveringsovereenkomst tussen de EU-lidstaten en IJsland en Noorwegen, die in 2019 van toepassing is geworden: de Overeenkomst van 28 juni 2006 tussen de Europese Unie en de Republiek IJsland en het Koninkrijk Noorwegen betreffende de procedures voor overlevering tussen de lidstaten van de Europese Unie en IJsland en Noorwegen is op 1 november 2019 in werking getreden (PB L 292 van 21.10.2006, blz. 2).

- Personen en voorwerpen, met het oog op onopvallende controle, onderzoekscontrole of gerichte controle (artikel 36 van Verordening (EU) 2018/1862). Deze signalering heeft tot doel om informatie over personen of hun voorwerpen te verkrijgen met het oog op de vervolging van strafbare feiten en ter voorkoming van bedreigingen voor de openbare of nationale veiligheid;
- Voorwerpen, met het oog op inbeslagneming of gebruik als bewijsmiddel in een strafprocedure (artikel 38 van Verordening (EU) 2018/1862). Deze signalering heeft betrekking op voorwerpen (voertuigen, aanhangers, caravans, industriële uitrusting en onderdelen van industriële uitrusting, vaartuigen, scheepsmotoren, vuurwapens, voertuigkentekenbewijzen en -kentekenplaten, bankbiljetten en valse bankbiljetten, informatietechnologieartikelen) en documenten (gestolen, verduisterde, anderszins vermiste, ongeldig gemaakte of valse blanco officiële documenten, afgegeven identiteitsdocumenten zoals paspoorten, identiteitskaarten, verblijfsvergunningen, reisdocumenten en rijbewijzen) die worden gezocht met het oog op inbeslagneming of als bewijsmiddel in een strafprocedure;
- Signaleringen van onbekende gezochte personen die alleen dactyloscopische gegevens bevatten (artikel 40 van Verordening (EU) 2018/1862). Deze signaleringscategorie omvat latente afdrukken die zijn aangetroffen op plaatsen delict van strafbare feiten of terroristische misdrijven. Het doel van deze signaleringscategorie is het opsporen van de vermoedelijke onbekende dader van het strafbare feit.

Bij een controle in het SIS kunnen meerdere signaleringen betreffende dezelfde persoon worden gevonden. Dit komt omdat verschillende Schengenstaten⁷⁴ dezelfde persoon kunnen signaleren. In geval van een dergelijke treffer worden alle verzoeken om maatregelen weergegeven op het beeldscherm. Zolang de verzoeken om maatregelen met elkaar verenigbaar zijn, moeten alle maatregelen ten aanzien van de persoon worden getroffen.

⁷⁴

Met het oog op de signalering in het SIS wordt hier onder Schengenstaten verstaan: alle Schengenstaten met uitzondering van Cyprus (dat geen toegang heeft tot het SIS) en Kroatië (voor signaleringen met het oog op weigering van toegang, aangezien dit land deze signaleringen niet kan afgeven), maar met inbegrip van Ierland voor sommige signaleringscategorieën. Ierland heeft geen toegang tot het SIS en kan geen SIS-signaleringen van weigering van toegang en terugkeer invoeren.

Bepaalde categorieën signaleringen van personen zijn “onverenigbaar”⁷⁵. Dit betekent dat een nieuwe signalering betreffende dezelfde persoon alleen mag worden opgenomen indien zij “verenigbaar” is met de reeds opgenomen signalering. Wanneer een signalering onverenigbaar is, betekent dit dat de in de signalering gevraagde maatregel van de ene Schengenstaat strijdig is met de in de signalering gevraagde maatregel van een andere Schengenstaat. De volgende signaleringscategorieën zijn onverenigbaar:

- signaleringen met het oog op weigering van toegang en verblijf en signaleringen van vermiste personen die moeten worden beschermd;
- signaleringen met het oog op weigering van toegang en verblijf en signaleringen van kwetsbare personen die gevaar lopen;
- signaleringen inzake terugkeer en signaleringen van vermiste personen die moeten worden beschermd;
- signaleringen inzake terugkeer en signaleringen van kwetsbare personen die gevaar lopen;
- signaleringen van vermiste personen en signaleringen van kwetsbare personen die gevaar lopen.

Indien onderling strijdige of mogelijk onverenigbare signaleringen worden aangetroffen, dient onmiddellijk contact te worden opgenomen met het Sirene-bureau voor assistentie.

Er is een prioriteitsvolgorde van signaleringen overeengekomen, waarvan mag worden afgeweken wanneer beide Schengenstaten daarmee instemmen. De prioriteitsvolgorde van mogelijk onverenigbare signaleringen is als volgt:

- 1) signaleringen met het oog op weigering van toegang of verblijf;
- 2) signaleringen inzake terugkeer vergezeld van een inreisverbod;
- 3) signaleringen van vermiste personen die beschermd moeten worden;

⁷⁵

Zie de tabel in bijlage 4 bij het Sirene-handboek (Uitvoeringsbesluit van de Commissie van 18 november 2021 tot vaststelling van nadere bepalingen voor de taken van de Sirene-bureaus en de uitwisseling van aanvullende informatie over signaleringen in het Schengeninformatiesysteem op het gebied van politieke en justitiële samenwerking in strafzaken (“Sirene-handboek – Politie”) (C(2021) 7901 final) en het Uitvoeringsbesluit van de Commissie van 18 november 2021 tot vaststelling van nadere bepalingen voor de taken van de Sirene-bureaus en de uitwisseling van aanvullende informatie over signaleringen in het Schengeninformatiesysteem op het gebied van grenscontroles en terugkeer (“Sirene-handboek – Grenzen en terugkeer”) (C(2021) 7900 final)).

- 4) signaleringen van kwetsbare personen die gevaar lopen;
- 5) signaleringen om vermiste personen op te sporen;
- 6) signaleringen inzake terugkeer die niet vergezeld gaan van een inreisverbod.

Bij een treffer voor zowel een SIS-signalering als een Interpol-signalering moet de SIS-procedure worden gevolgd, aangezien SIS-signalerings voorrang hebben. De treffermeldingen moeten worden toegezonden aan het Sirene-bureau, en niet aan het Nationaal Centraal Bureau van Interpol.

4.2. Biometrische zoekopdrachten

Biometrische zoekopdrachten zijn ingevoerd bij de implementatie van de functionaliteit van het geautomatiseerde vingerafdrukidentificatiesysteem van het SIS (SIS AFIS). Dit betekent dat het SIS ook kan worden doorzocht op basis van de vingerafdrukken, en niet alleen op basis van alfanumerieke gegevens.

Overeenkomstig artikel 33 van Verordening (EU) 2018/1861 en artikel 43, lid 2, van Verordening (EU) 2018/1862 mogen dactyloscopische gegevens in het SIS worden doorzocht in alle gevallen waarin dit noodzakelijk wordt geacht om een persoon te identificeren (d.w.z. om vast te stellen of de gecontroleerde persoon het onderwerp van een SIS-signalering is). Of het [in een bepaald geval noodzakelijk](#) is om het SIS met dactyloscopische gegevens te doorzoeken, moet worden besloten overeenkomstig de EU- en de nationale voorschriften. De dactyloscopische gegevens moeten worden doorzocht wanneer de identiteit van de persoon niet met andere middelen kan worden vastgesteld (d.w.z. op basis van alfanumerieke gegevens, documentbeschrijving, foto's of gezichtsopnamen).

4.3. Objectuitbreidingen

Bepaalde categorieën signaleringen van personen (personen die worden gezocht met het oog op aanhouding, vermiste en kwetsbare personen en personen die worden gezocht met het oog op strafvervolging) kunnen "objectgerelateerde uitbreidingen" bevatten, d.w.z. informatie over een voorwerp dat verband houdt met de gezochte persoon en dat is toegevoegd met het oog op de opsporing van de persoon.

Objectgerelateerde uitbreidingen kunnen worden toegevoegd in verband met de volgende soorten objecten: voertuigen, aanhangwagens en caravans; vaartuigen; containers; vliegtuigen; vuurwapens (alleen voor signaleringen met het oog op aanhouding); blanco documenten.

Alle signaleringen van personen kunnen “beschrijvingen van identificatiedocumenten” bevatten, d.w.z. gegevens ter beschrijving van het (geldige) identificatiedocument (bv. reisdocument of verblijfsvergunning) dat door de gesignaleerde persoon wordt gebruikt. Het is ook mogelijk om een kopie van het document bij de signalering te voegen.

De opneming van voorwerpen en identificatiedocumenten als uitbreiding bij een signalering van een persoon heeft tot doel om de opsporing van een gesignaleerde persoon te vergemakkelijken – in dit geval is het niet het voorwerp of het identificatiedocument dat wordt gesignaleerd.

Signaleringen van voorwerpen op grond van de artikelen 36 en 38 van Verordening (EU) 2018/1862 hebben hun eigen doel, zoals omschreven in de desbetreffende SIS-verordeningen: om een onopvallende, onderzoeks- of gerichte controle uit te voeren in het geval van artikel 36 of om het voorwerp in beslag te nemen of te veilig te stellen in het geval van artikel 38.

4.4. Te nemen maatregelen in geval van een treffer in het SIS

In geval van een treffer in het SIS voor een persoon of een voorwerp wordt de te nemen maatregel weergegeven op het beeldscherm van de grenswachter.

- 4.4.1. Personen tegen wie een aanhoudingsbevel is uitgevaardigd, moeten worden aangehouden en overgedragen aan de autoriteiten die bevoegd zijn om te besluiten over tijdelijke hechtenis met het oog op uitzetting of overdracht aan de EU-lidstaat of Schengenstaat die hierom verzoekt.

Indien een signalering met het oog op aanhouding is gemarkeerd door uw land, zal als reden voor de signalering nog steeds worden opgegeven “Persoon die wordt gezocht met het oog op aanhouding en overlevering of uitlevering”, maar zal de te nemen maatregel niet bestaan in de aanhouding van de persoon, maar “in de vaststelling van de woon- of verblijfplaats van de persoon”.

4.4.2. De maatregel die moet worden genomen ten aanzien van de onderdanen van derde landen voor wie de signalering inzake terugkeer is afgegeven, hangt af van de plaats waar de treffer zich voordoet.

a) Indien de persoon zich aan een buitengrens bevindt en het grondgebied van de Schengenstaten verlaat, moet de informatie over het feit dat de persoon is aangetroffen aan de buitengrenzen bij uitreis en het grondgebied van de Schengenstaten heeft verlaten, alsmede de plaats en het tijdstip van de controle en het feit of de persoon al dan niet is verwijderd (gedwongen terugkeer), worden verzameld en doorgegeven aan het nationale Sirene-bureau.

Na ontvangst van de informatie over de treffer, d.w.z. de bevestiging dat de persoon het grondgebied van de Schengenstaten heeft verlaten, dient de signalerende Schengenstaat de signalering inzake terugkeer onverwijld te verwijderen. Bovendien moet de signalerende Schengenstaat in voorkomend geval onverwijld een signalering met het oog op weigering van toegang en verblijf opnemen (of de signalering inzake terugkeer omzetten in een signalering met het oog op weigering van toegang) wanneer het terugkeerbesluit vergezeld gaat van een inreisverbod.

Indien de persoon het grondgebied van de Schengenstaat die het terugkeerbesluit heeft uitgevaardigd, verlaat, moet de signalerende Schengenstaat in geval van een treffer ook de eigen autoriteiten op de hoogte brengen, zodat de terugkeer wordt bevestigd en deze autoriteiten in voorkomend geval een signalering met het oog op weigering van toegang uitvaardigen.

opnieuw binnenkomen van de persoon dient te worden geweigerd op grond van de signalering met het oog op weigering van toegang in het SIS wanneer een dergelijke signalering is opgenomen. De persoon kan de toegang worden geweigerd op grond van andere voorwaarden die in de Schengengrenscodes zijn vastgesteld.

b) Indien de persoon aan een buitengrens wordt aangetroffen en het grondgebied van de Schengenstaten binnenkomt, moeten het feit dat de persoon bij binnenkomst aan de buitengrenzen is aangetroffen en de plaats en het tijdstip van de controle worden verzameld en doorgegeven aan het nationale Sirene-bureau.

Na ontvangst van de informatie over de treffer dient de signalerende Schengenstaat de signalering bij terugkeer onverwijld te verwijderen. Bovendien moet de signalerende Schengenstaat in voorkomend geval onverwijld een signalering met het oog op weigering van toegang en verblijf opnemen (of de signalering inzake terugkeer omzetten in een signalering met het oog op weigering van toegang) wanneer het terugkeerbesluit vergezeld gaat van een inreisverbod.

Indien de persoon het grondgebied van de Schengenstaat die het terugkeerbesluit heeft uitgevaardigd, binnenkomt, moet de signalerende Schengenstaat in geval van een treffer ook de eigen autoriteiten op de hoogte brengen, zodat de terugkeer wordt bevestigd en deze autoriteiten in voorkomend geval een signalering met het oog op weigering van toegang uitvaardigen.

De persoon dient de toegang tot de Schengenstaten te worden geweigerd op grond van de signalering met het oog op weigering van toegang in het SIS wanneer een dergelijke signalering is opgenomen. De persoon kan de toegang worden geweigerd op grond van andere voorwaarden die in de Schengengrenscodes zijn vastgesteld.

c) En indien de persoon zich in het land bevindt, moet de persoon, indien de nationale wetgeving dit toestaat, worden aangehouden en ondervraagd en moet contact worden opgenomen met de voor terugkeer bevoegde nationale autoriteit, met het oog op de terugkeer van de persoon, en met het nationale Sirene-bureau.

Het is niet toegestaan om signaleringen inzake terugkeer in te voeren met betrekking tot onderdanen van derde landen die het recht van vrij verkeer genieten. In geval van een treffer naar aanleiding van een signalering met het oog op weigering van toegang die overeenkomstig artikel 24 van Verordening (EU) 2018/1861 is ingevoerd met betrekking tot een onderdaan van een derde land die het recht van vrij verkeer binnen de Unie geniet, moet de uitvoerende Schengenstaat onmiddellijk overleg plegen met de signalerende Schengenstaat via het uitwisselen van aanvullende informatie, teneinde onverwijld te besluiten welke actie moet worden ondernomen. Zie punt 8.3 van dit hoofdstuk voor meer details.

- 4.4.3. Onderdanen van derde landen wie de toegang wordt geweigerd, moeten zo snel mogelijk worden teruggestuurd naar de plaats waar zij vandaan kwamen of naar hun land van herkomst, indien de omstandigheden dit toelaten. De betrokken personen moeten onder

toezicht van grenswachters blijven tot hun vertrek uit het grondgebied van de Schengenstaat. Bij een treffer voor een signalering met het oog op weigering van toegang en verblijf betreffende een onderdaan van een derde land die over een verblijfsvergunning beschikt, moet speciale aandacht worden besteed aan het controleren van de echtheid en de geldigheid van de verblijfsvergunning. Daarnaast moet onmiddellijk contact worden opgenomen met het nationale Sirene-bureau om de in artikel 30 van Verordening (EU) 2018/1861 en artikel 36 van het Sirene-handboek vastgestelde raadplegingsprocedure te starten⁷⁶.

Voor onderdanen van derde landen die familielid zijn van een EU-burger wordt verwezen naar de specifieke bepalingen die op hen van toepassing zijn ([zie punt 8.3 van dit hoofdstuk](#)).

Bij een treffer voor een signalering met het oog op weigering van toegang met betrekking tot een begunstigde van het terugtrekkingsakkoord, wordt verwezen naar de specifieke richtsnoeren in bijlage 42 bij dit handboek.

- 4.4.4. Aan een volwassene moet vooraf toestemming worden gevraagd, voordat de partij die deze persoon als vermist heeft opgegeven in kennis wordt gesteld.
- 4.4.5. Bijzondere aandacht moet worden besteed aan (al dan niet ongeleide) minderjarigen en vermiste volwassenen die kwetsbaar zijn en in bescherming moeten worden genomen. In geval van een treffer voor een kwetsbare minderjarige, een kind dat gevaar loopt te worden ontvoerd, een kind dat moet worden verhinderd te reizen of een kwetsbare volwassene die moet worden verhinderd te reizen, moet de persoon, indien het nationale recht dit toestaat, staande worden gehouden en voorgeleid aan de bevoegde autoriteit, die toestemming kan geven om de persoon naar een veilige plaats te brengen zodat wordt verhinderd dat deze de reis voortzet. Er moet onmiddellijk contact worden opgenomen met de bevoegde nationale autoriteit om te beslissen of de persoon al dan niet onder bescherming moet worden geplaatst. Voor nadere informatie in deze gevallen moet ook contact worden opgenomen met het nationale Sirene-bureau.
- 4.4.6. Aan de hand van gegevens die zijn opgenomen met het oog op onopvallende controle, onderzoekscontrole of gerichte controle moet informatie kunnen worden verkregen over:

---

⁷⁶ Zie vorige voetnoot.

- het feit dat de gesignaleerde persoon is aangetroffen;
- de plaats, het tijdstip van of de aanleiding voor de controle;
- de reisroute en de bestemming;
- de personen die de gesignaleerde persoon vergezellen van wie redelijkerwijs mag worden aangenomen dat zij in verband kunnen worden gebracht met de gesignaleerde persoon;
- de voorwerpen die de persoon gebruikt of bij zich heeft, met inbegrip van reisdocumenten;
- de omstandigheden waaronder de persoon of het voertuig, het vaartuig, het luchtvaartuig of de container zijn aangetroffen;
- alle andere informatie die door de signalerende Schengenstaat wordt opgevraagd.

Bij het verzamelen van deze gegevens op basis van een signalering met het oog op onopvallende controle moet erop worden toegezien dat het onopvallende karakter van de controle wordt gehandhaafd.

Tijdens de onderzoekscontrole moet dezelfde informatie worden verzameld, zonder dat het onopvallende karakter van de controle hoeft te worden gehandhaafd.

Bij gerichte controles kunnen personen, voertuigen, vaartuigen, vliegtuigen, containers en meegenomen voorwerpen worden onderzocht om de hierboven genoemde informatie te verkrijgen.

Aanvullende vragen die moeten worden gesteld, kunnen worden weergegeven met het oog op onopvallende controle, onderzoekscontrole of gerichte controle.

Wanneer in de signalering is vermeld dat “directe maatregelen” nodig zijn, moet de hierboven genoemde informatie onverwijld worden doorgegeven aan het nationale Sirene-bureau.

*** Verzoek om informatie over een SIS-signalering**

Als personen verzoeken om informatie over de verwerking van hun persoonsgegevens in het SIS en over hun recht van inzage, moeten de grenswachters de betrokkenen de gegevens van de [bevoegde nationale autoriteit](#) verstrekken, d.w.z. van de

gegevensverantwoordelijke van het SIS, waarbij zij hun rechten kunnen uitoefenen, evenals die van de [autoriteiten voor gegevensbescherming](#), waar deze personen kunnen informeren naar de mogelijkheden om een klacht in te dienen.

4.4.7. Voorwerpen die worden gezocht met het oog op inbeslagneming of als bewijsmiddel in een strafprocedure omvatten:

- motorvoertuigen, ongeacht het gebruikte aandrijvingssysteem;
- identificeerbare onderdelen van motorvoertuigen;
- aanhangers met een ledig gewicht van meer dan 750 kg;
- caravans;
- industriële uitrusting;
- identificeerbare onderdelen van industriële uitrusting;
- vaartuigen en scheepsmotoren;
- containers;
- vliegtuigen en vliegtuigmotoren;
- vuurwapens;
- gestolen, verduisterde of anderszins vermiste, verloren blanco officiële documenten, of documenten die daarvoor moeten doorgaan maar vals zijn;
- gestolen, verduisterde, anderszins vermiste of ongeldig gemaakte, op naam gestelde identiteitsdocumenten, zoals paspoorten, identiteitskaarten, verblijfsvergunningen, reisdocumenten en rijbewijzen, of documenten die daarvoor moeten doorgaan maar vals zijn;
- gestolen, verduisterde of anderszins vermiste of ongeldig gemaakte voertuigkentekenbewijzen en voertuigkentekenplaten of documenten of kentekenplaten die daarvoor moeten doorgaan maar vals zijn;
- bankbiljetten (geregistreerde biljetten) en valse bankbiljetten;
- informatietechnologieartikelen.

* Beste praktijk – inbeslagneming van reisdocumenten:

Grenswachters moeten alle reisdocumenten in beslag nemen die in het SIS zijn geregistreerd als gestolen, verduisterd, anderszins vermist of ongeldig gemaakt, of die daarvoor moeten doorgaan maar vals zijn, met name wanneer het een document is dat ongeldig is gemaakt voor reisdoeleinden. Het kan gebeuren dat houders van een document dat in het SIS is gesignaleerd met het oog op inbeslagneming, kunnen aantonen dat zij de rechtmatige eigenaar van dit document zijn, dat het document in het SIS was gesignaleerd omdat het als vermist of gestolen was gemeld, maar dat zij het document hebben teruggevonden en zijn vergeten dit aan de bevoegde autoriteiten te melden. In een dergelijk geval moet de identiteit van de houder van het reisdocument en het recht van deze persoon om het document voor reisdoeleinden te gebruiken, altijd worden gecontroleerd bij de bevoegde autoriteiten, waar nodig in samenwerking met het nationale Sirene-bureau.

Voor verdere informatie over de te nemen maatregelen in geval van een SIS-signalering moeten grenswachters contact opnemen met het nationale Sirene-bureau en de nationale procedures voor vervolgmaatregelen in geval van een SIS-treffer raadplegen.

* Rechtsgrondslag:

- [Verordening \(EU\) 2018/1860 van het Europees Parlement en de Raad van 28 november 2018 betreffende het gebruik van het Schengeninformatiesysteem voor de terugkeer van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen](#)
- [Verordening \(EU\) 2018/1861 van het Europees Parlement en de Raad van 28 november 2018 de instelling, de werking en het gebruik van het Schengeninformatiesysteem \(SIS\) op het gebied van grenscontroles, tot wijziging van de Overeenkomst ter uitvoering van het Akkoord van Schengen en tot wijziging en intrekking van Verordening \(EG\) nr. 1987/2006](#)
- [Verordening \(EU\) 2018/1862 van het Europees Parlement en de Raad van 28 november 2018 betreffende de instelling, de werking en het gebruik van het Schengeninformatiesysteem \(SIS\) op het gebied van politieke en justitiële samenwerking in strafzaken, tot wijziging en intrekking van Besluit 2007/533/JBZ van de Raad en tot intrekking van Verordening \(EG\) nr. 1986/2006 van het Europees Parlement en de Raad en Besluit 2010/261/EU van de Commissie](#)
- Uitvoeringsbesluit van de Commissie van 15 januari 2021 tot vaststelling van de technische voorschriften voor het invoeren, bijwerken, wissen en doorzoeken van gegevens

in het Schengeninformatiesysteem (SIS) en andere uitvoeringsmaatregelen op het gebied van politieke en justitiële samenwerking in strafzaken (C(2021) 92 final)

– Uitvoeringsbesluit van de Commissie van 15 februari 2021 tot vaststelling van de technische voorschriften voor het invoeren, bijwerken, wissen en doorzoeken van gegevens in het Schengeninformatiesysteem (SIS) en andere uitvoeringsmaatregelen op het gebied van grenscontroles en terugkeer (C(2021) 660 final)

– Uitvoeringsbesluit van de Commissie van 18 november 2021 tot vaststelling van nadere bepalingen voor de taken van de Sirene-bureaus en de uitwisseling van aanvullende informatie over signaleringen in het Schengeninformatiesysteem op het gebied van politieke en justitiële samenwerking in strafzaken (“Sirene-handboek – Politie”) (C(2021) 7901 final)

– Uitvoeringsbesluit van de Commissie van 18 november 2021 tot vaststelling van nadere bepalingen voor de taken van de Sirene-bureaus en de uitwisseling van aanvullende informatie over signaleringen in het Schengeninformatiesysteem op het gebied van grenscontroles en terugkeer (“Sirene-handboek – Grenzen en terugkeer”) ([C\(2021\) 7900 final](#))

- 4.5. Bij grenscontroles moeten de reisdocumenten van alle personen worden gecontroleerd aan de hand van de SLTD van Interpol. De SLTD bevat gegevens over gestolen en vermiste paspoorten, die zijn ingevoerd door het land dat een document heeft afgegeven. In geval van een treffer in het SLTD moet de grenswachter de in het nationale recht voorgeschreven/aanbevolen actie ondernemen.

5. SPECIALE VOORSCHRIFTEN VOOR CONTROLES OP BEPAALDE CATEGORIEËN PERSONEN

5.1. Staatshoofden

Staatshoofden en hun gevolg wier aankomst en vertrek langs diplomatieke weg officieel aan de grenswachters is aangekondigd, hoeven niet aan grenscontrole te worden onderworpen.

* Rechtsgrondslag:

– [Schengengrenscore \(bijlage VII\)](#)

5.2. Piloten van vliegtuigen

5.2.1. Piloten en andere bemanningsleden van vliegtuigen mogen tijdens de uitoefening van hun functie de grens overschrijden op basis van hun vliegbewijs of “crew member certificate” als bedoeld in bijlage 9 bij het Verdrag inzake de internationale burgerluchtvaart van 7 december 1944, wanneer zij:

- (a) aan en van boord gaan in de luchthaven waar de tussenlanding plaatsvindt of in de luchthaven van bestemming, als deze op het grondgebied van een Schengenstaat zijn gelegen;
- (b) zich op het grondgebied begeven van de gemeente van de luchthaven waar de tussenlanding plaatsvindt of in de luchthaven van bestemming, als deze op het grondgebied van een Schengenstaat zijn gelegen;
- (c) zich met om het even welk vervoermiddel naar een op het grondgebied van een Schengenstaat gelegen luchthaven begeven om daar aan boord te gaan van een vliegtuig dat vanuit die luchthaven vertrekt.

In alle andere gevallen moet worden voldaan aan de algemene toegangsvoorwaarden voor onderdanen van een derde land.

5.2.2. Voor zover mogelijk moeten bemanningsleden van vliegtuigen tijdens de controles op luchthavens met voorrang worden gecontroleerd. Dit betekent dat deze controle hetzij plaatsvindt voordat de passagiers worden gecontroleerd, hetzij aan aparte controleposten wordt verricht. Bemanningsleden die bij het dienstdoende grenscontrolepersoneel bekend zijn, mogen steekproefsgewijs worden gecontroleerd.

* Rechtsgrondslag:

- [Schengengrenscore \(bijlage VII\)](#)
- [Verdrag inzake de internationale burgerluchtvaart](#)

5.3. Zeevarende⁷⁷

5.3.1. Schengenstaten mogen zeelieden die in het bezit zijn van een identiteitsbewijs voor zeevarenden dat is afgegeven overeenkomstig de Verdragen betreffende de nationale identiteitsbewijzen van zeevarenden nr. 108 (1958) of nr. 185 (2003) van de

---

⁷⁷ In de Schengengrenscore wordt de term “zeelieden” gebruikt. In dit handboek wordt de voorkeur gegeven aan de term “zeevarende”, aangezien zowel de IAO-Verdragen nrs. 108 en 185 als het Verdrag inzake het vergemakkelijken van het internationale verkeer ter zee (“FAL-verdrag”) daarnaar verwijzen.

Internationale Arbeidsorganisatie (IAO), het Verdrag inzake het vergemakkelijken van het internationale verkeer ter zee (FAL-verdrag) en het ter zake strekkende nationale recht, toestaan om de Schengenstaten binnen te komen door aan land te gaan om in het havengebied waar hun vaartuig heeft aangelegd of in de aangrenzende gemeenten te vertoeven, of om de Schengenstaten te verlaten door naar hun vaartuig terug te keren, zonder dat zij zich bij een grensdoorlaatpost hoeven te melden, op voorwaarde dat zij zijn opgenomen in de bemanningslijst van hun vaartuig en dat die lijst eerder ter controle aan de bevoegde autoriteiten is overgelegd.

Dit belet niet dat, op basis van een beoordeling van de risico's in verband met binnenlandse veiligheid en illegale immigratie, zeevarenden door de grenswachters aan een controle overeenkomstig artikel 8 van de Schengengrenscore moeten worden onderworpen voordat zij aan land gaan.

- 5.3.2. Zeevarenden die zich buiten de in de nabijheid van de haven gelegen gemeenten wensen te begeven, moeten voldoen aan de algemene voorwaarden voor binnenkomst op het grondgebied van de Schengenstaten.

Houders van een geldig monsterboekje of een identiteitsbewijs voor zeevarenden kunnen echter toestemming krijgen om het grondgebied van een Schengenstaat te betreden, ook indien zij niet in het bezit zijn van een geldig visum en/of zij het bezit van voldoende middelen van bestaan niet kunnen aantonen. Dit is mogelijk in volgende omstandigheden:

- bij het aan boord gaan van een vaartuig dat reeds is aangemeerd of op het punt staat aan te komen in een haven van een Schengenstaat;
- bij doorreis naar een derde land of terugkeer naar het land van herkomst;
- in noodgevallen of noodzakelijke gevallen (ziekte, ontslag, afloop van het contract enz.).

In dergelijke gevallen mag aan de houders van een monsterboekje of identiteitsbewijs voor zeevarenden die vanwege hun nationaliteit een visum moeten hebben maar daarover niet beschikken, bij binnenkomst op het grondgebied van een Schengenstaat aan de grens een visum worden afgegeven ([zie punt 9 van dit hoofdstuk](#)).

* Rechtsgrondslag:

- [Schengengrenscore \(bijlage VII\)](#)
- [IAO-verdrag nr. 185](#)
- [FAL-verdrag](#)

5.4. Houders van een diplomatiek, een officieel of een dienstpaspoot en leden van internationale organisaties

5.4.1. Gelet op de bijzondere voorrechten en immuniteiten die voor hen gelden, kunnen houders van een diplomatiek, een officieel of een dienstpaspoot dat is afgegeven door derde landen en hun regeringen die door de Schengenstaten zijn erkend, wanneer zij ter uitoefening van hun functie reizen, bij de grenscontrole voorrang krijgen op andere reizigers, hoewel in voorkomend geval de visumplicht voor hen van kracht blijft. Houders van genoemde documenten zijn vrijgesteld van de verplichting om aan te tonen dat zij over voldoende middelen van bestaan beschikken.

5.4.2. Wanneer iemand zich aan de buitengrens beroept op voorrechten, immuniteiten en vrijstellingen, kan de grenswachter verlangen dat deze persoon bewijs van zijn status verstrekt door overlegging van passende documenten, in het bijzonder verklaringen die door de ontvangende staat zijn afgegeven of een diplomatiek paspoort of andere middelen. In geval van twijfel kan de grenswachter zich in spoedeisende gevallen rechtstreeks tot het ministerie van Buitenlandse Zaken wenden.

Bovendien mogen grenswachters de houders van een diplomatiek, een officieel of een dienstpaspoot de toegang tot het grondgebied van de Schengenstaten niet weigeren zonder vooraf de bevoegde nationale autoriteiten te hebben geraadpleegd. Dit geldt ook wanneer de persoon in het SIS is gesignaleerd.

5.4.3. Geaccrediteerde leden van diplomatieke en consulaire diensten en hun familieleden krijgen toegang tot het grondgebied van de Schengenstaten na overlegging van een kaart die is afgegeven door het ministerie van Buitenlandse Zaken van de desbetreffende Schengenstaat en van een document voor grensoverschrijding.

De controle van de toegangsvoorwaarden is niet nodig wanneer de diplomaat het grondgebied binnengaat van de Schengenstaat waar deze is geaccrediteerd en recht heeft op langdurig verblijf.

- 5.4.4. Diplomaten die buiten het grondgebied van de Schengenstaten zijn geaccrediteerd, moeten bij reizen voor privédoeleinden voldoen aan de algemene toegangsvoorwaarden.
- 5.4.5. Indien er een risico en een gerechtvaardigde verdenking van overtredingen of criminele activiteiten van diplomaten bestaan, moet het ministerie van Buitenlandse Zaken van het betrokken land daarvan onmiddellijk in kennis worden gesteld.
- 5.4.6. Overeenkomstig het Verdrag van Wenen inzake diplomatiek verkeer van 18 april 1961 genieten diplomaten alleen onschendbaarheid en andere immuniteiten in het land waar zij zijn geaccrediteerd en in de landen waar zij doorheen reizen om weer terug te keren naar hun standplaats of wanneer zij terugkeren naar hun eigen land. Dit geldt niet wanneer zij reizen voor privédoeleinden.
- 5.4.7. Leden van internationale organisaties die in het bezit zijn van documenten die zijn afgegeven door de onderstaande internationale organisaties en die hun taken uitoefenen, krijgen indien mogelijk een voorkeursbehandeling bij grenscontroles.

Daaronder vallen in het bijzonder de volgende documenten:

- laissez-passer van de Verenigde Naties, afgegeven aan personeel van de Verenigde Naties en van de bijbehorende instellingen op grond van het op 21 november 1947 door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties te New York aangenomen Verdrag nopens de voorrechten en immuniteiten van de gespecialiseerde organisaties;
- laissez-passer van de Europese Unie (EU);
- legitimatiebewijs afgegeven door de secretaris-generaal van de Raad van Europa;
- documenten afgegeven krachtens artikel III, lid 2, van het Verdrag tussen de staten die partij zijn bij het Noord-Atlantisch Verdrag, nopens de rechtspositie van hun krijgsmachten (militaire identiteitsbewijzen vergezeld van een briefing voor speciale opdracht, marsorder, individueel of collectief marsbevel), alsmede documenten afgegeven in het kader van het Partnerschap voor de Vrede.

Als algemene regel geldt dat houders van genoemde documenten zijn vrijgesteld van de verplichting om aan te tonen dat zij over voldoende middelen van bestaan beschikken.

* Rechtsgrondslag:

- [Schengengrenscore \(bijlage VII\)](#)
- [Verdrag van Wenen inzake diplomatiek verkeer van 18 april 1961;](#)

* *Link:*

- [Gegevens over nationale ontheffingen van de visumplicht](#)

5.5. Grensbewoners die onder een regeling voor klein grensverkeer vallen

- 5.5.1. Grensbewoners van een aangrenzend derde land die in het bezit zijn van een vergunning voor klein grensverkeer die is afgegeven in het kader van een regeling voor klein grensverkeer, gebaseerd op een bilaterale overeenkomst tussen een Schengenstaat en het betrokken derde land, genieten een speciale behandeling bij het overschrijden van de grens, wat het volgende wil zeggen:

- indien zij een vergunning voor klein grensverkeer hebben die is afgegeven door de Schengenstaat waarvan zij de grens willen overschrijden, hoeven zij niet in het bezit te zijn van een visum. Het kan vereist zijn dat zij, naast de vergunning voor klein grensverkeer, in het bezit zijn van een paspoort indien dit is bepaald in de bilaterale overeenkomsten met het betrokken derde land;
- na vaststelling van de geldigheid en echtheid van de vergunning voor klein grensverkeer, ter staving van de status van grensbewoner van de betrokkene, worden er geen verdere controles uitgevoerd betreffende het doel van de reis of het bezit van middelen van bestaan;
- noch de vergunning voor klein grensverkeer, noch het eventueel vereiste paspoort wordt bij inreis of uitreis afgestempeld.

5.5.2. Voor deze vergunninghouders kan de grensoverschrijding nog verder worden vergemakkelijkt in het kader van de bilaterale overeenkomsten tussen een Schengenstaat en een derde land, overeenkomstig [punt 3 van hoofdstuk II](#).

* Rechtsgrondslag:

- [Verordening \(EG\) nr. 1931/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 20 december 2006 tot vaststelling van regels inzake klein grensverkeer aan de landbuitengrenzen van de lidstaten en tot wijziging van de bepalingen van de Schengenuitvoeringsovereenkomst](#);
- [Bilaterale overeenkomsten inzake klein grensverkeer die zijn gesloten door Schengenstaten](#)

5.6. **Minderjarigen**

- 5.6.1. De grenswachters moeten bijzondere aandacht besteden aan al dan niet begeleide minderjarigen. Bij grensprocedures moeten alle minderjarigen worden behandeld overeenkomstig het beginsel dat het belang van het kind moet vooropstaan. Minderjarigen moeten bij grensprocedures voorrang krijgen, en er moet altijd worden gezorgd voor een kindvriendelijke behandeling en een kindvriendelijke sfeer. Grenswachters zijn verplicht om op een kindvriendelijke manier informatie te verstrekken en de grensprocedures uit te leggen (bv. met behulp van tolken of tekeningen) en ervoor te zorgen dat de minderjarigen die begrijpen. Daartoe behoort een eerste vaststelling van de mogelijke behoefte aan internationale bescherming in geval van minderjarige migranten die de EU illegaal zijn binnenkomen en hun onmiddellijke doorverwijzing naar de nationale kinderbeschermingsautoriteiten overeenkomstig hun leeftijd en behoeften.

Bij twijfel over de werkelijke leeftijd van de betrokkene moet deze als kind worden behandeld totdat uit de leeftijdsbepalingsprocedure het tegendeel blijkt. In dergelijke gevallen, en met name wanneer het mogelijk lijkt dat de betrokkene minderjarig is, moet deze zo spoedig mogelijk worden doorverwezen naar de autoriteiten die bevoegd zijn voor het opvangen van minderjarigen en voor het bepalen van de leeftijd. Indien er ernstige vermoedens bestaan dat de minderjarige onwettig is onttrokken aan het toezicht van de persoon die wettelijk het ouderlijke gezag over hem uitoefent, of in geval van een vermoeden van misbruik of mishandeling, moet zo spoedig mogelijk contact worden opgenomen met de nationale kinderbeschermingsautoriteiten.

Wat minderjarigen betreft die de luchtbuitengrens van de Europese Unie overschrijden, moeten de richtsnoeren voor grenswachters die Frontex in zijn VEGA-handboek over kinderen op luchthavens heeft vastgesteld, in aanmerking worden genomen.

- 5.6.2. Bij grenscontroles moet de grenswachter in geval van begeleide minderjarigen nagaan of de begeleidende personen het ouderlijke gezag over de minderjarige uitoefenen, in het bijzonder wanneer minderjarigen door slechts één volwassene worden begeleid. In dat geval moet de grenswachter het nodige onderzoek verrichten om de ontvoering of in elk geval de wederrechtelijke onttrekking van de minderjarige aan het ouderlijke gezag te verhinderen.

Om vermissing te voorkomen, moeten kinderen, en met name kinderen zonder papieren, zo snel mogelijk worden geregistreerd.

- 5.6.3. De reisdocumenten en bewijsstukken van onbegeleide minderjarigen moeten grondig worden gecontroleerd om ervoor te zorgen dat zij het grondgebied niet binnenkomen of verlaten tegen de wil van de persoon/personen die het ouderlijke gezag over hen uitoefent/uitoefenen. In alle contacten met de minderjarigen moet kindvriendelijke taal worden gebruikt die is afgestemd op de leeftijd en rijpheid van de minderjarige, waarbij zo nodig de bijstand van een tolk of een interculturele bemiddelaar kan worden ingeroepen.
- 5.6.4. Wanneer er twijfel over bestaat of een minderjarige met de status van EU-burger of legaal in de EU verblijvende onderdaan van een derde land bij uitreis de grens mag overschrijden, moet contact worden opgenomen met het nationale contactpunt inzake minderjarigen van de EU-lidstaat of de Schengenstaat waarvan de minderjarige de nationaliteit heeft of ingezetene is.

Wanneer informatie wordt ontvangen die wijst op een mogelijke ontvoering of ongeautoriseerde uitreis van een minderjarige die een burger van de EU of een legaal in de EU verblijvende onderdaan van een derde land is, moet de grenswachter:

- de uitreis van de minderjarige weigeren; of
- in omstandigheden waarin er onvoldoende gronden zijn om de uitreis van een minderjarige te weigeren, maar er bezorgdheid bestaat over het recht op uitoefening van het ouderlijke gezag, informatie verzamelen over de persoon die de minderjarige begeleidt en over hun bestemming. Die informatie moet, overeenkomstig de geldende nationale wetgeving, onmiddellijk worden verzonden naar het nationale contactpunt inzake minderjarigen van de EU-lidstaat of de Schengenstaat waarvan de minderjarige de nationaliteit heeft of ingezetene is.

In het kader van de procedures die zijn vervat in punt 5.6 van dit hoofdstuk, hebben de nationale contactpunten inzake minderjarigen onder meer de volgende taken:

- het verstrekken van gegevens, indien mogelijk, over de identiteit (naam, nationaliteit en geboortedatum) van de minderjarige en van de persoon die de minderjarige begeleidt, alsmede over de relatie tussen hen;
- het waarschuwen van andere nationale instanties die zich bezighouden met minderjarigen die reden geven tot bezorgdheid, en het op de hoogte brengen van deze instanties van eventuele voorzorgsmaatregelen met betrekking tot de minderjarigen;
- het verlenen van advies over en bijstand bij nationale procedures en documentvereisten aan andere EU-lidstaten en Schengenstaten.

* Rechtsgrondslag:

- [Schengengrenscore \(bijlage VII\)](#)

* Links:

- [Lijst van nationale contactpunten voor raadpleging over minderjarigen](#)
- [Lijst van contactpunten in de lidstaten voor aangelegenheden in verband met grensbeheer](#)
- [VEGA-handboek:Kinderen op luchthavens:kinderen die onderweg risico lopen:richtsnoeren voor grenswachters](#)

5.7. Scholieren uit derde landen die verblijven in een EU-lidstaat of in een derde land waarvoor de visumplicht niet geldt⁷⁸

5.7.1. Scholieren die onderdanen zijn van een derde land waarvoor de visumplicht geldt, maar die legaal in een EU-lidstaat verblijven en die in het kader van een schoolexcursie deelnemen aan een reis, hoeven niet in het bezit te zijn van een visum voor doorreis of voor een kort verblijf op het grondgebied van een andere EU-lidstaat, mits wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- (a) zij worden begeleid door een leerkracht van de betrokken school, die in het bezit is van een geldig reisdocument, en indien dat is vereist van een visum;

⁷⁸

Punt 5.7 is niet van toepassing op Noorwegen, IJsland, Zwitserland en Liechtenstein.

- (b) de leerkracht kan een [formulier](#) overleggen dat door de school is afgegeven en aan de hand waarvan alle scholieren die deelnemen aan de excursie kunnen worden geïdentificeerd en waarin het doel en de omstandigheden van het beoogde verblijf of de beoogde doorreis duidelijk zijn vermeld;
- (c) de scholieren zijn in het bezit van een geldig document voor grensoverschrijding.

Voor deze laatste voorwaarde — het bezit van een geldig reisdocument — geldt echter een vrijstelling indien:

- op het in punt b) genoemde formulier recente foto's zijn aangebracht van de leerlingen die zich niet kunnen identificeren met een identiteitsbewijs met foto;
- de bevoegde autoriteit van de EU-lidstaat waar de scholieren verblijven hun verblijfsstatus en hun recht om opnieuw tot het grondgebied te worden toegelaten bevestigt en ervoor zorgt dat het formulier dienovereenkomstig is gewaarmerkt (dat wil zeggen met het stempel van de bevoegde nationale autoriteit);
- de EU-lidstaat waar de scholieren verblijven andere EU-lidstaten heeft meegedeeld dat hij wenst dat zijn lijsten worden erkend als geldig reisdocument.

5.7.2. De in punt 5.7.1 genoemde bepalingen stellen noch de scholieren, noch de leerkrachten die hen begeleiden vrij van grenscontroles overeenkomstig de algemene voorschriften (punt 1 van dit hoofdstuk).

Hun mag toegang of doorreis worden geweigerd indien daarvoor redenen bestaan, overeenkomstig [punt 8 van dit hoofdstuk](#).

5.7.3. De visumvrijstelling mag tevens worden uitgebreid tot scholieren op schoolreis die onderdaan zijn van een derde land waarvoor de visumplicht geldt, maar die verblijven in een derde land dat van die plicht is vrijgesteld (bijvoorbeeld scholieren met de Turkse nationaliteit die legaal in Montenegro verblijven).

* Rechtsgrondslag:

- [94/795/JBZ:Besluit van de Raad van 30 november 1994 inzake een gemeenschappelijk optreden, door de Raad aangenomen op basis van artikel K.3, lid 2, onder b\), van het Verdrag betreffende de Europese Unie, ter vereenvoudiging van het reizen voor scholieren uit derde landen die in een lidstaat verblijven](#)
- [Verordening \(EU\) 2018/1806 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 tot vaststelling van de lijst van derde landen waarvan de onderdanen bij overschrijding van de buitengrenzen in het bezit moeten zijn van een visum en de lijst van derde landen waarvan de onderdanen van die plicht zijn vrijgesteld](#)

5.8. **Grensarbeiders**

Grensarbeiders en andere categorieën personen die regelmatig de grens overschrijden en bij de grenswachters goed bekend zijn omdat zij frequent via dezelfde grensdoorlaatpost de grens overschrijden, en van wie de grenswachters op grond van een eerdere controle weten dat zij noch in het SIS, noch in een nationaal opsporingsregister zijn gesignaleerd, worden slechts aan steekproefsgewijze controles onderworpen om na te gaan of zij in het bezit zijn van een geldig document waarmee zij de grens mogen overschrijden en of zij aan de voorwaarden voor toelating voldoen. De steekproefsgewijze controles moeten worden uitgevoerd in overeenstemming met de toepasselijke procedures voor respectievelijk onderdanen van een derde land in het algemeen en personen die onder het Unierecht inzake vrij verkeer vallen.

Deze personen moeten van tijd tot tijd, onverwachts en met onregelmatige tussenpozen aan een grondige controle worden onderworpen.

*** Rechtsgrondslag:**

- [Schengengrenscore \(bijlage VII\)](#)

5.9. ADS-toeristen

Het memorandum van overeenstemming tussen de Europese Gemeenschap en de overheidsdienst voor toerisme van de Volksrepubliek China inzake visa en aanverwante kwesties met betrekking tot het bezoek van groepen toeristen vanuit de Volksrepubliek China (Approved Destination Status)⁷⁹ is een specifieke regeling voor het bezoek van groepen toeristen, bestaande uit Chinese burgers, vanuit China aan het grondgebied van de Unie.

Deelnemers aan deze Chinese reisgroepen (“ADS-toeristen”), die uit ten minste vijf personen moeten bestaan, moeten het grondgebied van de Unie als groep binnenkomen en verlaten. Zij moeten tevens als groep over het grondgebied van de Unie reizen volgens een vooraf vastgesteld reisprogramma.

Als regel moeten ADS-toeristen worden begeleid door een reisleader die erop toeziet dat zij de Unie als groep binnenkomen en verlaten.

Bij groepen ADS-toeristen moeten de normale controleprocedures (zie punt 1.2 van dit [hoofdstuk](#)) worden uitgevoerd. De controles kunnen tevens de verificatie van de ADS-status omvatten, die in elk geval moet zijn vermeld op de visumsticker. Visa met de vermelding “ADS” zijn altijd individuele visa. Ook de reisleader moet worden onderworpen aan de normale controleprocedures, die onder meer de controle van zijn/haar status van reisleader omvatten.

De grenswachter mag tevens vragen om ondersteunende documenten ter staving van de ADS-status en de reisleaderstatus.

*** Rechtsgrondslag:**

- [Besluit van de Raad van 8 maart 2004 inzake de sluiting van een memorandum van overeenstemming tussen de Europese Gemeenschap en de overheidsdienst voor toerisme van de Volksrepubliek China inzake visa en aanverwante kwesties met betrekking tot het bezoek van groepen toeristen vanuit China \(ADS\)](#)

5.10. Reddingsdiensten, politie, brandweer en grenswachters

⁷⁹

PB L 83 van 20.3.2004, blz. 14.

De regelingen voor de inreis en uitreis van leden van reddingsdiensten, politie en brandweer in noodsituaties, alsmede van grenswachters die voor hun werk de grens overschrijden, moeten worden vastgelegd in het nationale recht.

5.11. **Offshorewerknemers**

Offshorewerknemers die regelmatig terugkeren naar de Schengenstaten zonder op het grondgebied van een derde land te hebben verbleven, hoeven niet stelselmatig te worden gecontroleerd. Niettemin moet op basis van een beoordeling van het risico van irreguliere immigratie worden bepaald met welke frequentie controles worden verricht.

5.12. **Binnen een onderneming overgeplaatste personen**

In de regeling voor mobiliteit binnen de EU, die is ingesteld bij Richtlijn 2014/66/EU van het Europees Parlement en de Raad⁸⁰, zijn autonome regels vastgelegd op grond waarvan houders van een vergunning voor een binnen een onderneming overgeplaatste persoon (“Intra-Corporate Transferee”, “ICT”) – onder wie houders van een ICT-vergunning die is afgegeven door een Schengenstaat die het Schengenacquis nog niet volledig toepast – hun mobiliteitsrecht mogen uitoefenen en in één of meer tweede door die richtlijn gebonden EU-lidstaten mogen binnenkomen, verblijven en werken (d.w.z. alle EU-lidstaten behalve Denemarken en Ierland).

Korte-termijnmobiliteit (maximaal 90 dagen binnen een periode van 180 dagen per door Richtlijn 2014/66/EU gebonden EU-lidstaat): houders van een ICT-vergunning hoeven niet in het bezit te zijn van een geldig visum indien zij het bewijs leveren dat zij in het kader van de op grond van Richtlijn 2014/66/EU toegestane mobiliteit binnen de EU naar een tweede door die richtlijn gebonden EU-lidstaat reizen. Dit bewijs moet worden geleverd door middel van:

a) een afschrift van de kennisgeving die de gastentiteit in de eerste door Richtlijn 2014/66/EU gebonden EU-lidstaat heeft gezonden overeenkomstig artikel 21, lid 2, van die richtlijn; *of*

⁸⁰

Richtlijn 2014/66/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van onderdanen van derde landen in het kader van een overplaatsing binnen een onderneming (PB L 157 van 27.5.2014, blz. 1).

b) een brief van de gastentiteit in de tweede door die richtlijn gebonden EU-lidstaat met op zijn minst nadere gegevens over de duur van de mobiliteit binnen de EU en de locatie van de gastentiteit(en) in de tweede door die richtlijn gebonden EU-lidstaat.

De toegestane maximumduur van gecumuleerde korte verblijven in tweede door Richtlijn 2014/66/EU gebonden EU-lidstaten op grond van de regels voor ICT-mobiliteit mag 90 dagen binnen een periode van 180 dagen overschrijden. Daaropvolgende kortdurende verblijven van maximaal 90 dagen binnen een periode van 180 dagen per door Richtlijn 2014/66/EU gebonden EU-lidstaat in verschillende door die richtlijn gebonden EU-lidstaten zijn toegestaan en kunnen een belangrijk deel uitmaken van de totale maximale verblijfsduur van binnen een onderneming overgeplaatste personen (drie jaar voor leidinggevend en specialisten; één jaar voor stagiair-werknemers), afhankelijk van de omstandigheden van elk afzonderlijk geval. De regels voor kortetermijnmobiliteit zijn rechtstreeks toepasselijk per 29 november 2016.

* Voorbeeld:

Voor een Indiase leidinggevende die over een Kroatische ICT-vergunning beschikt, bedraagt de toegestane verblijfsduur 170 dagen (90 dagen kortetermijnmobiliteit in Italië gevolgd door 80 dagen kortetermijnmobiliteit in Duitsland) gedurende een periode van 180 dagen zonder de Schengenregels te schenden.

Langetermijnmobiliteit (meer dan 90 dagen per door Richtlijn 2014/66/EU gebonden EU-lidstaat): de regels voor langetermijnmobiliteit zijn afhankelijk van de keuze die de betrokken tweede door die richtlijn gebonden EU-lidstaat heeft gemaakt bij het omzetten van de richtlijn (zie onderstaande tabel). De tweede door Richtlijn 2014/66/EU gebonden EU-lidstaten kunnen hetzij een door die tweede door die richtlijn gebonden lidstaat af te geven verblijfsvergunning “mobiele ICT” (aanvraagprocedure) verlangen, hetzij voor toepassing van de regels voor kortetermijnmobiliteit kiezen. In het eerste geval is de verblijfsvergunning “mobiele ICT” vereist; in het laatste geval zijn de regels voor kortetermijnmobiliteit van toepassing.

Samenvatting – gekozen procedures voor kortetermijnmobiliteit en langetermijnmobiliteit

(geen procedure/kennisgeving/aanvraag)

	Kortetermijnmobiliteit	Langetermijnmobiliteit
BE	geen procedure	aanvraag
BG	geen procedure	aanvraag
CZ	geen procedure	aanvraag
DE	kennisgeving	aanvraag
EE	kennisgeving	kennisgeving
EL	kennisgeving	kennisgeving
ES	kennisgeving	kennisgeving
FR	kennisgeving	aanvraag
HR	geen procedure	aanvraag
IT	geen procedure	aanvraag
CY	kennisgeving	aanvraag
LV	geen procedure	aanvraag
LT	geen procedure	aanvraag
LU	kennisgeving	aanvraag
HU	kennisgeving	aanvraag
MT	kennisgeving	aanvraag
NL	kennisgeving	aanvraag
AT	geen procedure	aanvraag
PL	kennisgeving	aanvraag
PT	geen procedure	aanvraag
RO	kennisgeving	aanvraag
SI	kennisgeving	aanvraag
SK	kennisgeving	kennisgeving
FI	kennisgeving	aanvraag
SE	geen procedure	aanvraag

* Rechtsgrondslag:

- [Richtlijn 2014/66/EU \(artikelen 20 tot en met 23\)](#)

5.13. Onderzoekers en hun familieleden

In de regeling voor mobiliteit binnen de EU, die is ingesteld bij Richtlijn (EU) 2016/801 van het Europees Parlement en de Raad⁸¹, zijn autonome regels vastgelegd op grond waarvan onderzoekers en hun familieleden die in het bezit zijn van een verblijfsvergunning of een visum voor verblijf van langere duur afgegeven door een EU-lidstaat die door de bepalingen van die richtlijn is gebonden — onder wie houders van een verblijfsvergunning of een visum voor verblijf van langere duur afgegeven door een Schengenstaat die het Schengenacquis nog niet volledig toepast — hun mobiliteitsrecht mogen uitoefenen en in een of meer tweede door de bepalingen van die richtlijn gebonden EU-lidstaten mogen binnenkomen en verblijven (d.w.z. alle EU-lidstaten behalve Denemarken en Ierland).

Kortetermijnmobiliteit (maximaal 180 dagen binnen een periode van 360 dagen per door Richtlijn (EU) 2016/801 gebonden EU-lidstaat):

Houders van een vergunning of een visum voor verblijf van langere duur voor onderzoekers hoeven niet in het bezit te zijn van een geldig visum of een geldige verblijfsvergunning van de EU-lidstaat waar zij binnenkomen, indien zij het bewijs leveren dat zij binnen de EU naar een tweede door Richtlijn (EU) 2016/801 gebonden EU-lidstaat reizen in het kader van de op grond van die richtlijn toegestane mobiliteit. Dit bewijs moet worden geleverd door middel van:

- a) een afschrift van de kennisgeving die aan de bevoegde autoriteiten van de eerste en tweede aan Richtlijn (EU) 2016/801 gebonden EU-lidstaten is gezonden overeenkomstig artikel 28, lid 2, van die richtlijn; of
- b) een afschrift van de gastovereenkomst met de details van de mobiliteit van de onderzoeker of, indien de details van de mobiliteit niet in de gastovereenkomst zijn beschreven, een brief van de onderzoeksinstelling in de tweede aan Richtlijn (EU) 2016/801

⁸¹

Richtlijn (EU) 2016/801 van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2016 betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van derdelanders met het oog op onderzoek, studie, stages, vrijwilligerswerk, scholierenuitwisseling, educatieve projecten of au-pairactiviteiten (herschikking) (PB L 132 van 21.5.2016, blz. 21).

gebonden lidstaat met daarin op zijn minst de duur van de mobiliteit binnen de EU en de locatie van de onderzoeksinstelling in die tweede lidstaat.

De familieleden van de onderzoeker die in het bezit zijn van een verblijfsvergunning hoeven evenmin in het bezit te zijn van een geldig visum of een geldige verblijfsvergunning van de EU-lidstaat waar zij binnenkomen, indien zij het bewijs leveren dat zij de onderzoeker vergezellen die in het kader van de op grond van Richtlijn (EU) 2016/801 toegestane mobiliteit binnen de EU naar een tweede door die richtlijn gebonden EU-lidstaat reist. Dit bewijs wordt geleverd door middel van een geldige verblijfsvergunning die is afgegeven door de eerste door die richtlijn gebonden EU-lidstaat, en hetzij

a) een afschrift van de kennisgeving die aan de bevoegde autoriteiten van de eerste en tweede aan Richtlijn (EU) 2016/801 gebonden EU-lidstaten is gezonden overeenkomstig artikel 30, lid 2, van de richtlijn, hetzij

b) bewijs dat zij de onderzoeker vergezellen.

Onderzoekers en hun familieleden mogen maximaal 180 dagen binnen een periode van 360 dagen in één tweede door Richtlijn (EU) 2016/801 gebonden EU-lidstaat verblijven. Daaropvolgende kortdurende verblijven van maximaal 180 dagen binnen een periode van 360 dagen per door Richtlijn (EU) 2016/801 gebonden EU-lidstaat in verschillende door die richtlijn gebonden EU-lidstaten zijn toegestaan en kunnen een belangrijk deel uitmaken van de totale verblijfsduur van de onderzoeker en zijn of haar familieleden, afhankelijk van de omstandigheden van elk afzonderlijk geval. De regels voor kortetermijnmobiliteit zijn rechtstreeks toepasselijk per 24 mei 2018.

* Voorbeeld:

Voor een Nigeriaanse onderzoeker die over een Bulgaarse verblijfsvergunning of een Bulgaars visum voor verblijf van langere duur beschikt, bedraagt de toegestane verblijfsduur 250 dagen (150 dagen kortetermijnmobiliteit in Italië gevolgd door 100 dagen kortetermijnmobiliteit in Duitsland) zonder de Schengenregels te schenden.

Langetermijnmobiliteit (meer dan 180 dagen per door Richtlijn (EU) 2016/801 gebonden EU-lidstaat): de regels voor langetermijnmobiliteit zijn afhankelijk van de keuze die de betrokken tweede door Richtlijn (EU) 2016/801 gebonden EU-lidstaat heeft gemaakt bij het omzetten van de richtlijn (zie onderstaande tabel). De tweede door Richtlijn (EU) 2016/801

gebonden EU-lidstaat kan hetzij een door die tweede door die richtlijn gebonden lidstaat af te geven verblijfsvergunning of visum voor verblijf van langere duur “mobiliteit voor onderzoekers” (aanvraagprocedure) verlangen, hetzij voor toepassing van de regels voor kortetermijnmobiliteit kiezen. In het eerste geval is de verblijfsvergunning of het visum voor verblijf van langere duur “mobiliteit voor onderzoekers” vereist; in het laatste geval zijn de regels voor kortetermijnmobiliteit van toepassing. De procedure voor familieleden is gelijk aan die welke voor de onderzoeker geldt.

Samenvatting – gekozen procedures voor kortetermijnmobiliteit en langetermijnmobiliteit

(geen procedure/kennisgeving/aanvraag)

	Kortetermijnmobiliteit	Langetermijnmobiliteit
BE	(geen procedure)	(aanvraag)
BG	kennisgeving	aanvraag
CZ	geen procedure	geen procedure
DE	kennisgeving	aanvraag
EE	kennisgeving	kennisgeving
EL	kennisgeving	aanvraag
ES	kennisgeving	kennisgeving
FR	kennisgeving	kennisgeving
HR	geen procedure	aanvraag
IT	kennisgeving	aanvraag
CY	kennisgeving	aanvraag
LV	geen procedure	aanvraag
LT	geen procedure	aanvraag
LU	kennisgeving	aanvraag
HU	kennisgeving	aanvraag
MT	kennisgeving	aanvraag

NL	kennisgeving	aanvraag
AT	geen procedure	aanvraag
PL	kennisgeving	aanvraag
PT	geen procedure	aanvraag
RO	kennisgeving	aanvraag
SI	kennisgeving	aanvraag
SK	kennisgeving	kennisgeving
FI	kennisgeving	kennisgeving
SE	geen procedure	aanvraag

* Rechtsgrondslag:

[Richtlijn \(EU\) 2016/801 van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2016 betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van derdelanders met het oog op onderzoek, studie, stages, vrijwilligerswerk, scholierenuitwisseling, educatieve projecten of au-pairactiviteiten \(herschikking\)](#) (artikelen 27, 28, 29, 30 en 32)

5.14. Studenten

In de regeling voor mobiliteit binnen de EU, die is ingesteld bij Richtlijn (EU) 2016/801, zijn autonome regels vastgelegd op grond waarvan houders van een verblijfsvergunning of visum voor verblijf van langere duur voor studenten afgegeven door een aan die richtlijn gebonden EU-lidstaat – onder wie houders van een verblijfsvergunning of een visum voor verblijf van langere duur afgegeven door een Schengenstaat die het Schengenacquis nog niet volledig toepast, die onder een multilateraal of EU-programma met mobiliteitsmaatregelen of een overeenkomst tussen twee of meer hogeronderwijsinstellingen vallen – hun mobiliteitsrecht mogen uitoefenen en in één of meer tweede door Richtlijn (EU) 2016/801 gebonden EU-lidstaten mogen binnenkomen, verblijven en studeren (d.w.z. alle EU-lidstaten behalve Denemarken en Ierland) gedurende een periode van maximaal 360 dagen per door die richtlijn gebonden EU-lidstaat.

Houders van een verblijfsvergunning of een visum voor verblijf van langere duur voor studenten met betrekking tot een specifiek programma of een overeenkomst hoeven niet in het bezit te zijn van een geldig visum of een geldige verblijfsvergunning van de EU-lidstaat waar zij binnenkomen, indien zij het bewijs leveren dat zij binnen de EU naar een tweede door Richtlijn (EU) 2016/801 gebonden EU-lidstaat reizen in het kader van de op grond van die richtlijn toegestane mobiliteit. Dit bewijs moet worden geleverd door middel van:

- a) een afschrift van de kennisgeving die naar de bevoegde autoriteiten van de eerste en tweede aan Richtlijn (EU) 2016/801 gebonden EU-lidstaten is gezonden overeenkomstig artikel 31, lid 2, van de richtlijn; of
- b) bewijs dat de student een deel van zijn studie in de tweede door Richtlijn (EU) 2016/801 gebonden lidstaat volgt in het kader van een multilateraal of EU-programma met mobiliteitsmaatregelen of een overeenkomst tussen twee of meer hogeronderwijsinstellingen.

Daaropvolgende verblijven van maximaal 360 dagen per door Richtlijn (EU) 2016/801 gebonden EU-lidstaat in verschillende door die richtlijn gebonden EU-lidstaten zijn toegestaan en kunnen een belangrijk deel uitmaken van de totale maximale verblijfsduur van studenten, afhankelijk van de omstandigheden van elk afzonderlijk geval. De regels voor studentenmobiliteit zijn rechtstreeks toepasselijk per 24 mei 2018.

* Voorbeeld:

Een Amerikaanse student die in het bezit is van een Roemeense verblijfsvergunning voor studenten en die aan een Duitse universiteit deelneemt aan het Erasmus+-programma, mag maximaal 360 dagen in Duitsland verblijven zonder de Schengenregels te schenden.

Samenvatting – gekozen procedure voor studentenmobiliteit

(geen procedure/kennisgeving)

	Studentenmobiliteit
BE	(kennisgeving)
BG	kennisgeving
CZ	geen procedure
DE	kennisgeving
EE	geen procedure
EL	kennisgeving
ES	kennisgeving
FR	kennisgeving
HR	geen procedure
IT	kennisgeving
CY	kennisgeving
LV	geen procedure
LT	geen procedure
LU	kennisgeving
HU	kennisgeving
MT	kennisgeving
NL	kennisgeving
AT	geen procedure
PL	kennisgeving
PT	kennisgeving
RO	kennisgeving
SI	kennisgeving
SK	kennisgeving

FI	kennisgeving
SE	kennisgeving

* Rechtsgrondslag:

– [Richtlijn \(EU\) 2016/801 van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2016 betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van derdelanders met het oog op onderzoek, studie, stages, vrijwilligerswerk, scholierenuitwisseling, educatieve projecten of au-pairactiviteiten \(herschikking\)](#) (artikelen 27, 31 en 32)

5.15. **Begunstigden van het terugtrekkingsakkoord**

De bijlagen 42 en 43 bij dit handboek bevatten gedetailleerde verduidelijkingen over de manier waarop Britse onderdanen en hun familieleden die onder deel II van het terugtrekkingsakkoord betreffende de rechten van burgers vallen, vanaf 1 januari 2021 moeten worden behandeld aan de buitengrenzen⁸². De richtsnoeren betreffende de niet-opneming van begunstigden van het terugtrekkingsakkoord in het EES en het ETIAS zullen voor de inwerkingtreding van deze twee systemen worden bekendgemaakt.

Voor alle andere doeleinden en overwegingen dan die welke uitdrukkelijk worden genoemd in de bijlagen 42 en 43 en in de toekomstige richtsnoeren betreffende het EES en het ETIAS, moeten Britse onderdanen en hun familieleden die begunstigden zijn van het terugtrekkingsakkoord, op dezelfde manier worden behandeld als iedere andere onderdaan van een derde land die legaal in een Schengenstaat verblijft.

Voor begunstigden van het terugtrekkingsakkoord geldt dat hun eerder uitgeoefende rechten van vrij verkeer, die zij als EU-burgers genoten, alleen in hun gaststaat behouden blijven. Wat het verkeer in andere Schengenstaten dan hun gaststaat betreft, moeten zij worden behandeld als legaal in die gaststaat verblijvende onderdanen van derde landen.

6. **AFSTEMPELING VAN DE REISDOCUMENTEN**

- 6.1. In afwachting van de inwerkingstelling van het EES moeten de reisdocumenten van alle onderdanen van derde landen bij inreis en bij uitreis systematisch worden afgestempeld. Het stempel is geen bewijs dat er een grondige controle is verricht; aan de hand van het

⁸² Bijlage 42 bevat in deel 2 ook een verwijzing naar andere terugtrekkingsakkoorden die zijn gesloten tussen het Verenigd Koninkrijk en geassocieerde Schengenlanden.

stempel kan alleen met zekerheid worden vastgesteld op welke datum en plaats de grens is overschreden. Afstempeling is tevens bedoeld om ervoor te zorgen dat tijdens controles bij inreis en uitreis kan worden geverifieerd of de toegestane maximale duur van het verblijf van een onderdaan van een derde land in het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen of op het grondgebied van Bulgarije, Kroatië, Cyprus en Roemenië afzonderlijk genomen — 90 dagen binnen een periode van 180 dagen — niet is overschreden.

6.2. In de volgende gevallen mag geen in- of uitreisstempel worden aangebracht:

- a) in de reisdocumenten van burgers van de EU-lidstaten, Noorwegen, IJsland, Liechtenstein en Zwitserland;
- b) in de reisdocumenten van staatshoofden en hoogwaardigheidsbekleders wier aankomst vooraf langs diplomatieke weg officieel is aangekondigd;
- c) in de vliegbewijzen of de certificaten van piloten respectievelijk bemanningsleden van vliegtuigen;
- d) in de reisdocumenten van zeevarenden die slechts gedurende het afmeren van hun vaartuig in de binnengevaren haven van een Schengenstaat verblijven;
- e) in de reisdocumenten van bemanningsleden en passagiers van cruiseschepen die, in de gevallen overeenkomstig [punt 2, hoofdstuk IV](#), niet aan grenscontroles zijn onderworpen;
- f) in de grensoverschrijdingsdocumenten van onderdanen van Andorra, Monaco en San Marino;
- g) in de documenten van grensbewoners die onder een regeling voor klein grensverkeer vallen ([hoofdstuk II, punt 3](#));
- h) in de reisdocumenten van bemanningsleden van passagiers- en goederentreinen op internationale verbindingen;
- i) in de reisdocumenten van onderdanen van derde landen die een in Richtlijn 2004/38/EG bedoelde verblijfskaart overleggen die is afgegeven door een EU-lidstaat of een EER-land, ongeacht of zij de EU- of EER-burger vergezellen of zich bij hem voegen.

In artikel 11, lid 1, van de Schengengrenscore wordt verduidelijkt dat een lidstaat een stempel mag aanbrengen in het reisdocument van onderdanen van derde landen die houder zijn van een door die lidstaat afgegeven verblijfsvergunning of visum voor verblijf van langere duur. Ter vergelijking: hetzelfde zou gelden voor begunstigden van het terugtrekkingsakkoord. De Commissie acht deze afstempeling echter niet zinvol, aangezien het doel van afstempeling is vast te stellen of een onderdaan van een derde land zich heeft gehouden aan de toegestane duur van een kort verblijf in het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen en deze logica niet kan worden toegepast op onderdanen van derde landen die recht hebben op een langdurig verblijf. De Commissie beveelt derhalve aan om – met name ten aanzien van de begunstigden van het terugtrekkingsakkoord – af te zien van afstempeling. Mocht er toch een stempel worden aangebracht, dan kan dit in geen geval de duur van het toegestane langdurige verblijf beïnvloeden.

De reisdocumenten van onderdanen van derde landen die familieleden zijn van EU-, EER- of CH-burgers, moeten eveneens worden afgestempeld, tenzij zij een verblijfskaart overleggen die is afgegeven overeenkomstig Richtlijn 2004/38/EG. Met Verordening (EU) 2019/1157 zijn geharmoniseerde modellen voor verblijfskaarten ingevoerd, en deze verordening is in de EU van toepassing vanaf 2 augustus 2021. Dit betekent dat verblijfskaarten of kaarten voor duurzaam verblijf die vanaf 2 augustus 2021 worden afgegeven een uniform model hebben (zie punt 2.8 van dit hoofdstuk). Met betrekking tot eerder afgegeven kaarten geldt dat zelfs indien een op grond van Richtlijn 2004/38/EG afgegeven verblijfskaart niet bij de Commissie ter kennis is gebracht overeenkomstig artikel 39 van de Schengengrenscore, de lidstaten ervoor moeten zorgen dat houders van een dergelijke kaart geen inreisvisum nodig hebben. Deze verplichting vloeit immers rechtstreeks voort uit Richtlijn 2004/38/EG.

* Voorbeelden:

- 1) Een Indiase onderdaan, echtgenote van een Duitse onderdaan, houdster van een Nederlandse verblijfskaart (waaruit blijkt dat zij familielid is van een EU-burger): het reisdocument van deze persoon mag niet worden afgestempeld, ongeacht of zij haar echtgenoot vergezelt of zich bij hem voegt.
- 2) Een Moldavische echtgenote van een Italiaanse onderdaan, houdster van een Ierse

verblijfskaart (die de status van familielid van een EU-burger aangeeft): het reisdocument van deze persoon mag niet worden afgestempeld, ongeacht of de Moldavische echtgenote haar echtgenoot vergezelt of zich bij hem voegt.

3) Een Indiase onderdaan, echtgenote van een Franse staatsburger, houdster van een Schengenvisum, maar (nog) niet van een verblijfskaart, die zich in Duitsland bij de Franse staatsburger voegt: in dit geval moet het reisdocument van deze persoon worden afgestempeld.

- 6.3. Op verzoek van een onderdaan van een derde land kan het inreis- of uitreisstempel bij wijze van uitzondering op een afzonderlijk blad worden aangebracht, wanneer de afstempeling voor deze onderdaan tot ernstige moeilijkheden zou kunnen leiden. Dit blad moet aan de onderdaan van een derde land worden overhandigd.

- 6.4. In de praktijk kan het tevens voorkomen dat het document waarmee een onderdaan van een derde land de grens kan overschrijden niet langer geschikt is voor het aanbrengen van een stempel, omdat er geen bladzijden meer beschikbaar zijn. In dat geval moet de onderdaan van een derde land worden geadviseerd een nieuw paspoort aan te vragen, zodat er in de toekomst weer stempels in kunnen worden aangebracht.

Bij wijze van uitzondering – in het bijzonder in het geval van grensarbeiders die regelmatig de grens overschrijden – kan echter een afzonderlijk blad worden gebruikt waarop verdere stempels kunnen worden aangebracht. Dit blad moet aan de onderdaan van een derde land worden overhandigd.

In elk geval is het ontbreken van lege bladzijden in een paspoort op zichzelf geen geldige en voldoende grond om een persoon de toegang te weigeren (zie [punt 8 van dit hoofdstuk](#), over de redenen voor weigering).

* Aanbevolen praktijk:

Het in de punten 6.3 en 6.4 genoemde blad moet minimaal de volgende gegevens bevatten:

- de naam en plaats van de grensdoorlaatposten;
- de datum van afgifte;
- de naam van de houder van het reisdocument;
- het nummer van het reisdocument;
- het stempel en officieel zegel van de grensdoorlaatpost;
- de naam en handtekening van de grenswachter.

- 6.5. In geval van inreis en uitreis van onderdanen van derde landen die aan de visumplicht zijn onderworpen, is de algemene regel dat het stempel moet worden aangebracht op de bladzijde tegenover de bladzijde waarop het visum is aangebracht. Wanneer er verscheidene stempels moeten worden aangebracht (bv. bij een visum voor meerdere binnenkomsten), moeten deze ook op de bladzijde tegenover de visumbladzijde worden aangebracht. Indien die bladzijde niet bruikbaar is, moet de afstempeling op de onmiddellijk volgende bladzijde geschieden. Er mogen geen stempels worden aangebracht in de machineleesbare zone en de stempels mogen niet worden aangebracht op de bladzijde met persoonsgegevens en andere bladzijden waarop oorspronkelijke, formele aantekeningen worden gezet.

* Aanbevolen praktijken:

- stempels moeten, indien mogelijk, in chronologische volgorde worden aangebracht, zodat de datum waarop de betrokken persoon de grens voor het laatst heeft overschreden, gemakkelijker kan worden teruggevonden;
- het uitreisstempel moet vlak bij het inreisstempel worden aangebracht;
- het stempel moet horizontaal worden aangebracht, zodat het gemakkelijk kan worden gelezen;
- er mag geen stempel worden aangebracht over reeds bestaande stempels, met inbegrip van stempels die zijn aangebracht door andere landen.

- 6.6. Als bewijs van inreis en uitreis worden verschillende typen stempels gebruikt (een rechthoekig stempel voor de inreis en een rechthoekig stempel met ronde hoeken voor de uitreis). Deze stempels bevatten de letter(s) ter aanduiding van het land, evenals de vermelding van de grensdoorlaatpost, de datum, het controlenummer en een pictogram waarmee de wijze van reizen bij inreis en uitreis wordt aangeduid (over land, door de lucht of over zee).

Voor vragen over inreis- en uitreisstempels en voor documentatie met betrekking tot vervalste, nagemaakte, verloren of onjuist aangebrachte stempels is er het [contactpunt](#) dat elke Schengenstaat voor dit doeleinde heeft aangewezen.

- 6.7. Elke grensdoorlaatpost moet een register bijhouden van de overhandiging en retournering van de inreis- en uitreisstempels aan en door elke grenswachter die de controles uitvoert. De registratie omvat tevens het referentienummer van elke stempel, dat kan worden gebruikt voor doeleinden van vergelijking op een latere datum.

Wanneer de stempels niet worden gebruikt, moeten deze worden bewaard op een afgesloten plaats en moet de toegang ertoe worden beperkt tot de bevoegde grenswachters.

- 6.8. De veiligheidscodes op de stempels moeten met regelmatige tussenpozen van ten hoogste één maand worden gewijzigd.

- 6.9. Indien bij uitreis blijkt dat het reisdocument van een onderdaan van een derde land geen inreisstempel bevat, mag de grenswachter ervan uitgaan dat de houder het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen of het grondgebied van een Schengenstaat die het Schengenacquis nog niet volledig toepast, illegaal is binnengekomen en/of de maximale verblijfsduur heeft overschreden. In dat geval kan een sanctie overeenkomstig het nationale recht worden opgelegd.
- 6.10. In zijn arrest van 5 februari 2020, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Aanmonstering van zeelieden in de haven van Rotterdam) (C-341/18), heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie geoordeeld dat in een zeer specifiek scenario waarin de premisse waarop de Schengengrenscore is gebaseerd, namelijk dat de grenscontrole “*op korte termijn*” zal worden gevolgd door de fysieke uitreis/inreis, op flagrante wijze niet is geëerbiedigd (vijf tot tien weken tijd tussen de aanmonstering en het vertrek van het schip), de datum van de uitreisstempel niet moet overeenstemmen met de datum van de uitreiscontrole, maar met de datum van het daadwerkelijke vertrek (fysieke overschrijding van de buitengrenzen).

De lidstaten behouden een beoordelingsmarge voor de interpretatie van het begrip “op korte termijn”. De aanvaarde maximumperiode mag echter nooit langer zijn dan tien dagen. De lidstaten kunnen kortere maximumperioden vaststellen (die niet korter mogen zijn dan drie dagen) en kunnen ook verschillende perioden vaststellen voor regelmatige en uitzonderlijke omstandigheden. De datum van het uitreisstempel moet overeenstemmen met de datum van de uitreiscontrole (en niet met de werkelijke datum van vertrek), tenzij de werkelijke datum van vertrek valt na de maximumtermijn die door de betrokken lidstaat wordt aanvaard.

* Rechtsgrondslag:

- [Schengengrenscore \(artikel 11 en bijlage IV\)](#)
- [Richtlijn 2004/38/EG \(artikel 5\)](#)
- [Schengenuitvoeringsovereenkomst \(artikel 21\)](#)
- [Lijst van contactpunten voor het uitwisselen van informatie over beveiligingscodes op in- en uitreisstempels](#)

7. VERSOEPELING VAN DE CONTROLES

- 7.1. De grenscontroles aan de binnen- en buitengrenzen waar de controles nog niet zijn opgeheven, kunnen in buitengewone en onvoorziene omstandigheden worden versoepeld. Buitengewone en onvoorziene omstandigheden doen zich voor wanneer onvoorzienbare gebeurtenissen een zodanige verkeersdrukte veroorzaken dat er, ondanks de volledige benutting van alle personele, facilitaire en organisatorische mogelijkheden, aan de grensdoorlaatposten onredelijk lange wachttijden ontstaan. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer er sprake is van een overstroming of een andere ernstige natuurramp die de overschrijding van de grens bij andere grensdoorlaatposten verhindert, zodat de verkeersstromen van verschillende grensdoorlaatposten worden omgeleid naar slechts één grensdoorlaatpost.
- 7.2. De leidinggevende grenswachter van de grensdoorlaatpost in kwestie beoordeelt op basis van meerdere factoren wat als een “onredelijk” lange wachttijd moet worden beschouwd. Aangezien versoepelingen per definitie een uitzondering op de uitvoering van systematische controles vormen en dergelijke uitzonderingen de doelstelling van de Schengengrenscore kunnen ondermijnen en nadelige gevolgen kan hebben voor de veiligheid in de Schengenstaten, moet deze beoordeling gebeuren aan de hand van gemeenschappelijke criteria. Als algemene regel beveelt de Commissie aan om alleen in versoepeling te voorzien indien alle beschikbare middelen optimaal zijn benut en de gevolgen van een onvoorziene gebeurtenis leiden (of waarschijnlijk zullen leiden) tot wachttijden van meer dan 60 minuten.
- 7.3. Ook moet er steeds een duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen de rechtvaardigingsgronden voor het tijdelijke gebruik van *gerichte controles* uit hoofde van artikel 8, lid 2 bis, van de Schengengrenscore (zie punt 2.3) en de rechtvaardigingsgronden voor *versoepelingen* uit hoofde van artikel 9 van de Schengengrenscore. Hoewel de onderliggende uitdagingen vergelijkbaar kunnen zijn, zoals infrastructurele problemen, IT-verwerkingsproblemen, uitval van IT-systemen en/of druk verkeer/toeristisch hoogseizoen, en kunnen leiden tot onredelijk lange wachttijden, is het belangrijkste criterium voor het rechtvaardigen van versoepelingen de *onvoorspelbaarheid* ervan. Bepaalde situaties kunnen “onvoorzienbaar” zijn, zoals bijvoorbeeld een verkeersopstopping als gevolg van een verkeersongeval, onvoorziene

IT-problemen of de in punt 7.1 bedoelde situaties. Andere situaties, zoals druk weg- of luchtverkeer tijdens het toeristische seizoen of geplande IT-updates, zijn in de regel “voorzienbaar” en vallen daarom niet onder de regel voor versoepeling. In gevallen die voldoen aan de eis van een onvoorzienbare gebeurtenis, moet de nodige aandacht worden besteed aan de vereiste dat alle middelen op het gebied van personeel, faciliteiten en organisatie moeten zijn uitgeput voordat gebruik wordt gemaakt van versoepelingen, die slechts een laatste redmiddel mogen zijn.

* Checklist alvorens te besluiten tot versoepeling van de grenscontroles:

1. Zijn de omstandigheden werkelijk uitzonderlijk en onvoorzienbaar (en niet gewoon een te voorziene seizoensgebonden verkeerspiek)?
2. Zijn werkelijk alle middelen op het gebied van personeel, faciliteiten en organisatie uitgeput?
3. Leiden de omstandigheden (of kunnen zij leiden) tot wachttijden van meer dan 60 minuten? (NB: Het is niet nodig om te wachten tot deze wachttijd is bereikt, versoepeling kan al eerder worden gestart).

- 7.4. Indien de grenscontroles worden versoepeld, hebben de grenscontroles van het binnenkomende verkeer in beginsel voorrang op de grenscontroles van het uitgaande verkeer. De beslissing tot versoepeling van de controles wordt genomen door de leidinggevende grenswachter van de betrokken grensdoorlaatpost. Deze versoepeling van de grenscontroles is slechts tijdelijk, moet worden aangepast aan de omstandigheden die de versoepeling rechtvaardigen en moet geleidelijk worden uitgevoerd.
- 7.5. Zelfs in geval van versoepeling van de grenscontroles moet de grenswachter zowel bij inreis als bij uitreis de reisdocumenten van onderdanen van derde landen afstempelen, overeenkomstig [punt 6 van dit hoofdstuk](#), en moet hij ten minste een controle uitvoeren waarbij de identiteit van de onderdaan van een derde land wordt vastgesteld.

* Rechtsgrondslag:

- [Schengengrenscore \(artikel 9\)](#)

8. **WEIGERING VAN TOEGANG**

8.1. Onderdanen van derde landen moet de toegang worden geweigerd in de volgende gevallen:

- a) zij hebben geen geldige reisdocumenten;
- b) zij hebben een vals (nagemaakt/vervalst) reisdocument;
- c) zij hebben geen geldig visum, indien dit is vereist, noch een verblijfsvergunning of een visum voor verblijf van langere duur afgegeven door een Schengenstaat⁸³;
- d) zij zijn in het bezit van valse (nagemaakte/vervalste) visa of verblijfsvergunningen;
- e) zij hebben niet de juiste documenten ter staving van het doel en de omstandigheden van verblijf;
- f) zij hebben zich reeds 90 dagen gedurende een periode van 180 dagen (waarbij voor iedere dag van het verblijf de 180 voorafgaande dagen in aanmerking worden genomen) opgehouden in het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen of op het grondgebied van Bulgarije, Kroatië, Cyprus of Roemenië;
- g) zij beschikken niet over voldoende middelen van bestaan in verband met de periode en vorm van het verblijf, of over de middelen om terug te keren naar het land van herkomst of doorreis;
- h) zij zijn personen die in het SIS⁸⁴ of in nationale databanken zijn gesignaleerd met het oog op weigering van toegang;
- i) zij worden beschouwd als een bedreiging voor de openbare orde, de binnenlandse veiligheid, de volksgezondheid of de internationale betrekkingen van één of meer van de Schengenstaten.

* Voorbeelden:

- 1) Een groep fietsers uit Nigeria reist naar Turkije en zegt te gaan deelnemen aan een

⁸³ Verblijfsvergunningen en visa voor verblijf van langere duur die zijn afgegeven door Bulgarije, Kroatië, Cyprus of Roemenië, zijn niet geldig voor binnenkomst in het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen.

⁸⁴ Bulgaarse, Kroatische en Roemeense grenswachters zijn niet verplicht om de toegang te weigeren aan onderdanen van derde landen die in het SIS zijn gesignaleerd met het oog op weigering van toegang.

wielerwedstrijd die daar wordt georganiseerd. De fietsers komen aan op de luchthaven van Warschau (PL) en verklaren dat zij per bus naar Turkije reizen. Tijdens de eerstelijnscontrole wordt ontdekt dat zij wel een geldig doorreisvisum voor Polen hebben, maar niet in het bezit zijn van een geldig visum voor toegang tot Turkije. Bij de tweedelijnscontrole wordt een diepgaander onderzoek uitgevoerd, waarbij zij een document overleggen waarin hun deelname aan de wedstrijd wordt bevestigd en zij beweren dat het geen probleem zal zijn om visa te verkrijgen aan de Turkse grens. De fietsers zijn echter niet eens in het bezit van de fietsen die nodig zijn voor de wedstrijd en kunnen evenmin op overtuigende wijze verklaren waar en hoe zij deze zullen verkrijgen wanneer zij in Turkije zijn. Na overleg over de kwestie met de Turkse grenswachters en rekening houdend met hun negatieve oordeel over de mogelijkheid om in een dergelijk geval een visum te verstrekken aan de grens, wordt het besluit genomen om de toegang te weigeren.

2) Een Moldavische burger komt per auto aan bij de buitengrens en zegt naar Duitsland te willen reizen als toerist. Bij de eerstelijnscontrole wordt vastgesteld dat de reiziger geen enkel document kan overleggen (hotelreservering, uitnodigingsbrief enz.) dat bewijst waar hij in Duitsland zal verblijven. Ook kan hij niet bewijzen dat hij over voldoende middelen van bestaan voor het verblijf en de terugreis beschikt. In een dergelijk geval wordt besloten de toegang te weigeren.

3) Een Tunesische burger komt aan op de luchthaven Schiphol (NL). Zijn reisdoel is een bezoek aan familieleden (broers en zusters) die in Brussel (BE) wonen. Hij heeft een geldig Schengenvisum, een retourticket en een uitnodigingsbrief/borgstellingbrief van zijn gastgevers die in België wonen. Deze brief is echter niet gewaarmerkt door de bevoegde Belgische autoriteiten (zoals het Belgische recht vereist). In een dergelijk geval moeten, voordat een besluit wordt genomen over het al dan niet toelaten, verdere controles worden verricht, zoals: onderzoek van het paspoort om te kijken of er eerder Schengenvisa zijn afgegeven aan de betrokken persoon en of hij deze rechtmatig heeft gebruikt; vergelijking van eerdere inreis-/uitreisstempels om te zien of de betrokken persoon in het verleden te lang in het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen is verbleven; contact opnemen met de bevoegde Belgische autoriteiten en hen verzoeken om de benodigde controles met betrekking tot de gastheren uit te voeren. Deze controles zijn

bedoeld om de goede trouw van de betrokken persoon te controleren; een besluit zal worden genomen op basis van alleen het resultaat van deze controles.

4) Een vliegtuig uit Shanghai landt op de luchthaven Helsinki-Vantaa (FI). De Wereldgezondheidsorganisatie heeft een internationale waarschuwing voor de volksgezondheid afgekondigd (op basis van het risico van SARS), zodat strikte voorzorgsmaatregelen moeten worden getroffen bij alle passagiers die afkomstig zijn uit China. Aan alle passagiers wordt gevraagd een plaatsbepalingskaart in te vullen met daarop het nummer van hun vliegtuigstoel en adresgegevens voor het geval zij daarna moeten worden opgespoord. In de terminal gaan alle passagiers door een speciaal daarvoor bestemde gang met medische apparatuur. Sommige Chinese onderdanen en EU-onderdanen vertonen symptomen van SARS en zijn nog steeds besmettelijk. Na overleg met artsen wordt besloten om de Chinese onderdanen de toegang te weigeren (vooropgesteld dat ze geen onmiddellijke medische behandeling nodig hebben) en om de EU-onderdanen onmiddellijk in het ziekenhuis op te nemen vanwege het ernstige risico van verspreiding van de ziekte. Met de andere passagiers uit het vliegtuig wordt contact opgenomen aan de hand van de gegevens op de plaatsbepalingskaarten en deze passagiers worden verzocht zich bij een arts te melden. Dit sluit het nemen van alternatieve maatregelen, zoals quarantaine, niet uit indien dit om redenen van volksgezondheid passend en gerechtvaardigd is.

5) Een groep voetbalsupporters uit Turkije komt aan bij de buitengrens. Zij reizen per bus. Tijdens de grenscontroles wordt ontdekt dat zij in het bezit zijn van gevaarlijke attributen, zoals honkbalknuppels, nunchaku's, messen en andere voorwerpen die tegen andere mensen kunnen worden gebruikt. In dit geval moet de toegang worden geweigerd om redenen van openbare orde, tenzij de reizigers ermee instemmen om de gevaarlijke attributen af te geven voordat zij de Poolse grens overschrijden.

6) Een groep jonge Marokkaanse toeristen komt per veerboot vanuit Tanger aan in de haven van Alicante (ES). Naar verluidt omvat de reisroute van de groep twee Spaanse steden (Barcelona en Madrid) en verschillende Franse steden. Zij zullen per vliegtuig teruggaan naar Marokko vanaf de luchthaven Parijs-Charles de Gaulle; zij hebben geldige tickets voor de terugreis. Tijdens de grenscontrole heeft één van hen geen geldig Schengenvism, waarvoor tijdgebrek als verklaring wordt gegeven. Het doel van de reis

wordt bevestigd en de reizigers beschikken over voldoende middelen van bestaan. De betrokken persoon kan echter op geen enkele manier aantonen dat hij niet van tevoren een visum kon aanvragen, noch dat er onvoorziene of noodzakelijke redenen zijn om hem toe te laten. In een dergelijk geval, en bij het ontbreken van humanitaire redenen en/of internationale verplichtingen, moet de persoon zonder visum de toegang worden geweigerd.

7) Een Russisch gezin overschrijdt per auto de Estse grens. Het voertuig blijkt echter een ernstig mechanisch gebrek te vertonen (niet functionerende remmen) waardoor andere mensen in gevaar kunnen worden gebracht. In die omstandigheden kunnen de personen niet met die auto worden toegelaten totdat het probleem is verholpen. Als echter aan alle andere toegangsvoorwaarden is voldaan, moeten zij te voet of met andere vervoermiddelen tot het grondgebied worden toegelaten.

8) Een Somalische burger, die een gewoon Somalisch paspoort heeft en in het bezit is van een verblijfsvergunning die is afgegeven door een andere Schengenstaat die het Schengenacquis volledig toepast, wil via het grondgebied van Tsjechië doorreizen naar deze andere Schengenstaat. De betrokken persoon is niet met het oog op weigering van toegang in de nationale databanken opgenomen. Tsjechië erkent de gewone Somalische paspoorten niet. Een van de in artikel 6, lid 1, van de Schengengrenscore vastgestelde toegangsvoorwaarden is het bezit van een geldig reisdocument dat de houder het recht geeft om de buitengrens te overschrijden. Er is echter geen formele hiërarchie voor deze toegangsvoorwaarden: de in artikel 6, lid 5, van de Schengengrenscore genoemde uitzonderingen zijn van toepassing op alle voorwaarden van artikel 6, lid 1, van de Schengengrenscore. Dit betekent dat aan onderdanen van derde landen die niet aan alle in artikel 6, lid 1, van de Schengengrenscore vastgestelde voorwaarden voldoen, maar wel houder zijn van een verblijfsvergunning of een visum voor verblijf van langere duur, toegang moet worden verleend tot het grondgebied van de andere lidstaten met het oog op doorreis, zodat zij het grondgebied kunnen bereiken van de Schengenstaat die het Schengenacquis volledig toepast en die de verblijfsvergunning of het visum voor verblijf van langere duur heeft afgegeven – tenzij hun namen voorkomen op de nationale signaleringslijst van de lidstaat waarvan zij de buitengrenzen willen overschrijden en de signalering vergezeld gaat van instructies om de binnenkomst of doorreis te weigeren. In

het geval van de Somalische burger moet Tsjechië de betrokken persoon toegang verlenen tot Tsjechië met het oog op doorreis, zodat deze het grondgebied kan bereiken van de Schengenstaat die het Schengenacquis volledig toepast en die de verblijfsvergunning heeft afgegeven.

- 8.2. In de volgende gevallen mag een Schengenstaat geen toegang weigeren en moet de onderdaan van een derde land op zijn grondgebied worden toegelaten:
- a) om humanitaire redenen, om redenen van nationaal belang of vanwege internationale verplichtingen;
  - b) indien een persoon die niet in het bezit is van een visum, voldoet aan de criteria voor verstrekking van een visum aan de grens ([punt 9 van dit hoofdstuk](#));
  - c) louter omdat de persoon in het bezit is van een meervoudig visum dat door een andere lidstaat is afgegeven;
  - d) louter omdat de persoon in het bezit is van een meervoudig visum, maar een ander reisdoel heeft dan in de rubriek “opmerkingen” van de visumsticker is vermeld. De nationale opmerkingen van sommige lidstaten kunnen verband houden met het (hoofd)doel waarvoor het visum is aangevraagd. Een dergelijke opmerking op de visumsticker belet de houder niet een geldig meervoudig visum te gebruiken om met een ander doel te reizen (zie ook punt 8.6 van dit hoofdstuk);
  - e) indien de persoon in het bezit is van een geldige verblijfsvergunning of een visum voor verblijf van langere duur afgegeven door een Schengenstaat die het Schengenacquis volledig toepast, maar niet aan alle in artikel 6, lid 1, van de Schengengrenscode vastgestelde toegangsvoorwaarden voldoet, moet deze persoon toegang worden verleend tot het grondgebied van de andere Schengenstaten met het oog op doorreis, zodat deze persoon het grondgebied kan bereiken van de Schengenstaat die het Schengenacquis volledig toepast en die de verblijfsvergunning of het visum voor verblijf van langere duur heeft afgegeven. De doorreis kan echter worden geweigerd indien de betrokken persoon staat gesignaleerd in nationale databanken van een Schengenstaat waarvan de persoon de buitengrenzen wenst te overschrijden en de signalering

vergezeld gaat van de instructie om de binnenkomst of doorreis te weigeren. Indien de houder van de verblijfsvergunning in het SIS staat gesignaleerd met het oog op weigering van toegang of verblijf, moet onmiddellijk contact worden opgenomen met het nationale Sirene-bureau om de in artikel 30 van Verordening (EU) 2018/1861 en artikel 36 van het Sirene-handboek (“Grenzen en terugkeer”) vastgestelde raadplegingsprocedure in gang te zetten:

* Rechtsgrondslag:

- [Schengengrenscore \(artikelen 1, 4, 6, 8 en 14 en bijlage V\)](#)
- [Visumcode \(artikelen 32 en 35 en bijlage VI\)](#)
- [Besluit nr. 565/2014/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 tot instelling van een vereenvoudigde regeling voor de controle van personen aan de buitengrenzen, gebaseerd op de eenzijdige erkenning door Bulgarije, Kroatië, Cyprus en Roemenië van bepaalde documenten als gelijkwaardig met hun nationale visa voor de doorreis over hun grondgebied of een voorgenomen verblijf op hun grondgebied van ten hoogste 90 dagen binnen een periode van 180 dagen en tot intrekking van de Beschikkingen nr. 895/2006/EG en nr. 582/2008/EG](#)
- [Nationale vermeldingen in de rubriek “Opmerkingen” van de visumsticker](#)

- 8.3. Personen die onder het Unierecht inzake vrij verkeer vallen, mag alleen toegang worden geweigerd om redenen van openbare orde of openbare veiligheid als bedoeld in Richtlijn 2004/38/EG, dat wil zeggen wanneer hun persoonlijke gedrag een actuele, werkelijke en voldoende ernstige bedreiging voor een fundamenteel belang van de samenleving vormt.
- 8.3.1. Dientengevolge kan ook een signalering in het SIS op zichzelf niet worden beschouwd als voldoende reden om de betrokken personen automatisch toegang te weigeren; in een dergelijk geval moet de grenswachter te allen tijde een grondige beoordeling van de situatie maken op basis van de in punt 8.3 van dit hoofdstuk genoemde beginselen.
- Wanneer de signalering is ingevoerd door een andere Schengenstaat, moet de grenswachter onmiddellijk, via het Sirene-bureaunetwerk, contact opnemen met de

verantwoordelijke autoriteiten van de Schengenstaat die de signalering heeft ingevoerd. Deze laatste moet, in het bijzonder, de reden(en) controleren waarom de signalering is ingevoerd en nagaan of deze redenen nog steeds van kracht zijn. Deze informatie moet onverwijld aan de autoriteiten van de verzoekende Schengenstaat worden verstrekt. De grenswachters kunnen zich in voorkomend geval met alle beschikbare middelen wenden tot de autoriteiten van een andere Schengenstaat die de verblijfstitel heeft afgegeven, teneinde de geldigheid ervan na te gaan.

De signalering met het oog op weigering van toegang bevat informatie aan de hand waarvan kan worden nagegaan waarom de signalering is opgenomen. De signalering bevat informatie over de vraag of de beslissing tot weigering van toegang en verblijf is gebaseerd op:

- 1) een eerdere veroordeling als bedoeld in artikel 24, lid 2, punt a), van Verordening 2018/1861; of
- 2) een ernstige bedreiging van de veiligheid als bedoeld in artikel 24, lid 2, punt b), van Verordening 2018/1861; of
- 3) omzeiling van het recht van de Unie of het nationale recht inzake binnenkomst en verblijf als bedoeld in artikel 24, lid 2, punt c), van Verordening 2018/1861; of
- 4) een inreisverbod als bedoeld in artikel 24, lid 1, punt b), van Verordening 2018/1861; of
- 5) een beperkende maatregel als bedoeld in artikel 25 van Verordening 2018/1861.

Bovendien is het mogelijk om in de signalering zelf het type strafbare feit te vermelden wanneer signaleringen met het oog op weigering van toegang verband houden met strafbare feiten. De signalerende Schengenstaat kan in de signalering ook aangeven of de betrokkene een familielid is van een burger van de Unie of van een andere persoon die het recht van vrij verkeer geniet. De signalerende Schengenstaat moet echter altijd worden geraadpleegd wanneer er een treffer is voor een onderdaan van een derde land die het recht van vrij verkeer geniet.

Op basis van de ontvangen informatie maken de bevoegde autoriteiten een beoordeling aan de hand van de in punt 8.3 van dit hoofdstuk genoemde criteria. Op grond daarvan verleent of weigert de grenswachter toegang aan de betrokken persoon.

Als de informatie niet binnen een redelijke termijn kan worden verkregen, moet de betrokken persoon worden toegelaten tot het grondgebied. In dit geval kunnen de grenswachters, evenals de andere bevoegde nationale autoriteiten, de benodigde controles uitvoeren nadat de betrokken persoon het grondgebied is binnengekomen en daarna, indien nodig, de benodigde maatregelen treffen.

De in punt 8.3.1 beschreven actie doet geen afbreuk aan andere acties die moeten worden ondernomen als gevolg van een SIS-signalering, zoals aanhouding van de betrokken persoon, het nemen van beschermende maatregelen, informatie over verloren en gestolen documenten enz. Als uit deze raadpleging blijkt dat er een SIS-signalering bestaat met het oog op inbeslagneming van een document, moet het document in kwestie onmiddellijk in beslag worden genomen en moet voor nadere informatie onverwijld contact worden opgenomen met het Sirene-bureau.

* Rechtsgrondslag/jurisprudentie:

- [Richtlijn 2004/38/EG \(artikelen 27 tot en met 33\)](#)
- [Besluit nr. 1082/2013/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2013 over ernstige grensoverschrijdende bedreigingen van de gezondheid en houdende intrekking van Beschikking nr. 2119/98/EG](#)
- [Verordening \(EG\) nr. 851/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 tot oprichting van een Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding](#)
- [Arrest van het Europees Hof van Justitie van 3 juli 1980, zaak C157/79, Regina/Stanislaus Pieck](#)
- [Arrest van het Europees Hof van Justitie van 31 januari 2006, zaak C503/03, Commissie/Spanje](#)

- 8.3.2. Indien een persoon die onder het Unierecht inzake vrij verkeer valt, niet over de vereiste reisdocumenten of, in voorkomend geval, de nodige visa beschikt, moet de betreffende Schengenstaat, alvorens tot uitzetting over te gaan, deze persoon binnen redelijke grenzen in de gelegenheid stellen om de vereiste documenten te verkrijgen of zich deze binnen een redelijke termijn te laten bezorgen, dan wel om op andere wijze te

laten vaststellen of te bewijzen dat hij of zij onder het Unierecht inzake vrij verkeer valt.

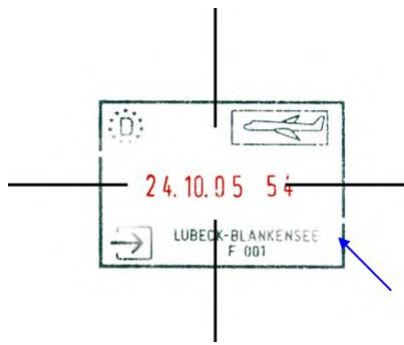
* Rechtsgrondslag/jurisprudentie:

- [Richtlijn 2004/38/EG \(artikel 5 en artikelen 27 tot en met 33\)](#) gelezen in samenhang met [Mededeling van de Commissie COM\(2009\) 313 final](#)
- [Arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 25 juli 2002, zaak C459/99, MRAX/België](#)
- [Arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 17 februari 2005, zaak C215/03, Salah Oulane/Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie](#)

8.4. Wanneer onderdanen van derde landen toegang wordt geweigerd, moet de controlerende beambte:

- a) het [standaardformulier](#) voor de weigering van toegang invullen, met daarin de staving van de reden(en) voor weigering, en dit aan de betrokken onderdaan van een derde land geven, die het formulier moet ondertekenen en een afschrift van het ondertekende formulier ontvangt. Indien de onderdaan van een derde land weigert het formulier te ondertekenen, maakt de grenswachter daarvan melding in de rubriek “Opmerkingen” op het formulier;
- b) in het paspoort een inreisstempel aanbrengen en dat met een kruis in zwarte onuitwisbare inkt doorhalen en aan de rechterkant de reden(en) voor de weigering van toegang vermelden door de dienovereenkomstige letter(s) van het standaardformulier voor weigering van toegang eveneens in onuitwisbare inkt aan te brengen (zie het voorbeeld hieronder). Gelet op de duidelijke bewoordingen van bijlage V, deel A, punt 1, van de Schengengrenscore (en van artikel 18 van Verordening (EU) 2017/2226, dat dezelfde benadering weerspiegelt) (“In geval van weigering van toegang moet de bevoegde grenswachter [...] een inreisstempel aanbrengen en dat [...] doorhalen”), moeten grenswachters het doorgehaalde stempel aanbrengen op het moment van het besluit tot weigering van toegang.

Voorbeeld van een stempel voor weigering van toegang:

Letter die de reden voor de weigering van toegang aangeeft, overeenkomstig het standaardformulier

- 8.5. Indien de voor de controles verantwoordelijke beambte ontdekt dat de houder van een visum in het SIS staat gesignaleerd met het oog op weigering van toegang, moet hij het visum intrekken door het stempel “INGETROKKEN” erop aan te brengen. Zie voor meer details [punt 10 van dit hoofdstuk](#). Bij intrekking van een visum moeten de desbetreffende gegevens worden opgenomen in het VIS. Zie voor de in het VIS uit te voeren acties [bijlage 32 bij dit handboek](#).

Wanneer een lidstaat een door een andere lidstaat afgegeven visum heeft ingetrokken, wordt aanbevolen om daarvan melding te maken met behulp van het formulier in [bijlage 31](#) bij dit handboek.

- 8.6. Het visum mag niet enkel nietig worden verklaard of worden ingetrokken omdat de betrokken onderdaan van een derde land het/de [vereiste bewijsstuk\(ken\)](#) ter staving van het reisdoel niet kon overleggen. In het laatste geval moet de grenswachter verder onderzoek verrichten om te beoordelen of de betrokken persoon het visum op onrechtmatige wijze heeft verkregen en een risico vormt in verband met irreguliere immigratie. Indien nodig wordt er contact opgenomen met de bevoegde autoriteiten van de Schengenstaat die het visum heeft afgegeven. Alleen wanneer wordt vastgesteld dat het visum op onrechtmatige wijze is verkregen, moet dit visum door de grenswachter nietig worden verklaard door aanbrenging van het stempel “NIETIG VERKLAARD”. Zie voor meer details [punt 10 van dit hoofdstuk](#). [Bij nietigverklaring van een visum moeten de desbetreffende gegevens worden opgenomen in het VIS. Zie voor de in het VIS uit te voeren acties bijlage 32 bij dit handboek.](#)

Wanneer een lidstaat een door een andere lidstaat afgegeven visum nietig heeft verklaard, wordt aanbevolen om daarvan melding te maken met behulp van het formulier in [bijlage 30 bij dit handboek](#).

Beste praktijk: annulering van een inreis- of uitreisstempel in andere gevallen dan weigering van toegang

Er kunnen zich gevallen voordoen waarin een stempel dat reeds in een paspoort is aangebracht, moet worden doorgehaald (bijvoorbeeld als de grenswachter per ongeluk het verkeerde stempel heeft aangebracht). In dergelijke gevallen draagt de reiziger geen verantwoordelijkheid en mag het stempel dus niet worden doorgehaald op dezelfde wijze als wanneer iemand de toegang wordt geweigerd. Het verdient daarom aanbeveling om het stempel in dat geval door te halen door twee parallelle lijnen door de linkerbovenhoek ervan te trekken, zoals in het voorbeeld hieronder:

- 8.7. Overeenkomstig het recht op een doeltreffende voorziening in rechte en op een eerlijk proces, zoals neergelegd in artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de EU, moet eenieder aan wie de toegang is geweigerd, of een visumhouder wiens visum nietig is verklaard of is ingetrokken, het recht hebben om daartegen beroep in te stellen overeenkomstig het nationale recht. De onderdaan van een derde land moet schriftelijke informatie krijgen over de beroepsprocedures en de contactpunten die informatie kunnen verschaffen over bevoegde vertegenwoordigers die namens die onderdaan kunnen optreden.

Wanneer een aangevraagd visum nietig is verklaard of is ingetrokken, moet de grenswachter het standaardformulier voor kennisgeving en motivering van de nietigverklaring van een visum invullen, onder vermelding van de grond(en) voor de nietigverklaring of intrekking, en overhandigen aan de betrokken onderdaan van een derde land (zie [bijlage 25 bij dit handboek](#)).

- 8.8. Indien een onder het Unierecht inzake vrij verkeer vallende persoon de toegang wordt geweigerd, moet de grenswachter de betrokken persoon altijd een schriftelijke beslissing verstrekken. Deze beslissing moet zodanig zijn opgesteld dat de betrokken

persoon de inhoud en gevolgen ervan kan begrijpen. De beslissing moet tevens de precieze en volledige aanduiding van de redenen van openbare orde of openbare veiligheid bevatten waarop de beslissing is gebaseerd, tenzij redenen van staatsveiligheid zich daartegen verzetten. In de beslissing moet ook worden vermeld bij welke rechtbank of administratieve instantie de betrokken persoon beroep kan instellen, met inbegrip van de termijn voor het instellen van het beroep. Voor de kennisgeving van weigering kan gebruik worden gemaakt van formulieren, die echter zodanig moeten zijn ontworpen dat alle gronden van het besluit kunnen worden meegedeeld. Het volstaat dus niet om op het standaardformulier één of meer opties aan te geven door alleen de vakjes aan te kruisen wanneer de toegang van een familielid van een EU-burger wordt geweigerd.

- 8.9. De beslissing tot weigering van toegang wordt onmiddellijk van kracht.
- 8.10. Indien de geweigerde onderdaan van een derde land door een vervoerder door de lucht, over zee of over land naar de grens is gebracht, moet de vervoerder worden verplicht om onmiddellijk weer de verantwoordelijkheid voor deze onderdaan op zich te nemen. De vervoerder moet in het bijzonder worden verplicht om de betrokken onderdaan van een derde land terug te brengen naar het derde land van waaruit de onderdaan werd vervoerd of naar het derde land dat het document heeft afgegeven waarmee de onderdaan reisde, of naar een ander derde land waar de onderdaan zeker zal worden toegelaten. Wanneer de geweigerde onderdaan van een derde land niet onverwijld kan worden teruggenomen, moet de vervoerder verantwoordelijk worden gesteld voor alle noodzakelijke kosten in verband met de terugreis. Indien de vervoerder de onderdaan van een derde land niet kan terugbrengen, moet hij worden verplicht om voor terugkeer met een ander vervoermiddel te zorgen (bv. door contact op te nemen met een andere vervoerder).
- 8.11. Aan de vervoerder moeten sancties worden opgelegd overeenkomstig Richtlijn 2001/51/EG en de nationale wetgeving.
- 8.12. De grenswachters moeten, met inachtneming van de plaatselijke omstandigheden, alle passende maatregelen treffen om te verhinderen dat onderdanen van derde landen aan wie de toegang is geweigerd, illegaal de lidstaat binnenkomen (bv. door ervoor te

zorgen dat zij in de transitzone van een luchthaven blijven of door hen te verbieden in een zeehaven aan land te gaan).

* Rechtsgrondslag:

- [Richtlijn 2004/38/EG \(artikel 5 en artikelen 27 tot en met 33\)](#) gelezen in samenhang met [Mededeling van de Commissie COM\(2009\) 313 final](#)
- [Schengengrenscore \(artikel 14 en bijlage V\)](#)
- [Schengenuitvoeringsovereenkomst \(artikel 26\)](#)
- [Richtlijn 2001/51/EG van de Raad van 28 juni 2001 tot aanvulling van het bepaalde in artikel 26 van de Overeenkomst ter uitvoering van het Akkoord van Schengen van 14 juni 1985](#)
- [Visumcode \(artikel 34 en bijlage VI\)](#)

9. AAN DE GRENS AANGEVRAAGDE VISA, INCLUSIEF VISA VOOR TRANSITERENDE ZEEVARENDEN, EN WEIGERING VAN DERGELIJKE VISA

Het gemeenschappelijk visumbeleid wordt nog niet toegepast door Bulgarije, Kroatië, Cyprus en Roemenië. Door deze vier landen afgegeven nationale visa zijn daarom niet geldig voor het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen. Bulgarije, Kroatië, Cyprus en Roemenië kunnen aan houders van eenvormige visa die door de Schengenstaten zijn afgegeven echter wel toestemming geven voor binnenkomst op of doorreis over hun grondgebied.

9.1. Soorten visa:

[Zie de punten 27 tot en met 32 van deel één van dit handboek](#)

Voor verdere informatie over de verschillende soorten visa wordt verwezen naar [deel II, punt 8, van de Visumcodehandleiding](#)

Voor verdere informatie over de afgifte van visa aan de grens wordt verwezen naar [deel IV van de Visumcodehandleiding](#)

Voor verdere informatie over specifieke regels voor de afgifte van visa aan familieleden van EU-/EER-burgers en CH-burgers wordt verwezen naar [deel III van de Visumcodehandleiding](#)

*** Rechtsgrondslag:**

– [Verordening \(EU\) 2018/1806 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 tot vaststelling van de lijst van derde landen waarvan de onderdanen bij overschrijding van de buitengrenzen in het bezit moeten zijn van een visum en de lijst van derde landen waarvan de onderdanen van die plicht zijn vrijgesteld](#)

– [Visumcode \(artikel 2\)](#)

*** Links:**

– [Invullen van de visumsticker](#)

– [Voorbeelden van ingevulde visumstickers](#)

10. NIETIGVERKLARING EN INTREKKING VAN VISA

Zie [deel V, punten 2 en 3, van de Visumcodehandleiding](#)

*** Rechtsgrondslag:**

– [Visumcode \(artikel 34 en bijlage VI\)](#)

11. BIJZONDERE REGELINGEN VOOR DOORREIS

11.1. Doorreisfaciliteringsdocument (FTD) en doorreisfaciliteringsdocument voor treinreizigers (FRTD)

- 11.1.1. Op 1 juli 2003 is een nieuwe reisregeling in werking getreden voor doorreis tussen Kaliningrad en Rusland. Daarbij werden twee typen documenten ingevoerd – een doorreisfaciliteringsdocument (FTD) en een doorreisfaciliteringsdocument voor treinreizigers (FRTD) – die nodig zijn om over het grondgebied van Litouwen te reizen om de reis van onderdanen van derde landen tussen twee geografisch niet-aangrenzende delen van hun eigen land mogelijk te maken en te vergemakkelijken.
- 11.1.2. Het FTD is bestemd voor directe doorreis met meerdere binnenkomsten met ongeacht welk vervoermiddel over land door het grondgebied van Litouwen. Het document wordt afgegeven door de Litouwse autoriteiten en heeft een geldigheidsduur van ten hoogste drie jaar. Een doorreis op basis van het FTD mag niet langer dan 24 uur duren.
- 11.1.3. Het FRTD is bestemd voor een enkele heen- en terugreis per trein en is ten hoogste drie maanden geldig. Een doorreis op basis van het FRTD mag niet langer dan zes uur duren.
- 11.1.4. FTD's en FRTD's zijn gelijkwaardig aan een visum en moeten door de consulaire autoriteiten overeenkomstig Verordening (EG) nr. 693/2003 van de Raad⁸⁵ en Verordening (EG) nr. 694/2003 van de Raad⁸⁶ volgens een uniform model worden afgegeven. Zij mogen niet worden afgegeven aan de grens.

* Rechtsgrondslag:

- [Verordening \(EG\) nr. 693/2003 van de Raad van 14 april 2003 tot invoering van een specifiek doorreisfaciliteringsdocument \(FTD\) en een doorreisfaciliteringsdocument voor treinreizigers \(FRTD\) en tot wijziging van de Gemeenschappelijke Visuminstructie en het Gemeenschappelijk Handboek](#)
- [Verordening \(EG\) nr. 694/2003 van de Raad van 14 april 2003 betreffende uniforme modellen voor een doorreisfaciliteringsdocument \(FTD\) en een doorreisfaciliteringsdocument voor treinreizigers \(FRTD\) in de zin van Verordening \(EG\)](#)

⁸⁵ Verordening (EG) nr. 693/2003 van de Raad van 14 april 2003 tot invoering van een specifiek doorreisfaciliteringsdocument (FTD) en een doorreisfaciliteringsdocument voor treinreizigers (FRTD) en tot wijziging van de Gemeenschappelijke Visuminstructie en het Gemeenschappelijk Handboek (PB L 99 van 17.4.2003, blz. 8).

⁸⁶ Verordening (EG) nr. 694/2003 van de Raad van 14 april 2003 betreffende uniforme modellen voor een doorreisfaciliteringsdocument (FTD) en een doorreisfaciliteringsdocument voor treinreizigers (FRTD) in de zin van Verordening (EG) nr. 693/2003 (PB L 99 van 17.4.2003, blz. 15).

11.2. Doorreis over het grondgebied van Schengenstaten die het Schengenacquis nog niet volledig toepassen⁸⁷

11.2.1. Totdat Bulgarije, Kroatië, Cyprus en Roemenië toetreden tot het gebied zonder controles aan de binnengrenzen, mogen zij: visa die geldig zijn voor twee of meer binnenkomsten, visa voor verblijf van langere duur, en verblijfsvergunningen die door een Schengenstaat zijn afgegeven

erkennen als gelijkwaardig aan hun nationale visa met het oog op doorreis over hun grondgebied of een voorgenomen verblijf op hun grondgebied van ten hoogste 90 dagen binnen een periode van 180 dagen.

11.2.2. De houders van de in punt 11.2.1 bedoelde documenten moeten worden onderworpen aan de normale controleprocedures (punt 1 van dit hoofdstuk).

* Rechtsgrondslag:

– Besluit nr. 565/2014/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 tot instelling van een vereenvoudigde regeling voor de controle van personen aan de buitengrenzen, gebaseerd op de eenzijdige erkenning door Bulgarije, Kroatië, Cyprus en Roemenië van bepaalde documenten als gelijkwaardig met hun nationale visa voor de doorreis over hun grondgebied of een voorgenomen verblijf op hun grondgebied van ten hoogste 90 dagen binnen een periode van 180 dagen en tot intrekking van de Beschikkingen nr. 895/2006/EG en nr. 582/2008/EG

12. ASIELZOEKERS/VERZOEKERS OM INTERNATIONALE BESCHERMING⁸⁸

* Algemene beginselen:

⁸⁷ Dit punt heeft alleen betrekking op Bulgarije, Kroatië, Cyprus en Roemenië.

⁸⁸ Dit punt heeft betrekking op Denemarken, Ierland, Noorwegen, IJsland, Liechtenstein en Zwitserland wat de bepaling van de lidstaat die verantwoordelijk is voor de behandeling van een asielerzoek en Eurodac betreft. Dit punt is van toepassing op Ierland voor zover het Richtlijn 2005/85/EG betreft.

Alle verzoeken om internationale bescherming, ook die welke aan de grens worden gedaan, moeten door EU-lidstaten worden beoordeeld om te bepalen of zij toelaatbaar zijn en/of de verzoeker in aanmerking komt voor de vluchtelingenstatus, overeenkomstig het Verdrag van Genève betreffende de status van vluchtelingen van 28 juli 1951, zoals aangevuld bij het Protocol van New York van 31 januari 1967, of voor een subsidiaire beschermingsstatus, op basis van de criteria van Richtlijn 2011/95/EU.

De EU-lidstaat die verantwoordelijk is voor de behandeling van het verzoek, wordt bepaald overeenkomstig Verordening (EU) nr. 604/2013 van het Europees Parlement en van de Raad⁸⁹ (“Dublin III-verordening”).

De procedure moet in overeenstemming zijn met [Richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad](#)⁹⁰.

- 12.1. Onderdanen van derde landen moeten worden beschouwd als verzoekers om asiel/internationale bescherming indien zij — op enigerlei wijze — vrezen voor vervolging of het lijden van ernstige schade indien zij worden teruggestuurd naar hun land van herkomst of het land waar zij vroeger gewoonlijk verbleven.

De wens tot internationale bescherming hoeft niet in een bepaalde vorm te worden geuit. Het woord “asiel” hoeft niet uitdrukkelijk te worden gebruikt; het bepalende element is de uiting van vrees voor wat zou kunnen gebeuren bij terugkeer. In geval van twijfel over de vraag of een bepaalde verklaring kan worden geïnterpreteerd als een wens om te verzoeken om asiel of een andere vorm van internationale bescherming, moeten de grenswachters de nationale autoriteit(en) die verantwoordelijk is/zijn voor de behandeling van verzoeken om internationale bescherming raadplegen.

- 12.2. Alle onderdanen van derde landen die aan de grens (met inbegrip van de territoriale wateren en transitzones op luchthavens en in zeehavens) de wens kenbaar maken om te verzoeken om asiel/internationale bescherming, moeten in de gelegenheid worden gesteld het verzoek zo spoedig mogelijk in te dienen. Daartoe moeten de grenswachters

---

⁸⁹ Verordening (EU) nr. 604/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend (PB L 180 van 29.6.2013, blz. 31).

⁹⁰ Richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (PB L 180 van 29.6.2013, blz. 60).

de verzoekers, in een taal waarvan redelijkerwijs mag worden verwacht dat zij deze begrijpen, in kennis stellen van de te volgen procedure (hoe en waar het verzoek moet worden ingediend), evenals van hun rechten en plichten, met inbegrip van de mogelijke gevolgen wanneer zij niet aan hun plichten voldoen en niet meewerken met de grenswachters.

Om misverstanden te voorkomen en er zeker van te zijn dat verzoekers naar behoren worden geïnformeerd over hun rechten en plichten, evenals over de procedure, moet gebruik worden gemaakt van de diensten van een tolk indien een verzoeker om internationale bescherming de taal die in de betrokken EU-lidstaat wordt gesproken onvoldoende machtig is.

- 12.3. De bevoegde nationale autoriteiten die door elke EU-lidstaat worden aangewezen om verzoeken om internationale bescherming te behandelen, moeten ervan in kennis worden gesteld dat een verzoek om internationale bescherming is ingediend.

De grenswachter mag geen besluit nemen om de verzoeker terug te sturen zonder vooraf overleg te hebben gepleegd met de bevoegde nationale autoriteit die verantwoordelijk is voor de behandeling van verzoeken om internationale bescherming.

- 12.4. Er moeten vingerafdrukken worden genomen van alle vingers van elke asielzoeker die ten minste 14 jaar oud is, overeenkomstig de nationale wetgeving van de EU-lidstaat, en deze moeten naar het centrale systeem van Eurodac worden gestuurd voor controle in het Eurodac-systeem.

* Rechtsgrondslag:

- [Verdrag van Genève van 28 juli 1951](#) en het [Protocol van New York](#);
- [Verordening \(EU\) nr. 603/2013 van het Europees Parlement en van de Raad van 26 juni 2013 betreffende de instelling van “Eurodac” voor de vergelijking van vingerafdrukken ten behoeve van een doeltreffende toepassing van Verordening \(EU\) nr. 604/2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend en betreffende verzoeken van rechtshandavingsinstanties van de lidstaten en Europol om vergelijkingen van Eurodac-gegevens ten behoeve van rechtshandhaving, en tot wijziging](#)

van Verordening (EU) nr. 1077/2011 tot oprichting van een Europees Agentschap voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht;

– Verordening (EU) nr. 604/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend;

– Uitvoeringsverordening (EU) nr. 118/2014 van de Commissie van 30 januari 2014 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1560/2003 houdende uitvoeringsbepalingen van Verordening (EG) nr. 343/2003 van de Raad tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een asielerzoek dat door een onderdaan van een derde land bij een van de lidstaten wordt ingediend;

– Richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en voor de inhoud van de verleende bescherming;

– Richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming;

– Richtlijn 2013/33/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van normen voor de opvang van verzoekers om internationale bescherming;

– Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, met name artikel 4 (verbod van foltering en van onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen), artikel 18 (recht op asiel) en artikel 19 (bescherming bij verwijdering, uitzetting en uitlevering).

13. **REGISTRATIE VAN INFORMATIE AAN DE GRENS**

Bij alle grensdoorlaatposten moeten alle dienstgegevens en alle overige belangrijke informatie handmatig of elektronisch worden vastgelegd. Met name de volgende informatie moet worden geregistreerd:

- de naam van de grenswachter die de leiding heeft en de namen van de leden van elk team;
- de gevallen waarin de grenscontroles van personen zijn versoepeld;
- de afgifte, aan de grens, van visa en van documenten die paspoorten en visa vervangen;
- verrichte aanhoudingen en klachten (strafbare feiten en administratieve inbreuken);
- personen aan wie de toegang is geweigerd (weigeringsgronden en nationaliteit);
- de veiligheidscodes van inreis- en uitreisstempels, de identiteit van de grenswachters die de stempels op een gegeven datum of tijdens een gegeven dienst gebruiken, en informatie over verloren of gestolen stempels;
- klachten van gecontroleerde personen;
- overige zeer belangrijke politieke of justitiële maatregelen;
- bijzondere gebeurtenissen.

14. SAMENWERKING MET ANDERE DIENSTEN

Grenswachters moeten nauw samenwerken met alle overheidsinstanties die worden ingezet aan de grens, zoals douaneautoriteiten of andere diensten die bevoegd zijn voor aan goederen gerelateerde veiligheidskwesties of met diensten die verantwoordelijk zijn voor de beveiliging van het vervoer.

15. MARKERING VAN VALSE DOCUMENTEN

Wanneer een grenswachter bij het uitvoeren van grenscontroles een vals document ontdekt, moet hij de onderdaan van een derde land de toegang weigeren en het document markeren overeenkomstig de Schengengrenscore (bijlage V, deel A en B).

De grenswachter moet alle noodzakelijke maatregelen nemen om het verdere gebruik van het valse document te voorkomen. Daartoe moet hij in de regel het document in beslag nemen.

Wanneer het document moet worden overhandigd aan de bevoegde autoriteiten (grenscontrole- of andere autoriteiten) van het betrokken derde land/land van herkomst (rechtstreeks, via de vervoersondernemingen of via diplomatieke kanalen), moet de grenswachter:

- het document ongeldig maken door het in te knippen of te perforeren, waar mogelijk in de machineleesbare zone (MRZ),

of, als dit niet mogelijk is:

- het document als volgt markeren (alleen in gevallen waarin het document niet op de in de eerste alinea van dit punt beschreven wijze is gemarkeerd):

1) Papier

markering van de linkerbenedenhoek van de laatste pagina van het paspoort en indien mogelijk ook markering van de pagina waarop tekenen van namaak of vervalsing te vinden zijn, door deze met behulp van een rode pen met een harde punt te voorzien van een kleine driehoek met daarin de letter “F” (tenzij die pagina vol is, in welk geval vervolgbladen moeten worden gebruikt);

2) Polymeer

markering van een lege zone op het op basis van polymeer vervaardigde afzonderlijke document, door deze met behulp van een — bij voorkeur rode — UV-inkt-pen te voorzien van een kleine driehoek met daarin de letter “F”;

of (alleen voor compleet nagemaakte documenten)

markering van een lege zone op het nagemaakte, op basis van polymeer vervaardigde afzonderlijke document, door het document te perforeren of in te knippen in de zone waar de persoonsgegevens en de nagemaakte veiligheidskenmerken niet worden beschadigd.

In het bijzondere geval van vervalsing van documenten die door een andere Schengenstaat afgegeven lijken te zijn, moet het in beslag genomen document naar dat land worden teruggezonden zodra de nationale procedures voor de inbeslagname van het document voltooid zijn.

16. **CONTROLE VAN DE ECHTHEID VAN DE IN EEN BIOMETRISCH PASPOORT OPGESLAGEN GEGEVENS**

Om efficiënte grenscontroles te waarborgen, moeten bij de controle van biometrische paspoorten ook de echtheid en de integriteit van de op de microchip opgeslagen gegevens worden gecontroleerd. Om te controleren of de gegevens op de chip door een daartoe bevoegde autoriteit zijn ingevoerd en er niet is geknoeid met die gegevens, moet de inhoud van de chip door middel van passieve authenticatie worden geauthenticeerd. Het “Document Signer”-certificaat van de opsteller van het document moet worden gecontroleerd aan de hand van het betreffende betrouwbare CSCA-certificaat van het afgevende land. Indien technisch mogelijk, moet door middel van chip-authenticatie worden gecontroleerd of de chip echt is.

17. **GELDIGHEID VAN DE INSCHRIJVING VAN KINDEREN IN HET PASPOORT VAN DE OUDERS**

Verordening (EG) nr. 2252/2004 bepaalt dat, met ingang van 26 juni 2012, de volgende regeling van toepassing is op houders van paspoorten die zijn afgegeven door Schengenstaten:

1. kinderen, ongeacht hun leeftijd, moeten beschikken over een eigen paspoort;
2. kinderen mogen niet louter op grond van hun bijschrijving in het paspoort van de ouders reizen;
3. de paspoorten van de ouders blijven na 26 juni 2012 geldig voor de ouders, ook als de kinderen in het paspoort zijn bijgeschreven.

Deze bepalingen zijn niet van toepassing op Ierland. Ook zijn deze bepalingen niet van toepassing op paspoorten die zijn afgegeven door andere derde landen dan de geassocieerde Schengenlanden.

De bepalingen van Richtlijn 2004/38/EG zijn van toepassing wanneer EU/EER-gezinnen van de ene EU/EER-lidstaat naar de andere reizen, wanneer zij op doorreis zijn via een EU/EER-lidstaat (bij vertrek naar een derde land of bij terugkeer vanuit een derde land) en wanneer zij vanuit een derde land terugkeren naar een andere EU/EER-lidstaat dan die waarvan zij de nationaliteit bezitten.

Overeenkomstig artikel 5, lid 4, van Richtlijn 2004/38/EG⁹¹ mag het ontbreken van een individueel paspoort voor kinderen die in het paspoort van hun ouders zijn ingeschreven niet automatisch leiden tot een weigering van toestemming om het grondgebied van een Schengenstaat te verlaten of binnen te komen. Tenzij er redelijke twijfel bestaat over de identiteit en de nationaliteit van in het paspoort van de ouders ingeschreven kinderen, moet het overleggen van het paspoort van de ouders in beginsel worden gezien als bewijs van het feit dat voor de betrokken kinderen, in hun hoedanigheid van EU-burgers, het Unierecht inzake vrij verkeer geldt.

Het recht van vrij verkeer en verblijf van EU-burgers, ongeacht hun leeftijd, mag echter niet worden gebruikt om Verordening (EG) nr. 2252/2004 te omzeilen, met name niet wanneer er ernstige redenen bestaan om aan te nemen dat een kind onwettig is onttrokken aan het toezicht van de persoon/personen die wettelijk het ouderlijke gezag over hem uitoefent/uitoefenen.

HOOFDSTUK II: Landgrenzen

1. CONTROLE VAN HET WEGVERKEER

- 1.1. De leidinggevende grenswachter van de grensdoorlaatpost moet ervoor zorgen dat er effectieve personen- en documentencontroles worden uitgevoerd en moet tevens zorgen voor de veiligheid en doorstroming van het wegverkeer. Daartoe moeten waar nodig technische verbeteringen worden aangebracht om de responstijd voor de raadpleging van de relevante databanken te verkorten. Waar nodig moet de technische infrastructuur van de grensdoorlaatposten worden verbeterd en moet meer gebruik worden gemaakt van paspoortlezers en mobiele terminals.
- 1.2. Indien mogelijk moeten er gescheiden rijstroken worden ingericht voor personen die onder het Unierecht inzake vrij verkeer vallen en onderdanen van derde landen, overeenkomstig de algemene voorschriften voor aparte rijstroken.
- 1.3. De controles moeten waar mogelijk worden uitgevoerd door twee grenswachters.

---

⁹¹ Artikel 5, lid 4, van Richtlijn 2004/38/EG: Wanneer de EU-burger of het familielid dat niet de nationaliteit van een lidstaat bezit, niet over de vereiste reisdocumenten of, in voorkomend geval, de nodige visa beschikt, stelt de betrokken lidstaat deze persoon, alvorens tot uitzetting over te gaan, binnen redelijke grenzen in de gelegenheid om de vereiste documenten te verkrijgen dan wel zich deze binnen een redelijke termijn te laten bezorgen, dan wel op andere wijze te laten vaststellen of te bewijzen dat hij het recht van vrij verkeer en verblijf geniet.

* Rechtsgrondslag:

– [Schengengrenscode \(artikelen 8 en 10 en bijlage VI\)](#)

* Beste praktijken:

● De vervoermiddelen moeten worden doorzocht wanneer:

- a) er een gerechtvaardigde verdenking bestaat dat er mensen, drugs, explosieve materialen en/of wapens in het voertuig zijn verborgen;
- b) er een gerechtvaardigde verdenking bestaat dat de bestuurder of passagiers van het voertuig een strafbaar feit of een administratieve overtreding hebben begaan;
- c) de overgelegde documenten van het voertuig niet volledig of vals zijn.

In elk geval is op deze doorzoeken het nationale recht van de betrokken Schengenstaat van toepassing.

● Bij steekproefsgewijze controles moeten speurhonden worden ingezet om explosieve materialen, drugs en verstekelingen op te sporen.

Controles op particuliere voertuigen:

● Controles op personen die in particuliere voertuigen reizen moeten, indien mogelijk, als volgt worden uitgevoerd:

- a) de bestuurder en de passagiers mogen tijdens controles in het voertuig blijven;
- b) de grenswachter controleert documenten en vergelijkt deze met de personen die de grens overschrijden;
- c) tegelijkertijd houdt een tweede grenswachter de personen in de auto in de gaten en houdt deze toezicht op de veiligheid van de controlerende beambte.

● Indien er een verdenking bestaat dat een reisdocument, rijbewijs, verzekeringsdocument of kentekenbewijs is vervalst, moeten alle reizigers de auto verlaten. De auto moet grondig worden doorzocht. Deze activiteiten moeten worden uitgevoerd in de tweedelijnscontrole.

Controles op bussen:

● Controles op personen die per bus reizen, kunnen worden uitgevoerd in een passagiersterminal of in de bus, afhankelijk van de omstandigheden. Wanneer de controle

in de bus wordt uitgevoerd, moeten zo mogelijk de volgende maatregelen worden getroffen:

- a) indien het om een georganiseerde reis gaat, moet de controle van documenten beginnen met een controle van de bestuurder van de bus en de groepsleider;
- b) wanneer er twijfel bestaat over het reisdocument of het doel van de reis, of wanneer er aanwijzingen zijn dat de betrokken persoon mogelijk een bedreiging vormt voor de openbare orde, de binnenlandse veiligheid, de volksgezondheid of de internationale betrekkingen van de Schengenstaten, moet de grenswachter de betrokken persoon verzoeken de bus te verlaten en onderwerpen aan een grondige tweedelijnscontrole, waarbij een tweede grenswachter tegelijk de personen in de bus in de gaten houdt en toeziet op de veiligheid van de controlerende beambte.

- In geval van grote verkeersdrukten moeten eerst de passagiers van de lokale lijnbussen worden gecontroleerd, voor zover de omstandigheden ter plaatse dit toelaten.

Tijdens de controle van reisdocumenten in de bus moeten de beambten gebruikmaken van draagbare elektronische apparatuur, met name voor de raadpleging van het SIS.

Controles op vrachtwagens:

Controles op vrachtwagens moeten in nauwe samenwerking met de bevoegde douaneautoriteiten als volgt worden uitgevoerd.

- a) Indien mogelijk moet er een aparte rijstrook voor vrachtwagens worden ingericht, waar:
  - de vrachtwagen en zijn inhoud op gemakkelijke wijze kunnen worden doorzocht;
  - speurhonden ongestoord kunnen worden ingezet;
  - gebruik kan worden gemaakt van technische apparatuur voor doorzoeken (zoals röntgenapparatuur en kooldioxidedetectoren).

b) Tijdens controles op vrachtwagens moet de grenswachter bijzondere aandacht besteden aan vrachtwagens met containers waarin gestolen auto's, gesmokkelde mensen of gevaarlijke materialen kunnen zijn verborgen. Alle documentatie met betrekking tot de inhoud moet zorgvuldig worden gecontroleerd.

c) Alle vrachtwagens moeten grondig worden doorzocht indien:

– er douanezegels zijn verbroken;

– het dekzeil kapot is of is genaaid;

– er een verdenking bestaat dat er mensen, drugs, gevaarlijke of explosieve materialen in verborgen zijn.

• Tevens kunnen de volgende extra controles worden uitgevoerd:

a) wegverkeerscontrole, met inbegrip van naleving van sociale bepalingen (bv. technische controle van de auto, rij- en rusttijden van de bestuurder, verzekering van de bestuurder);

b) wegtransportcontrole (de overeenstemming van het goederentransport met documenten);

c) controle op de aanwezigheid van radioactieve en gevaarlijke goederen.

Al deze extra controles worden uitgevoerd overeenkomstig het desbetreffende Unierecht en de nationale regelgeving van elke Schengenstaat.

- 1.4. De Schengenstaten kunnen met aangrenzende derde landen bilaterale overeenkomsten sluiten of voortzetten betreffende gemeenschappelijke grensdoorlaatposten waar de grenswachters van de Schengenstaat en de grenswachters van het derde land, na elkaar, beide uitreis- en inreiscontroles overeenkomstig hun nationale recht verrichten op het grondgebied van de andere partij. Dergelijke gemeenschappelijke grensdoorlaatposten kunnen zich op het grondgebied van een Schengenstaat of op het grondgebied van een derde land bevinden.

2. **CONTROLE VAN HET SPOORWEGVERKEER**

- 2.1. Om efficiënte grenscontroles te waarborgen, moet de leidinggevende grenswachter die dienst heeft bij de spoorweggrensdoorlaatpost informatie verzamelen over de spoorwegdienstregelingen en het te verwachten aantal spoorwegpassagiers.
- 2.2. De controles aan de grenzen waar de bepalingen inzake de buitengrenzen van toepassing zijn, kunnen op een van de volgende drie manieren worden uitgevoerd:
  - a) in het eerste station van binnenkomst of het laatste station van vertrek;
  - b) in de trein op het traject tussen het laatste station van vertrek en het eerste station van binnenkomst, ongeacht de richting.
- 2.3. De grenscontrole omvat een controle van:
  - a) de bemanning van de trein;
  - b) passagiers die naar het buitenland reizen;
  - c) passagiers die vanuit het buitenland komen en die niet eerder zijn gecontroleerd;
  - d) de buitenkant van de trein.
- 2.4. De grenscontrole van passagiers van hogesnelheidstreinen mag op een van de volgende manieren worden uitgevoerd:
  - a) in de stations waar passagiers instappen;
  - b) in de stations op het grondgebied van de Schengenstaten waar passagiers uitstappen;
  - c) in de trein op het traject tussen de stations, mits de passagiers in de trein blijven.
- 2.5. Wanneer het een hogesnelheidstrein betreft die van buiten het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen komt en verschillende stopplaatsen op het grondgebied van de Schengenstaten aandoet en de spoorwegonderneming passagiers uitsluitend voor het resterende traject in het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen aan boord kan nemen, worden deze passagiers hetzij in de trein, hetzij in het station van bestemming aan een inreiscontrole onderworpen, tenzij er reeds controles zijn uitgevoerd in het station waar zij zijn ingestapt.

In dit geval moet aan personen die uitsluitend voor het resterende traject aan boord van de trein wensen te gaan, vóór vertrek van de trein duidelijk worden meegedeeld dat zij tijdens de reis of in het station van bestemming aan een inreiscontrole zullen worden onderworpen.

Bij reizen in de tegenovergestelde reisrichting worden de personen aan boord van de trein aan uitreiscontroles onderworpen volgens een soortgelijke regeling.

- 2.6. De grenswachter mag holle ruimten in de rijtuigen inspecteren om na te gaan of er geen personen of voorwerpen in zijn verborgen die aan grenscontroles moeten worden onderworpen. Grenswachters moeten de trein altijd grondig doorzoeken wanneer er een verdenking bestaat dat er explosieve materialen of drugs zijn verborgen.
- 2.7. Wanneer er reden is om aan te nemen dat zich in de trein personen verschuilen die zijn gesignaleerd of die ervan worden verdacht een strafbaar feit te hebben gepleegd, dan wel onderdanen van derde landen die illegaal wensen binnen te reizen, moet de grenswachter, indien deze overeenkomstig de nationale voorschriften niet zelf mag optreden, de autoriteiten van de Schengenstaten waarnaar of waardoor de trein rijdt daarvan in kennis stellen.

* Rechtsgrondslag:

– [Schengengrenscore \(artikel 8 en bijlage VI\)](#)

*Beste praktijken:

- Wanneer de controle op het perron in het eerste station van binnenkomst of het laatste station voor vertrek wordt uitgevoerd, moet de trein worden bewaakt om te voorkomen dat personen zich aan de grenscontrole onttrekken. De controlerende beambten en de beambten die de trein bewaken, moeten te allen tijde met elkaar in contact staan.
- Tijdens de passagierscontroles in de trein mogen passagiers zich niet door de trein verplaatsen.
- De controle van een goederentrein moet bestaan uit een controle van de documenten van

de treinbemanning en een onderzoek van de rijtuigen van de trein.

- Tijdens de grenscontrole van passagiers- en goederentreinen moet de grenswachter bijzondere aandacht besteden aan passagiers en voorwerpen, voor zover er een risico bestaat dat explosieve materialen worden vervoerd. Voor de correcte uitvoering van deze taak moet gebruik worden gemaakt van speurhonden.
- De grenscontrole in een trein moet worden voltooid vóór het overeengekomen treinstation.
- Controlemaatregelen mogen in beginsel niet leiden tot vertragingen in de beoogde vertrektijd van treinen. Indien er toch vertraging ontstaat, moet de stationschef daarvan zo snel mogelijk in kennis worden gesteld.

3. **KLEIN GRENSVERKEER**

- 3.1. Schengenstaten mogen bilaterale overeenkomsten sluiten met aangrenzende derde landen om een gefaciliteerde regeling voor “klein grensverkeer” voor grensbewoners vast te stellen. Deze regeling geldt voor onderdanen van derde landen die wonen in het grensgebied (maximaal 50 km) van een derde land dat grenst aan een Schengenstaat en die, als algemene regel, gedurende ten minste één jaar in dat gebied wonen (uitzonderingen hierop kunnen worden vastgesteld in de [bilaterale overeenkomsten](#)) en gerechtvaardigde redenen hebben (familiebanden, economische, sociale of culturele redenen) om de grens zeer vaak te overschrijden. Krachtens deze regeling is het grensbewoners alleen toegestaan om de grens te overschrijden voor een verblijf in het grensgebied van een Schengenstaat voor een maximaal ononderbroken verblijf van drie maanden.
- 3.2. De bilaterale overeenkomsten kunnen voorzien in het volgende:
- a) het opzetten van specifieke grensdoorlaatposten voor grensbewoners;
  - b) het inrichten van specifieke rijstroken voor grensbewoners bij grensdoorlaatposten;

c) in uitzonderlijke gevallen die worden gerechtvaardigd door de lokale omstandigheden, het geven van toestemming aan grensbewoners om de grens te overschrijden buiten de grensdoorlaatposten en de vastgestelde tijden. Dit geldt bijvoorbeeld voor situaties waarbij een boer de grens vaak moet overschrijden om op zijn land te werken, of waarbij de grens dwars door een stad of dorp heen loopt. In die gevallen moet de plaats waar de grens mag worden overschreden, worden aangegeven in de vergunning voor klein grensverkeer (zie hoofdstuk I, punt 5.5).

- 3.3. Grensbewoners die de grens overschrijden overeenkomstig de bovenstaande punten a) en b), en die bij de grenswachters goed bekend zijn omdat zij de grens frequent overschrijden, worden doorgaans alleen aan steekproefsgewijze controles onderworpen. Deze personen moeten echter nu en dan, onverwachts en met onregelmatige tussenpozen aan een grondige controle worden onderworpen.
- 3.4. Wanneer de facilitering overeenkomstig punt 3.2, letter c), is vastgesteld in de bilaterale overeenkomst met een derde land (dat wil zeggen om het overschrijden van de grens buiten de geautoriseerde grensdoorlaatposten toe te staan), moet de betrokken Schengenstaat steekproefsgewijze controles uitvoeren en zorgen voor regelmatige bewaking langs de grens om ongeautoriseerde grensoverschrijding te voorkomen.
- 3.5. Meer informatie over de controles op grensbewoners die onder de regeling voor klein grensverkeer vallen, is te vinden in [hoofdstuk I, punt 5.5](#).

* Rechtsgrondslag:

- [Verordening \(EG\) nr. 1931/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 20 december 2006 tot vaststelling van regels inzake klein grensverkeer aan de landbuitengrenzen van de lidstaten en tot wijziging van de bepalingen van de Schengenuitvoeringsovereenkomst](#)
- [Bilaterale overeenkomsten inzake klein grensverkeer](#)

HOOFDSTUK III: Luchtgrenzen

1. CONTROLES OP LUCHTHAVENS

- 1.1. Om efficiënte grenscontroles op luchthavens te waarborgen, moeten grenswachters alle benodigde informatie over de dienstregeling van het luchtverkeer verzamelen om voldoende personeel in te zetten overeenkomstig de passagiersstroom en moeten zij er rekening mee houden dat aankomende passagiers voorrang krijgen.

De technische infrastructuur van de grensdoorlaatposten moet worden verbeterd en er moet meer gebruik worden gemaakt van paspoortlezers, e-gates en mobiele terminals.

Waar nodig moeten technische verbeteringen worden aangebracht om de responstijd voor de raadpleging van de relevante databanken te verkorten.

- 1.2. Er moet worden gezorgd voor een passende infrastructuur om interne vluchten (vluchten tussen luchthavens in het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen) te scheiden van externe vluchten en om ongeautoriseerd verkeer van personen en/of documenten tussen deze twee gebieden te voorkomen.
- 1.3. Grenscontroles worden doorgaans uitgevoerd bij de bevoegde grensdoorlaatpost op de luchthaven; wanneer er echter een risico bestaat in verband met binnenlandse veiligheid en illegale immigratie, mag de grenscontrole worden uitgevoerd in het vliegtuig of aan de gate.
- 1.4. De toegang tot de internationale transitzone moet worden gecontroleerd; in beginsel worden in de transitzone geen controles verricht, tenzij dit is gerechtvaardigd in het licht van de beoordeling van de risico's in verband met irreguliere migratie of binnenlandse veiligheid.

* Beste praktijken:

- Controles van bemanningsleden moeten vóór de passagierscontrole en op een aparte locatie worden uitgevoerd.
- Indien mogelijk moet er een aparte locatie voor tweedelijns grenscontroles worden ingericht.
- Indien mogelijk moet er een aparte rij zijn voor diplomaten en passagiers met een

beperkte mobiliteit.

- Alle gedeelten van de luchthaven moeten streng worden bewaakt door middel van toezicht en patrouilles, met name het gedeelte waar de passagiers inchecken, de zone voor paspoortcontrole en de transitzone. Om veiligheidsredenen moeten bagage die door de eigenaar is achtergelaten en andere verdachte voorwerpen onverwijld worden gemeld aan de beveiligingsautoriteiten.

1.5. De plaats waar de grenscontroles worden uitgevoerd, moet volgens de onderstaande procedure worden bepaald:

- a) Passagiers van een vlucht vanaf een luchthaven buiten het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen naar een Schengenstaat moeten op de luchthaven van aankomst van deze vlucht aan een inreiscontrole worden onderworpen. Passagiers afkomstig van een vlucht binnen het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen die overstappen op een vlucht naar een bestemming buiten dit gebied (transferpassagiers), moeten op de luchthaven van vertrek van de laatstbedoelde vlucht aan een uitreiscontrole worden onderworpen.

* Voorbeelden:

- Vlucht van Brasilia naar Lissabon met in Lissabon een aansluiting naar Parijs: de inreiscontrole is in Lissabon.
- Vlucht van Parijs naar Lissabon met een transfer naar Brasilia: de uitreiscontrole is in Lissabon.

b) Voor vluchten zonder transferpassagiers van of naar een luchthaven buiten het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen en voor vluchten met verschillende tussenlandingen op de luchthavens binnen het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen waarbij geen verandering van vliegtuig plaatsvindt, geldt het volgende:

- i) passagiers op vluchten van of naar een luchthaven buiten het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen waarbij geen voorafgaande of aansluitende transfer binnen het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen plaatsvindt, moeten op de luchthaven van aankomst worden onderworpen aan een inreiscontrole en op de luchthaven van vertrek aan een uitreiscontrole;

* Voorbeelden:

- Vlucht van New York naar Berlijn: de inreiscontrole is in Berlijn.
- Vlucht van Berlijn naar New York: de uitreiscontrole is in Berlijn.

- ii) passagiers op vluchten van of naar een luchthaven buiten het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen met verschillende tussenlandingen in het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen waarbij geen verandering van vliegtuig plaatsvindt (transitpassagiers) en waarbij voor het vluchtgedeelte binnen het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen geen nieuwe passagiers aan boord worden genomen, moeten op de luchthaven van bestemming aan een inreiscontrole en op de luchthaven van inscheping aan een uitreiscontrole worden onderworpen;

* Voorbeelden:

- Vlucht Beijing-Helsinki-Frankfurt-Parijs, met tussenlandingen in Helsinki en Frankfurt alleen om passagiers te laten uitstappen (het is verboden om voor het resterende vluchtgedeelte aan boord te gaan): de inreiscontroles worden uitgevoerd voor passagiers die uitstappen in respectievelijk Helsinki, Frankfurt en Parijs.
- Vlucht Parijs-Frankfurt-Helsinki-Beijing, met tussenlandingen in Frankfurt en Helsinki alleen om passagiers te laten instappen (het is verboden om van boord te gaan): de uitreiscontroles zijn in Parijs, Frankfurt en Helsinki.
- Vlucht Sofia-Helsinki-Frankfurt-Parijs, met tussenlandingen in Helsinki en Frankfurt alleen om passagiers te laten uitstappen (het is verboden om voor het resterende vluchtgedeelte aan boord te gaan): de inreiscontroles worden uitgevoerd voor passagiers die uitstappen in respectievelijk Helsinki, Frankfurt en Parijs.
- Vlucht Parijs-Frankfurt-Helsinki-Sofia, met tussenlandingen in Frankfurt en Helsinki alleen om passagiers te laten instappen (het is verboden om van boord te gaan): de uitreiscontroles zijn in Parijs, Frankfurt en Helsinki.

- iii) wanneer het gaat om vluchten vanaf een luchthaven buiten het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen met verschillende tussenlandingen in het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen en de luchtvaartmaatschappij passagiers

aan boord kan nemen voor een traject dat uitsluitend binnen dit gebied is gelegen, moeten passagiers op de luchthaven van inscheping aan een uitreiscontrole en op de luchthaven van bestemming aan een inreiscontrole worden onderworpen. Passagiers die bij deze tussenlandingen reeds aan boord van het vliegtuig zijn en niet in het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen aan boord zijn gegaan, moeten aan de onder letter b), punt ii), genoemde controle worden onderworpen. De omgekeerde procedure geldt wanneer bij dergelijke vluchten het land van bestemming niet in het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen ligt.

* Voorbeelden:

- Vlucht New York-Parijs-Frankfurt-Rome, waarbij instappen is toegestaan tijdens de tussenlandingen in Parijs en Frankfurt. Inreiscontroles voor passagiers die van boord gaan in Parijs, Frankfurt (inclusief degenen die in Parijs zijn ingestapt) en Rome (inclusief degenen die in Parijs en Frankfurt zijn ingestapt).
- Vlucht Hamburg-Brussel-Parijs-Cairo, waarbij instappen is toegestaan tijdens de tussenlandingen in Brussel en in Parijs. Uitreiscontroles vinden plaats in Hamburg, Brussel en Parijs.

- 1.6. Wanneer een vliegtuig, in het geval van overmacht of bij een dreigend gevaar, moet landen op het dichtstbijzijnde vliegveld dat geen grensdoorlaatpost is, kan de vlucht worden voortgezet nadat toestemming is verkregen van de grenswachter en, indien er douanecontroles bij zijn betrokken, van de douaneautoriteiten. Wanneer een vliegtuig, in geval van overmacht of bij een dreigend gevaar, moet landen op een luchthaven die een grensdoorlaatpost is, wordt aanbevolen om op de volgende wijze te werk te gaan:

* Voorbeelden:

1. Een vlucht afkomstig uit een derde land met een bestemming in een derde land die een noodd tussenlanding maakt in het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen:

Indien de passagiers in de transitzone blijven, komen zij het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen niet binnen en zijn er bijgevolg geen grenscontroles nodig.

Indien de passagiers toch de grens passeren, bijvoorbeeld omdat er geen transitzone aanwezig is, zijn grenscontroles noodzakelijk en moeten de passagiers – zo nodig – een

visum krijgen overeenkomstig artikel 35 van de Visumcode en in het EES worden geregistreerd/een stempel in hun paspoort krijgen. Indien het in het kader van de beschreven onvoorzienbare gebeurtenis niet mogelijk is om aan de grens een visum (of in de toekomst een ETIAS) af te geven, dient in laatste instantie gebruik te worden gemaakt van een afwijking overeenkomstig artikel 6, lid 5, punt c), van de Schengengrenscore.

2. Een vlucht afkomstig uit het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen met een bestemming in een derde land die een noodtussenlanding maakt in het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen:

Als de passagiers in de transitzone blijven, komen zij het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen niet (opnieuw) binnen en zijn er bijgevolg geen grenscontroles nodig.

Als er geen transitzone is, gaat het erom dat de passagiers het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen niet hebben verlaten. Bijgevolg moet het uitreisstempel worden doorgehaald en moet een nieuwe uitreiscontrole worden uitgevoerd alvorens zij aan boord kunnen gaan van het nieuwe vliegtuig. Er moet op worden gelet dat dit niet leidt tot een registratie als verblijfsduuroverschrijder, aangezien dit de passagier niet toe te rekenen is. (NB: in het kader van het EES zouden een parallelle logica en parallelle bepalingen worden toegepast en zou de uitreisnotitie moeten worden doorgehaald/gerectificeerd overeenkomstig artikel 35, leden 1, 2 en 3, van Verordening (EU) 2017/2226).

3. Een vlucht afkomstig uit een derde land met een bestemming in het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen, die een noodtussenlanding maakt in dat gebied:

Indien de passagiers in de transitzone blijven, komen zij het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen niet binnen en zijn er bijgevolg geen grenscontroles nodig.

Als de passagiers de grens wel passeren, bijvoorbeeld omdat er geen transitzone is, moeten de normale grenscontroles voor binnenkomst in het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen worden uitgevoerd, aangezien alleen hun plaats van binnenkomst is gewijzigd.

* Beste praktijken:

- Nadat het vliegtuig is geland, moet een grenswachter naar de parkeerplaats van het

vliegtuig gaan voordat de passagiers uitstappen, indien:

- er aan boord een misdrijf of een vergriep is gepleegd;
  - er een gevaar voor de binnenlandse veiligheid bestaat;
  - er een risico van irreguliere migratie is;
  - er uitgewezen personen uit andere landen aan boord zijn;
  - om alle benodigde informatie van de bemanning te verzamelen als dit nodig is.
- Alle passagiers aan wie de toegang wordt geweigerd, moeten van de andere passagiers worden gescheiden. Wanneer zij niet onmiddellijk kunnen worden overgebracht naar de plaats waar zij aan boord zijn gegaan, moeten zij tot hun vertrek in aparte ruimten onder toezicht van grenswachters blijven.
  - Personen die een misdrijf of een vergriep hebben gepleegd, moeten onmiddellijk van het vliegtuig naar de speciaal daarvoor bestemde plaatsen worden vervoerd en aan de betreffende autoriteiten worden overgedragen.

* Rechtsgrondslag:

- [Schengengrenscore \(bijlage VI\)](#)

- 1.7. Waar dat relevant is, moet de technische infrastructuur van de grensdoorlaatposten worden verbeterd en moet meer gebruik worden gemaakt van paspoortlezers, e-gates en mobiele terminals.

Waar nodig moeten technische verbeteringen worden aangebracht om de responstijd voor de raadpleging van de relevante databanken te verkorten.

- 1.8. Er moet op een meer regelmatige basis gebruik worden gemaakt van API-gegevens (*Advance Passenger Information*), die door luchtvaartmaatschappijen worden verzameld en verstrekt overeenkomstig Richtlijn 2004/82/EG en die meer doeltreffende controles mogelijk maken op alle passagiers (onder wie EU-burgers) van binnenkomende vluchten die de buitengrenzen overschrijden. Het is aan de nationale autoriteiten om op basis van een actuele en bijgewerkte risicobeoordeling te bepalen voor welke vluchten van buiten de Schengenstaten API-gegevens moeten worden

verstrekt. De Schengenstaten kunnen de API-gegevens ook voor rechtshandavingsdoeleinden gebruiken.

Op grond van de nationale wetgeving kunnen Schengenstaten luchtvaartmaatschappijen verzoeken om ook API-gegevens te verstrekken voor vluchten tussen Schengenstaten die het Schengenacquis volledig toepassen en Schengenstaten die het Schengenacquis nog niet volledig toepassen.

2. CONTROLES OP SECUNDAIRE LUCHTHAVENS

- 2.1. Er moet voor worden gezorgd dat ook op luchthavens die naar nationaal recht niet als verkeersluchthavens zijn aangemerkt (“secundaire luchthavens”), maar die officieel voor vluchten uit of naar een luchthaven buiten het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen zijn opengesteld, personencontroles overeenkomstig de algemene voorschriften worden uitgevoerd.
- 2.2. Onverminderd Verordening (EG) nr. 300/2008 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels op het gebied van de beveiliging van de burgerluchtvaart, kan op secundaire luchthavens worden afgezien van de voorzieningen voor de fysieke scheiding van passagiers van interne vluchten en andere vluchten. Voorts hoeven bij een lage intensiteit van het luchtvaartverkeer de grenswachters niet permanent aanwezig te zijn, op voorwaarde dat kan worden gegarandeerd dat het vereiste personeel zo nodig tijdig ter plaatse kan zijn.
- 2.3. Indien de grenswachters niet permanent aanwezig zijn op de secundaire luchthaven, moet de luchthavenbeheerder de grenswachters tijdig in kennis stellen van de aankomst en het vertrek van een vliegtuig van of naar een luchthaven buiten het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen.

*** Rechtsgrondslag:**

- [Schengengrenscodes \(bijlage VI\)](#)
- [Verordening \(EG\) nr. 300/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2008 inzake gemeenschappelijke regels op het gebied van de beveiliging van de burgerluchtvaart en tot intrekking van Verordening \(EG\) nr. 2320/2002 \(voor de EER relevante tekst\)](#)

3. **PERSONENCONTROLES OP PARTICULIERE VLUCHTEN**

- 3.1. Bij particuliere vluchten van of naar een luchthaven buiten het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen moet de gezagvoerder aan de grenswachters van de Schengenstaat van bestemming en, in voorkomend geval, van de Schengenstaat van eerste binnenkomst, vóór het opstijgen een algemene verklaring verstrekken, die onder meer een vliegplan als bedoeld in bijlage 2 bij het Verdrag inzake de internationale burgerluchtvaart en gegevens betreffende de identiteit van de passagiers bevat.
- 3.2. Wanneer een particuliere vlucht van buiten het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen naar een staat binnen dit gebied een tussenlanding maakt op het grondgebied van een andere staat van het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen, moeten de bevoegde autoriteiten van de staat van binnenkomst in dit gebied grenscontroles uitvoeren en een inreisstempel op de algemene verklaring aanbrengen.
- 3.3. Als niet met zekerheid kan worden bepaald of een vlucht uit of naar het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen geen tussenlanding buiten dit gebied heeft gemaakt, moeten de bevoegde autoriteiten, zowel op internationale als op secundaire luchthavens, een personencontrole overeenkomstig de algemene voorschriften uitvoeren.
- 3.4. Aankomst en vertrek van zweefvliegtuigen, ultralichte vliegtuigen, helikopters, zelfgebouwde vliegtuigen waarmee slechts korte afstanden kunnen worden afgelegd en bestuurbare luchtballonnen zijn geregeld in de nationale wetgeving en, in voorkomend geval, in bilaterale overeenkomsten.

* Rechtsgrondslag:

- [Schengengrenscore \(bijlage VI\)](#)
- [Verdrag inzake de internationale burgerluchtvaart](#)

HOOFDSTUK IV: Zeegrenzen

1. **CONTROLE OP DE ZEESCHEEPVAART – ALGEMENE CONTROLEPROCEDURES**

- 1.1. De leidinggevende grenswachter van de doorlaatpost moet ervoor zorgen dat er effectieve controles worden uitgevoerd op de passagiers en de bemanning van de

vaartuigen. De controles worden gebaseerd op een risicoanalyse die is gebaseerd op een constante en uitvoerige bewaking van het zeegebied.

- 1.2. Vaartuigen moeten worden gecontroleerd in de haven van aankomst of van vertrek, of in een daartoe ingerichte ruimte in de onmiddellijke nabijheid van het vaartuig, of aan boord van het vaartuig in de territoriale wateren zoals omschreven in het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee (Unclos). Overeenkomstig de ter zake gesloten akkoorden kan de controle echter ook tijdens de vaart worden verricht, of bij aankomst van het vaartuig in of vertrek uit het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen.

Personen aan boord mogen niet aan systematische grenscontroles worden onderworpen. De grenswachters moeten echter wel een doorzoeking van het vaartuig en een controle van de personen aan boord verrichten wanneer dit is gerechtvaardigd op basis van een beoordeling van de risico's in verband met binnenlandse veiligheid of illegale immigratie.

- 1.3. De gezagvoerder, de scheepsagent of een andere naar behoren gemachtigde persoon moet een lijst van de bemanningsleden en alle passagiers aan boord opstellen, met de informatie die is vereist volgens formulier 5 (bemanningslijst) en formulier 6 (passagierslijst) van het Verdrag inzake het vergemakkelijken van het internationale verkeer ter zee (FAL-verdrag), alsmede, in voorkomend geval, de nummers van de visa of de verblijfsvergunningen.

De bemanning omvat alle personen die gedurende een reis daadwerkelijk aan boord taken verrichten ten behoeve van de werking of het onderhoud van het schip en die op de bemanningslijst staan.

- 1.4. De in punt 1.3 genoemde lijst(en) moeten onverwijld worden verstrekt aan de grenswachters dan wel aan een andere autoriteit, uiterlijk 24 uur voor aankomst in de haven, of ten laatste op het tijdstip waarop het schip de vorige haven verlaat indien de reisduur minder dan 24 uur bedraagt, of, indien de aanloophaven nog niet bekend is of tijdens de reis wordt gewijzigd, zodra deze informatie beschikbaar is.
- 1.5. De gezagvoerder krijgt een ontvangstbevestiging (een ondertekend exemplaar van de lijst(en) of een elektronische ontvangstbevestiging), die hij tijdens de ligtijd in de haven op verzoek moet overleggen.

- 1.6. De gezagvoerder of de scheepsagent moet alle wijzigingen in de bemannings- of passagierslijst onverwijld aan de grenswachters melden.
- 1.7. De gezagvoerder is verplicht om de grenswachters in kennis te stellen van de aanwezigheid van verstekelingen op zijn vaartuig, uiterlijk 24 uur voor aankomst in de haven, of ten laatste op het tijdstip waarop het vaartuig de vorige haven verlaat indien de reisduur minder dan 24 uur bedraagt, of, indien de aanloophaven nog niet bekend is of tijdens de reis wordt gewijzigd, zodra deze informatie beschikbaar is. Verstekelingen blijven onder de verantwoordelijkheid van de gezagvoerder vallen.
- 1.8. De gezagvoerder moet de grenswachters in kennis stellen van de afvaart van het vaartuig. Wanneer dit niet mogelijk is, moet hij de bevoegde scheepvaartautoriteiten hiervan in kennis stellen en hun het tweede exemplaar van de eerder ingevulde en afgetekende lijst geven.

* Rechtsgrondslag:

– [Schengengrenscore \(bijlage VI\)](#)

2. CONTROLES OP CRUIESCHEPEN

- 2.1. Cruiseschepen zijn vaartuigen die een bepaalde route volgen overeenkomstig een vooraf bepaald programma, dat een programma met toeristische activiteiten in de verschillende havens omvat, en die doorgaans tijdens de reis geen passagiers aan boord nemen of van boord laten gaan.
- 2.2. De gezagvoerder van een cruiseschip moet de vaarroute en het programma van de cruise doorgeven aan de grenswachters zodra deze bekend zijn, doch uiterlijk 24 uur voor aankomst in de haven, of ten laatste op het tijdstip waarop het vaartuig de vorige haven verlaat indien de reisduur minder dan 24 uur bedraagt, of, indien de aanloophaven nog niet bekend is of tijdens de reis wordt gewijzigd, zodra deze informatie beschikbaar is.
- 2.3. Indien op de vaarroute van een cruiseschip uitsluitend havens in het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen liggen, hoeven er geen grenscontroles te worden verricht en mag het cruiseschip aanleggen in havens die geen grensdoorlaatposten zijn. Niettemin moeten, uitsluitend indien zulks op basis van een beoordeling van de risico's

in verband met binnenlandse veiligheid en illegale immigratie is gerechtvaardigd, controles van de bemanning en de passagiers van deze vaartuigen worden verricht.

2.4. Indien de vaarroute van een cruiseschip zowel havens in het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen als havens buiten dat gebied omvat, moeten de grenscontroles als volgt worden uitgevoerd:

- a) indien het cruiseschip uit een buiten het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen gelegen haven afkomstig is en voor het eerst een haven in een Schengenstaat aandoet, moeten de bemanning en de passagiers aan inreiscontroles worden onderworpen op basis van de lijsten met de namen van de bemanningsleden en de passagiers⁹².

* Voorbeeld:

– een cruiseschip dat van Tunis naar Palermo vaart.

Zie “Aanbevolen praktijken” in punt 2.7 van dit hoofdstuk.

Passagiers die aan land gaan, moeten aan inreiscontroles overeenkomstig de algemene voorschriften worden onderworpen tenzij een beoordeling van de risico's in verband met veiligheid of illegale immigratie uitwijst dat die controles niet hoeven te worden uitgevoerd⁹³.

- b) indien het cruiseschip uit een buiten het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen gelegen haven afkomstig is en opnieuw een in dit gebied gelegen haven aandoet, moeten de bemanning en de passagiers aan inreiscontroles worden onderworpen op basis van de lijsten met de namen van de bemanningsleden en de passagiers, voor zover die lijsten zijn gewijzigd sinds het cruiseschip de vorige haven op het grondgebied van een Schengenstaat heeft aangedaan.

* Voorbeeld:

⁹² Zoals in punt 2.6 van dit hoofdstuk is uiteengezet, verschillen controles op basis van lijsten met namen of andere risicogerelateerde controles van controles uit hoofde van artikel 8 van de Schengengrenscodex en leiden zij niet tot afstempeling of tot een EES-notitie.

⁹³ Bijvoorbeeld in het geval van georganiseerde toeristische excursies of dagtochten tijdens een reisonderbreking in een haven, zoals uitgelegd in punt 2.7.

– de vaarroute van een cruiseschip is: van Istanbul naar Athene, dan naar Tunis en vervolgens naar Barcelona.

Zie “Aanbevolen praktijken” in punt 2.7.

Passagiers die aan land gaan, moeten aan inreiscontroles overeenkomstig de algemene voorschriften worden onderworpen tenzij een beoordeling van de risico's in verband met veiligheid of illegale immigratie uitwijst dat die controles niet hoeven te worden uitgevoerd, zoals in het geval van georganiseerde toeristische excursies of dagtochten. Indien er geen wijzigingen zijn in de lijst met namen, hoeft niet iedere passagier aan de hand van het reisdocument te worden geïdentificeerd. De passagiers die van boord gaan, moeten hun reisdocumenten echter te allen tijde bij zich dragen en op verzoek aan de grenswachters tonen.

- c) indien het cruiseschip uit een in het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen gelegen haven afkomstig is en een andere in dat gebied gelegen haven aandoet, moeten de passagiers die aan land gaan aan inreiscontroles overeenkomstig de algemene voorschriften worden onderworpen indien dit na beoordeling van de risico's in verband met veiligheid of illegale immigratie noodzakelijk wordt bevonden.

* Voorbeeld:

– een cruiseschip dat oorspronkelijk uit Tunis komt en achtereenvolgens aanlegt in de havens van Palermo, Genua en Barcelona.

Zie “Aanbevolen praktijken” in punt 2.7.

- d) indien een cruiseschip een in een Schengenstaat gelegen haven verlaat met als bestemming een haven buiten het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen, moeten de bemanning en de passagiers aan uitreiscontroles worden onderworpen op basis van de lijst met de namen van de bemanningsleden en de passagiers. Indien dit na beoordeling van de risico's in verband met veiligheid of illegale immigratie

noodzakelijk wordt bevonden, moeten de passagiers die aan boord gaan aan uitreiscontroles overeenkomstig de algemene voorschriften worden onderworpen⁹⁴.

* Voorbeeld:

– een cruiseschip dat van Barcelona naar Tunis vaart.

Zie “Aanbevolen praktijken” in punt 2.7.

- e) indien een cruiseschip een in het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen gelegen haven verlaat met als bestemming een andere in dit gebied gelegen haven, hoeven er geen uitreiscontroles te worden uitgevoerd. Niettemin moeten, uitsluitend indien zulks op basis van een beoordeling van de risico's in verband met binnenlandse veiligheid en illegale immigratie is gerechtvaardigd, controles van de bemanning en de passagiers van deze vaartuigen worden verricht⁹⁵.

* Voorbeeld:

– een cruiseschip dat van Genua naar Barcelona vaart en daarna de reis vervolgt buiten het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen (bv. Tunis).

Zie “Aanbevolen praktijken” in punt 2.7.

- 2.5. De gezagvoerder van het cruiseschip, of in diens plaats de scheepsagent, moet de bemanningslijst en de passagierslijst doorgeven aan de grenswachters, uiterlijk 24 uur voor aankomst in de haven, of ten laatste op het tijdstip waarop het schip de vorige haven verlaat indien de reisduur minder dan 24 uur bedraagt, of, indien de aanloophaven nog niet bekend is of tijdens de reis wordt gewijzigd, zodra deze informatie beschikbaar is. De gezagvoerder krijgt een ontvangstbevestiging (een ondertekend exemplaar van de lijst(en) of een elektronische ontvangstbevestiging), die hij tijdens de ligtijd in de haven op verzoek moet overleggen.
- 2.6. In gevallen waarin grenswachters, op basis van de beoordeling van de risico's in verband met binnenlandse veiligheid en illegale migratie, bepalen dat het niet nodig is om cruise-passagiers te controleren op grond van artikel 8 van de Schengengrenscore

---

⁹⁴ Zie voetnoot 102.

⁹⁵ Zie voetnoot 102.

overeenkomstig de algemene voorschriften voor grenscontroles, hoeven er geen reisdocumenten te worden afgestempeld. Controles op basis van de lijsten met namen of andere risicogerelateerde controles zijn verschillend van controles op grond van artikel 8 van de Schengengrenscore en leiden niet tot afstempeling of tot een EES-notitie.

- 2.7. Wanneer de grenswachters de risico's in verband met veiligheid en migratie moeten beoordelen om te bepalen of inreis- of uitreiscontroles noodzakelijk zijn, dienen zij onder meer de volgende elementen in aanmerking te nemen: de nationaliteit van de reizigers, alle beschikbare informatie over de scheepvaartmaatschappij en haar betrouwbaarheid, alle situatieverslagen en relevante informatie die in hun bezit is, met inbegrip van informatie die is verkregen van andere Schengenstaten of aangrenzende derde landen, en het reisschema van de cruise. Bij de beoordeling moet ook rekening worden gehouden met de noodzaak om voor elke reiziger een inreis- en uitreisnotitie te hebben, teneinde "nepverblijfsduuroverschrijders" (reizigers met een inreis-, maar geen uitreisnotitie) en "nepimmigranten" (reizigers die zich bij een uitreiscontrole melden zonder inreisnotitie) te voorkomen, en aldus de betrouwbaarheid van de EES-gegevens te waarborgen en mogelijke problemen met onvolledige registraties van onderdanen van derde landen te voorkomen, zoals vermeld.

* Aanbevolen praktijken:

In het geval van cruiseschepen met een reisschema dat zowel Schengenhavens als havens van derde landen omvat, wordt met het oog op de registratie van onderdanen van derde landen in het EES als algemene regel aanbevolen om:

- *uitreiscontroles* overeenkomstig artikel 8 van de Schengengrenscore aan het begin van de cruise uit te voeren wanneer passagiers (of bemanningsleden) het cruiseschip binnenkomen;
- *inreiscontroles* overeenkomstig artikel 8 van de Schengengrenscore aan het einde van de cruise uit te voeren wanneer passagiers (of bemanningsleden) het cruiseschip verlaten;
- *geen inreis- of uitreiscontroles* overeenkomstig artikel 8 van de Schengengrenscore uit te voeren in het kader van georganiseerde toeristische excursies of dagtochten tijdens een reisonderbreking in een Schengenhaven;
- *geen inreis- of uitreiscontroles* overeenkomstig artikel 8 van de Schengengrenscore uit te voeren van passagiers die aan boord blijven van het cruiseschip tijdens een reisonderbreking in een Schengenhaven.

Dit doet geen afbreuk aan het recht van de lidstaten om, naar gelang van de analyse van de risico's in verband met binnenlandse veiligheid of illegale immigratie, controles (die verschillen van de controles uit hoofde van artikel 8 van de Schengengrenscore) op een cruiseschip uit te voeren overeenkomstig bijlage VI bij de Schengengrenscore. Indien dergelijke controles worden uitgevoerd, zullen de gecontroleerde onderdanen van derde landen niet in het EES worden geregistreerd.

* Rechtsgrondslag:

- [Schengengrenscore \(bijlage VI\)](#)

3. CONTROLES VAN DE PLEZIERVAART

- 3.1. Pleziervaart is het gebruik van pleziervaartuigen voor sportieve of toeristische doeleinden.

- 3.2. Personen aan boord van pleziervaartuigen die uit een haven in een Schengenstaat komen of naar een haven in een Schengenstaat afvaren, hoeven niet aan grenscontroles te worden onderworpen en mogen een haven binnengaan die niet als grensdoorlaatpost is aangemerkt.

Indien nodig op basis van de beoordeling van het risico van irreguliere immigratie, en met name wanneer de kusten van een niet tot het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen behorende staat in de onmiddellijke nabijheid van het grondgebied van de betrokken Schengenstaat zijn gelegen, moeten er echter controles van deze personen en/of een fysiek onderzoek van het vaartuig worden verricht.

- 3.3. Een pleziervaartuig dat van buiten het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen komt, mag bij wijze van uitzondering een haven binnenlopen die niet als grensdoorlaatpost is aangemerkt. In deze gevallen stellen de opvarenden de havenautoriteiten daarvan in kennis teneinde toestemming te krijgen de bedoelde haven binnen te varen. De havenautoriteiten moeten de aankomst van het vaartuig melden aan de autoriteiten van de dichtstbijzijnde als grensdoorlaatpost aangemerkte haven. De passagiersgegevens moeten aan de havenautoriteiten worden meegedeeld door overlegging van de lijst van opvarenden. Deze lijst moet uiterlijk bij aankomst ter beschikking van de grenswachters worden gesteld. Wanneer het pleziervaartuig dat van buiten het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen afkomstig is in geval van overmacht moet aanmeren in een haven die niet als grensdoorlaatpost is aangemerkt, moeten de havenautoriteiten de aanwezigheid van het vaartuig melden aan de autoriteiten van de dichtstbijzijnde als grensdoorlaatpost aangemerkte haven. Het gebruik van deze uitzondering mag niet de regel worden en moet beperkt blijven tot uitzonderlijke omstandigheden, waaronder overmacht (bv. extreme weersomstandigheden, medische noodgevallen, defecte machines of andere technische problemen of betrokkenheid bij SAR-operaties). Voorbeelden van andere buitengewone omstandigheden die het gebruik van de uitzondering kunnen rechtvaardigen, zijn: sportevenementen en situaties die worden gekenmerkt door een uitzonderlijk grote toestroom van pleziervaartuigen in een bepaald geografisch gebied, waardoor het materieel moeilijk wordt om de toename van de activiteit op een doorlaatpost op te vangen. In al deze gevallen zullen de grenscontroles moeten worden verricht door de autoriteiten van de dichtstbijzijnde (of een dichtbijgelegen) grensdoorlaatpost.

- 3.4. Bij deze controle moet een document met alle technische kenmerken van het vaartuig en de namen van de opvarenden worden overgelegd. Een exemplaar van dit document moet aan de autoriteiten van de inreis- en de uitreishaven worden verstrekt. Zolang het vaartuig zich ophoudt in de territoriale wateren van een van de Schengenstaten die het Schengenacquis volledig toepassen, moet één exemplaar van dit document bij de scheepspapieren worden bewaard.

- 3.5. Pleziervaartuigen moeten steekproefsgewijs worden gecontroleerd, ongeacht de beoordeling van de risico's van irreguliere immigratie.

* Rechtsgrondslag:

– [Schengengrenscore \(bijlage VI\)](#)

4. CONTROLES VAN DE KUSTVISSERIJ

- 4.1. Kustvisserij is visserij met behulp van vaartuigen die dagelijks of binnen 36 uur naar een haven in het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen terugkeren zonder een haven buiten dit gebied aan te doen.
- 4.2. De bemanning van kustvisserijvaartuigen die dagelijks of binnen 36 uur terugkeren naar de haven waar het vaartuig is ingeschreven of naar een andere haven in het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen zonder een haven buiten dit gebied aan te doen, hoeft niet systematisch te worden gecontroleerd.
- 4.3. Indien er een risico van irreguliere immigratie bestaat, en met name wanneer de kusten van een derde land in de onmiddellijke nabijheid van het grondgebied van de betrokken Schengenstaat zijn gelegen, moeten er personencontroles en/of een fysiek onderzoek van het vaartuig worden verricht.
- 4.4. De bemanning van kustvisserijvaartuigen die niet in een haven in het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen zijn ingeschreven, moet worden gecontroleerd volgens de voor zeevarenden geldende voorschriften ([hoofdstuk I, punt 5.3](#)). De gezagvoerder van het vaartuig moet de bevoegde autoriteiten in kennis stellen van iedere wijziging van de bemanningslijst en van de eventuele aanwezigheid van passagiers aan boord.

* Rechtsgrondslag:

– [Schengengrenscore \(bijlage VI\)](#)

5. CONTROLES VAN VEERVERBINDINGEN

- 5.1. Er moeten controles worden uitgevoerd van personen aan boord van vaartuigen die veerverbindingen onderhouden met havens buiten het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen. Hiervoor gelden de volgende voorschriften:

- a) indien mogelijk moet worden gezorgd voor gescheiden doorgangen voor burgers van EU-lidstaten, EER-landen en Zwitserland en hun familieleden;
- b) voetgangers moeten apart worden gecontroleerd;
- c) passagiers van voertuigen moeten worden gecontroleerd terwijl zij zich bij (in of naast) het voertuig bevinden;
- d) passagiers van veerboten die per bus reizen, moeten worden beschouwd als voetgangers. Deze passagiers moeten voor de controles de bus verlaten;
- e) controles van vrachtwagenchauffeurs en begeleiders moeten bij het voertuig worden uitgevoerd. In beginsel wordt deze controle apart van de controle van de overige passagiers verricht;
- f) om te zorgen voor een vlotte afwikkeling van de controles moet er een voldoende aantal controleposten zijn;
- g) met name met het oog op het opsporen van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen, moeten er steekproefsgewijze controles worden uitgevoerd op de door de passagiers gebruikte vervoermiddelen, en in voorkomend geval op de lading en andere voorwerpen die zich in de vervoermiddelen bevinden;
- h) bemanningsleden van veerboten moeten op dezelfde wijze worden behandeld als bemanningsleden van koopvaardij schepen;
- i) [punt 1.3 van dit hoofdstuk](#) (verplichting om lijsten van passagiers en bemanningsleden in te dienen) is niet van toepassing. Indien een lijst van opvarenden moet worden opgesteld krachtens Richtlijn 98/41/EG van de Raad⁹⁶ inzake de registratie van de opvarenden van passagiersschepen die vanuit of naar havens in de lidstaten van de Gemeenschap varen, wordt uiterlijk dertig minuten na vertrek uit een haven buiten het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen door de gezagvoerder een kopie van deze lijst toegezonden aan de bevoegde autoriteit van de eerste haven van aankomst in de Schengenstaten.

---

⁹⁶ Richtlijn 98/41/EG van de Raad van 18 juni 1998 inzake de registratie van de opvarenden van passagiersschepen die vanuit of naar havens in de lidstaten van de Gemeenschap varen (PB L 188 van 2.7.1998, blz. 35).

De in bijlage VI, punt 3.2.9, bij de Schengengrenscore vastgestelde voorschriften inzake de controle op veerverbindingen hebben betrekking op de controle “aan boord van vaartuigen die veerverbindingen [...] verzorgen”. Met betrekking tot controles van voertuigen buiten de veerboot (voordat zij de veerboot oprijden of nadat zij de veerboot afrijden) mogen de flexibelere voorschriften inzake landgrenzen van bijlage VI, punt 1.1.3, bij de Schengengrenscore worden toegepast. Personen die in motorvoertuigen reizen, kunnen in de regel tijdens de controle in het motorvoertuig blijven. Wanneer de omstandigheden zulks vereisen, kan de personen worden verzocht hun voertuig te verlaten. In een dergelijke situatie kunnen passagiers ook naar de voetgangersstroken worden geleid.

* Rechtsgrondslag:

– [Schengengrenscore \(bijlage VI\)](#)

- 5.2. Wanneer een veerboot die van buiten het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen komt binnen dit gebied meerdere stops maakt en passagiers aan boord neemt voor een traject dat uitsluitend binnen dat gebied is gelegen, moeten deze passagiers in de haven van vertrek aan een uitreiscontrole en in de haven van aankomst aan een inreiscontrole worden onderworpen. Personen die bij deze tussenstops reeds aan boord zijn en niet in het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen zijn ingescheept, moeten in de haven van aankomst aan een controle worden onderworpen. De omgekeerde procedure moet gelden wanneer het land van bestemming niet in het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen ligt.

6. VRACHTVERBINDINGEN TUSSEN HAVENS IN HET GEBIED ZONDER TOEZICHT AAN DE BINNENGRENZEN

- 6.1. Er moeten geen grenscontroles worden uitgevoerd op vrachtverbindingen tussen dezelfde twee of meer havens in het gebied zonder toezicht aan de binnengrenzen waarbij geen havens buiten dit gebied worden aangedaan en er goederen worden vervoerd.

Niettemin moeten, uitsluitend indien zulks op basis van een beoordeling van de risico's in verband met binnenlandse veiligheid of illegale immigratie is gerechtvaardigd, controles van de bemanning en de passagiers van deze vaartuigen worden verricht.

HOOFDSTUK V: Controle op de binnenvaart

1. BINNENVAART

- 1.1. Met buitengrensoverschrijdende binnenvaart wordt bedoeld: het gebruik van alle soorten boten en drijvende vaartuigen, voor zowel beroepsdoeleinden als voor de pleziervaart, op rivieren, kanalen en meren.
- 1.2. De controles die moeten worden uitgevoerd op de binnenvaart zijn dezelfde als de controles die worden uitgevoerd op het scheepvaartverkeer in het algemeen.
- 1.3. Wat betreft vaartuigen die voor beroepsdoeleinden worden gebruikt, worden de gezagvoerder, de personen die aan boord werkzaam zijn en op de bemanningslijst voorkomen en aan boord wonende familieleden beschouwd als leden van de bemanning of daarmee gelijkgesteld.

* Rechtsgrondslag:

– [Schengengrenscore \(bijlage VI\)](#)

DEEL DRIE: GRENSBEWAKING

1. DOEL VAN DE BEWAKING

1.1. De belangrijkste doelen van de bewaking van buitengrenzen op plaatsen die geen grensdoorlaatposten zijn en van de bewaking van deze doorlaatposten buiten openingstijden zijn:

- a) voorkomen en ontmoedigen van onrechtmatige grensoverschrijdingen;
- b) bestrijden van grensoverschrijdende criminaliteit;
- c) toepassen of nemen van maatregelen tegen personen die de grens illegal hebben overschreden;
- d) handhaven van een betrouwbaar situationeel bewustzijn en reactievermogen;
- e) ondersteunen van de identificatie en registratie van personen die de grens illegaal overschrijden.

1.2. De leidinggevende beambte moet alle nodige maatregelen treffen om onrechtmatige overschrijding van de grens te voorkomen en moet voldoende personeel en andere middelen inzetten op basis van de beoordeling van het risico van irreguliere immigratie en grensoverschrijdende criminaliteit.

De gebruikte middelen moeten worden geselecteerd overeenkomstig het soort en de aard van de grens (land, binnenwater of zee).

2. DE BEWAKINGSMETHODEN

2.1. De bewaking mag worden uitgevoerd door vaste of mobiele eenheden die hun taken verrichten door middel van:

- a) patrouilles;
- b) stationering aan onderkende of vermeende zwakke plekken.

2.2. Om onrechtmatige grensoverschrijdingen effectief te kunnen opsporen, moeten er veelvuldige, niet te voorziene wijzigingen in de bewakingsroosters en -methoden worden aangebracht.

2.3. De hoofdtaken van patrouilles zijn:

- a) toezicht houden op het gebied waar zij werken;
- b) ervoor zorgen dat er geen risico voor de openbare orde en de binnenlandse veiligheid bestaat in het patrouillegebied;
- c) controleren van documenten van personen die zich in het gebied ophouden en die niet bekend zijn bij het patrouilleteam;
- d) tegenhouden van alle verdachte personen die geen documenten bij zich dragen en hun vragen om in detail uit te leggen waarom zij zich in dat gebied ophouden;
- e) tegenhouden van personen die de grens illegaal hebben overschreden of probeerden te overschrijden en hen voor identificatie en registratie naar het dichtstbijzijnde grensbewakingsstation brengen, waar met het oog op Verordening (EU) nr. 603/2013 vingerafdrukken worden genomen van illegale grensoverschrijders en asielzoekers die ten minste 14 jaar oud zijn;
- f) veiligstellen van alle bewijsmateriaal met betrekking tot onrechtmatige grensoverschrijding of andere grensincidenten.

Tijdens de patrouilles moeten speciale speurhonden worden ingezet. Ook moeten helikopters, patrouilleboten en terreinwagens worden ingezet om de patrouilles en controles aan de grens te versterken.

2.4. De hoofdtaken van stationering zijn:

- a) observeren van plaatsen die een vermeende zwakke plek zijn voor illegale grensoverschrijding of smokkel;
- b) tegenhouden en naar het grensstation brengen van mensen die de grens illegaal hebben overschreden of probeerden te overschrijden.

2.5. Op basis van de verkregen informatie moeten speciale operaties worden georganiseerd om gesmokkelde mensen en mensensmokkelaars op te pakken.

2.6. De bewaking moet worden ondersteund met geïntegreerde, mobiele en draagbare technische bewakingssystemen en -apparatuur (d.w.z. radarapparatuur, drones, CCTV, verschillende sensoren, en thermische of infraroodcamera's om ook in het donker te kunnen patrouilleren).

* Rechtsgrondslag:

- [Schengengrenscore \(artikel 13\)](#)

DEEL VIER: LIJST VAN RELEVANTE RECHTSINSTRUMENTEN

- **Unierecht:**

- [Overeenkomst ter uitvoering van het Akkoord van Schengen van 14 juni 1985](#) tussen de regeringen van de staten van de Benelux Economische Unie, de Bondsrepubliek Duitsland en de Franse Republiek, betreffende de geleidelijke afschaffing van de controles aan de gemeenschappelijke grenzen, ondertekend te Schengen op 19 juni 1990 ([PB L 239 van 22.9.2000, blz. 19](#));
- [Besluit 94/795/JBZ van de Raad van 30 november 1994](#) inzake een gemeenschappelijk optreden, door de Raad aangenomen op basis van artikel K.3, lid 2, punt b), van het Verdrag betreffende de Europese Unie, ter vereenvoudiging van het reizen voor scholieren uit derde landen die in een lidstaat verblijven ([PB L 327 van 19.12.1994, blz. 1](#));
- [Verordening \(EG\) nr. 1683/95 van de Raad van 29 mei 1995](#) betreffende de invoering van een uniform visummodel ([PB L 164 van 14.7.1995, blz. 1](#));
- [Handvest van de grondrechten van de Europese Unie](#) ([PB C 364 van 18.12.2000, blz. 1](#));
- [Richtlijn 2001/51/EG van de Raad van 28 juni 2001](#) tot aanvulling van het bepaalde in artikel 26 van de Overeenkomst ter uitvoering van het Akkoord van Schengen van 14 juni 1985 ([PB L 187 van 10.7.2001, blz. 45](#));
- [Verordening \(EG\) nr. 333/2002 van de Raad van 18 februari 2002](#) betreffende de invoering van een uniform model voor een blad waarop een visum kan worden aangebracht dat door lidstaten wordt afgegeven aan houders van een reisdocument dat door de lidstaat die het blad opstelt niet wordt erkend ([PB L 53 van 23.2.2002, blz. 4](#));
- [Verordening \(EG\) nr. 1030/2002 van de Raad van 13 juni 2002](#) betreffende de invoering van een uniform model voor verblijfstitels voor onderdanen van derde landen ([PB L 157 van 15.6.2002, blz. 1](#));
- [Verordening \(EG\) nr. 693/2003 van de Raad van 14 april 2003](#) tot invoering van een specifiek doorreisfaciliteringsdocument (FTD) en een doorreisfaciliteringsdocument voor treinreizigers (FRTD) en tot wijziging van de Gemeenschappelijke Visuminstructie en het Gemeenschappelijk Handboek ([PB L 99 van 17.4.2003, blz. 8](#));
- [Verordening \(EG\) nr. 694/2003 van de Raad van 14 april 2003](#) betreffende uniforme modellen voor een doorreisfaciliteringsdocument (FTD) en een doorreisfaciliteringsdocument voor treinreizigers (FRTD) in de zin van Verordening (EG) NR. 693/2003 ([PB L 99 van 17.4.2003, blz. 15](#));
- [Besluit van de Raad 2004/265/EG van 8 maart 2004](#) inzake de sluiting van een memorandum van overeenstemming tussen de Europese Gemeenschap en de overheidsdienst voor toerisme van de Volksrepubliek China inzake visa en aanverwante kwesties met betrekking tot het bezoek van groepen toeristen vanuit China (ADS) ([PB L 83 van 20.3.2004, blz. 12](#));

- [Verordening \(EG\) nr. 851/2004](#) van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 tot oprichting van een Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding ([PB L 142 van 30.4.2004, blz. 1](#));
- [Richtlijn 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004](#) betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden ([PB L 229 van 29.6.2004, blz. 35](#));
- [Verordening \(EG\) nr. 2252/2004 van de Raad van 13 december 2004](#) betreffende normen voor de veiligheidskenmerken van en biometrische gegevens in door de lidstaten afgegeven paspoorten en reisdocumenten ([PB L 385 van 29.12.2004, blz. 1](#));
- [Beschikking nr. 896/2006/EG van het Europees Parlement en de Raad van 14 juni 2006](#) tot instelling van een vereenvoudigde regeling voor de controle van personen aan de buitengrenzen, gebaseerd op de eenzijdige erkenning door de lidstaten, met het oog op doorreis over hun grondgebied, van bepaalde door Zwitserland en Liechtenstein afgegeven verblijfstitels ([PB L 167 van 20.6.2006, blz. 8](#));
- [Verordening \(EG\) nr. 1931/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 20 december 2006](#) tot vaststelling van regels inzake klein grensverkeer aan de landbuitengrenzen van de lidstaten en tot wijziging van de bepalingen van de Schengenuitvoeringsovereenkomst ([PB L 405 van 30.12.2006, blz. 1](#));
- [Besluit nr. 2007/801/EG van de Raad van 6 december 2007](#) betreffende de volledige toepassing van de bepalingen van het Schengenacquis in de Tsjechische Republiek, de Republiek Estland, de Republiek Letland, de Republiek Litouwen, de Republiek Hongarije, de Republiek Malta, de Republiek Polen, de Republiek Slovenië en de Slowaakse Republiek ([PB L 323 van 8.12.2007, blz. 34](#));
- [Verordening \(EG\) nr. 300/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2008](#) inzake gemeenschappelijke regels op het gebied van de beveiliging van de burgerluchtvaart en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 2320/2002 ([PB L 97 van 9.4.2008, blz. 72](#));
- [Verordening \(EG\) nr. 767/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 9 juli 2008](#) betreffende het Visuminformatiesysteem (VIS) en de uitwisseling tussen de lidstaten van gegevens op het gebied van visa voor kort verblijf (VIS-verordening) ([PB L 218 van 13.8.2008, blz. 60](#));
- [Besluit nr. 2008/903/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2008](#) betreffende de volledige toepassing van het Schengenacquis in de Zwitserse Bondsstaat ([PB L 327 van 5.12.2008, blz. 15](#));
- [Verordening \(EG\) nr. 810/2009 van 13 juli 2009](#) tot vaststelling van een gemeenschappelijke visumcode (Visumcode) ([PB L 243 van 15.9.2009, blz. 1](#));
- [Verordening \(EU\) nr. 265/2010 van 25 maart 2010](#) tot wijziging van de Overeenkomst ter uitvoering van het te Schengen gesloten akkoord en Verordening (EG) nr. 562/2006 wat het verkeer van personen met een visum voor verblijf van langere duur betreft ([PB L 85 van 31.3.2010, blz. 1](#));

- [Besluit nr. 2011/842/EU van de Raad van 13 december 2011](#) betreffende de volledige toepassing van de bepalingen van het Schengenacquis in het Vorstendom Liechtenstein ([PB L 334 van 16.12.2011, blz. 27](#));
- [Richtlijn 2011/95/EU van 13 december 2011](#) inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en voor de inhoud van de verleende bescherming ([PB L 337 van 20.12.2011, blz. 9](#));
- [Richtlijn 2013/32/EU van 26 juni 2013](#) betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming ([PB L 180 van 29.6.2013, blz. 60](#));
- [Verordening \(EU\) nr. 604/2013 van 26 juni 2013](#) tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend (Dublin-verordening) ([PB L 180 van 29.6.2013, blz. 31](#));
- [Verordening \(EU\) nr. 603/2013 van 26 juni 2013](#) betreffende de instelling van “Eurodac” voor de vergelijking van vingerafdrukken ten behoeve van een doeltreffende toepassing van Verordening (EU) nr. 604/2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend en betreffende verzoeken van rechtshandavingsinstanties van de lidstaten en Europol om vergelijkingen van Eurodac-gegevens ten behoeve van rechtshandhaving, en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 1077/2011 tot oprichting van een Europees Agentschap voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht ([PB L 180 van 29.6.2013, blz. 1](#));
- [Besluit nr. 1082/2013/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2013](#) over ernstige grensoverschrijdende bedreigingen van de gezondheid en houdende intrekking van Beschikking nr. 2119/98/EG ([PB L 293 van 5.11.2013, blz. 1](#));
- [Uitvoeringsverordening \(EU\) nr. 118/2014 van de Commissie van 30 januari 2014](#) tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1560/2003 houdende uitvoeringsbepalingen van Verordening (EG) nr. 343/2003 van de Raad tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een asielverzoek dat door een onderdaan van een derde land bij een van de lidstaten wordt ingediend ([PB L 39 van 8.2.2014, blz. 1](#));

- [Besluit nr. 565/2014/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 tot instelling van een vereenvoudigde regeling voor de controle van personen aan de buitengrenzen, gebaseerd op de eenzijdige erkenning door Bulgarije, Kroatië, Cyprus en Roemenië van bepaalde documenten als gelijkwaardig met hun nationale visa voor de doorreis over hun grondgebied of een voorgenomen verblijf op hun grondgebied van ten hoogste 90 dagen binnen een periode van 180 dagen en tot intrekking van de Beschikkingen nr. 895/2006/EG en nr. 582/2008/EG \(PB L 157 van 27.5.2014, blz. 23\);](#)
- [Richtlijn 2014/66/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van onderdanen van derde landen in het kader van een overplaatsing binnen een onderneming \(PB L 157 van 27.5.2014, blz. 1\);](#)
- [Verordening \(EU\) 2016/399 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende een Uniecode voor de overschrijding van de grenzen door personen \(Schengengrenscore\) \(PB L 77 van 23.3.2016, blz. 1\);](#)
- [Verordening \(EU\) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG \(algemene verordening gegevensbescherming\) \(PB L 119 van 4.5.2016, blz. 1\);](#)
- [Richtlijn \(EU\) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad \(PB L 119 van 4.5.2016, blz. 89\);](#)
- [Richtlijn \(EU\) 2016/801 van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2016 betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van derdelanders met het oog op onderzoek, studie, stages, vrijwilligerswerk, scholierenuitwisseling, educatieve projecten of au-pairactiviteiten \(PB L 132 van 21.5.2016, blz. 21\);](#)
- [Besluit \(EU\) 2017/733 van de Raad van 25 april 2017 betreffende de toepassing van de bepalingen van het Schengenacquis met betrekking tot het Schengeninformatiesysteem in de Republiek Kroatië \(PB L 108 van 26.4.2017, blz. 31\).](#)
- [Verordening \(EU\) 2018/1860 van het Europees Parlement en de Raad van 28 november 2018 betreffende het gebruik van het Schengeninformatiesysteem voor de terugkeer van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen \(PB L 312 van 7.12.2018, blz. 1\);](#)

- [Verordening \(EU\) 2018/1861 van het Europees Parlement en de Raad van 28 november 2018](#) betreffende de instelling, de werking en het gebruik van het Schengeninformatiesysteem (SIS) op het gebied van grenscontroles, tot wijziging van de Overeenkomst ter uitvoering van het Akkoord van Schengen en tot wijziging en intrekking van Verordening (EG) nr. 1987/2006 ([PB L 312 van 7.12.2018, blz. 14](#));
- [Verordening \(EU\) 2018/1862](#) van het Europees Parlement en de Raad van 28 november 2018 betreffende de instelling, de werking en het gebruik van het Schengeninformatiesysteem (SIS) op het gebied van politieke en justitiële samenwerking in strafzaken, tot wijziging en intrekking van Besluit 2007/533/JBZ van de Raad en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1986/2006 van het Europees Parlement en de Raad en Besluit 2010/261/EU van de Commissie ([PB L 312 van 7.12.2018, blz. 56](#));
- [Verordening \(EU\) 2018/1806 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018](#) tot vaststelling van de lijst van derde landen waarvan de onderdanen bij overschrijding van de buitengrenzen in het bezit moeten zijn van een visum en de lijst van derde landen waarvan de onderdanen van die plicht zijn vrijgesteld ([PB L 303 van 28.11.2018, blz. 39](#));
- [Besluit \(EU\) 2018/934 van de Raad van 25 juni 2018](#) betreffende de inwerkingstelling van de resterende bepalingen van het Schengenacquis die betrekking hebben op het Schengeninformatiesysteem in de Republiek Bulgarije en in Roemenië ([PB L 165 van 2.7.2018, blz. 37](#));
- [Verordening \(EU\) 2019/1157 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019](#) betreffende de versterking van de beveiliging van identiteitskaarten van burgers van de Unie en van verblijfsdocumenten afgegeven aan burgers van de Unie en hun familieleden die hun recht van vrij verkeer uitoefenen ([PB L 188 van 12.7.2019, blz. 67](#));
- [Uitvoeringsbesluit C\(2020\) 395 van de Commissie van 28 januari 2020](#) tot wijziging van Besluit C(2010) 1620 definitief van de Commissie, met betrekking tot de vervanging van de handleiding voor de behandeling van visumaanvragen en de wijziging van afgegeven visa (Visumcodehandleiding I).

• **Internationaal recht:**

- [Verdrag inzake de internationale burgerluchtvaart van 7 december 1944 \(ICAO-verdrag\), bijlagen 2 en 9](#);
- [Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden van 4 november 1950 en bijbehorende protocollen](#);
- [Verdrag van Genève betreffende de status van vluchtelingen van 28 juli 1951](#), zoals gewijzigd bij het [Protocol van New York](#) van 31 januari 1967;
- [Verdrag van Wenen inzake diplomatiek verkeer van 18 april 1961](#);

- Verdrag inzake het vergemakkelijken van het internationale verkeer ter zee (FAL-verdrag) van 9 april 1965;
- Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Zwitserse Bondsstaat, anderzijds, over het vrije verkeer van personen (PB L 114 van 30.4.2002, blz. 6);
- Verdrag betreffende de nationale identiteitsbewijzen van zeevarenden (IAO-Verdrag nr. 185) van 19 juni 2003;
- Bilaterale overeenkomsten inzake klein grensverkeer;
- Akkoord inzake de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland uit de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (PB C 384I van 12.11.2019, blz. 1).

AANHANGSEL A

KENNISGEVINGSPROCEDURE

Wanneer een lidstaat⁹⁷ voornemens is om overeenkomstig artikel 8, lid 2 bis, van de Schengengrenscore gerichte controles uit te voeren op personen die onder het Unierecht inzake vrij verkeer vallen, moet hij onverwijld kennisgeven van de voorgenomen toepassing van die gerichte controles aan:

- a) de overige lidstaten;
- b) het Europees Grens- en kustwachtagentschap (het Agentschap); en
- c) de Commissie.

De betrokken lidstaat kan besluiten de kennisgeving of delen daarvan te rubriceren.

In de kennisgeving moeten de redenen, de reikwijdte en de duur van de afwijking op de onderstaande wijze worden toegelicht om de nuttige werking van de kennisgeving te waarborgen, en met name om de andere lidstaten, de Commissie en het Agentschap in staat te stellen eventuele bedenkingen naar voren te brengen.

De redenen moeten zijn gebaseerd op objectieve elementen die relevant zijn voor de afwijking van de systematische controles aan specifieke grensdoorlaatposten.

De betrokken lidstaat moet specifiek de volgende elementen verstrekken:

- de voornaamste kenmerken van de stroom aan de betrokken grensdoorlaatpost(en), zoals de categorieën personen die de grens overschrijden;
- het geschatte aandeel van onderdanen van derde landen en van onder het Unierecht inzake vrij verkeer vallende personen die die grens overschrijden;
- informatie waaruit blijkt dat de gestelde langere wachttijden te wijten zijn aan de systematische controles (en bijvoorbeeld niet aan wegwerkzaamheden in het gebied dat grenst aan de grensdoorlaatpost). Een algemene verwijzing naar een komende vakantieperiode volstaat in dit verband niet. Er is geen universele indicator voor de onevenredige gevolgen voor de verkeersstromen die voor alle lidstaten of grensdoorlaatposten geldt. Bij de beoordeling van de onevenredige gevolgen voor de wachttijd moet rekening worden gehouden met de gemiddelde wachttijd of eerder geconstateerde vertragingen;
- de wijze waarop de afwijking de onevenredige gevolgen voor de verkeersstromen aan de betrokken grensdoorlaatpost(en) zal beperken.

---

⁹⁷ In deze tekst worden onder “lidstaat” ook de vier geassocieerde Schengenlanden verstaan.

Vermeld moet worden om welke grensdoorlaatpost(en) het gaat.

De geplande duur van de afwijking moet evenredig zijn en mag niet langer zijn dan nodig is. De voorziene einddatum van de afwijking moet voor elke grensdoorlaatpost worden vermeld. Afwijkingen voor onbepaalde tijd zijn niet aanvaardbaar. Overeenkomstig artikel 15 van de Schengengrenscore moeten de lidstaten voldoende, gekwalificeerd personeel en voldoende, passende middelen inzetten om te zorgen voor de uitvoering van de systematische controles aan de hand van relevante databanken.

De lidstaat moet in de kennisgeving vermelden op welke datum hij de risicobeoordeling aan het Agentschap heeft verstrekt, zoals is voorgeschreven door artikel 8, lid 2 bis, van de Schengengrenscore, en moet de belangrijkste elementen van de risicobeoordeling toelichten, zodat de adressaten van die kennisgeving een gefundeerd standpunt kunnen innemen.

Wanneer andere lidstaten, het Agentschap of de Commissie bedenkingen hebben bij het voornemen om af te wijken van de regel inzake systematische controles aan de hand van de databanken, moeten zij de betrokken lidstaat daarvan kennis stellen binnen twee weken na ontvangst van de kennisgeving. De betrokken lidstaat moet rekening houden met deze bedenkingen.

De lidstaten moeten eigen interne communicatiekanalen opzetten en de andere lidstaten en de Commissie daarvan in kennis stellen via hun permanente vertegenwoordiging door de kennisgeving te sturen naar respectievelijk het contactpunt bij de permanente vertegenwoordiging en de functionele mailbox (HOME-B1-BORDERS@ec.europa.eu).

AANHANGSEL B

PROCEDURE VOOR AFWIJKINGEN VAN HET BEGINSSEL VAN SYSTEMATISCHE CONTROLES AAN DE HAND VAN RELEVANTE DATABANKEN OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 8 VAN DE SCHENGENGRENSCODE, MET INBEGRIIP VAN DE RISICOBEOORDELING

Op grond van artikel 8, lid 2 bis, van de Schengengrenscore mogen de lidstaten afwijken van het beginsel van de systematische controles aan de hand van relevante databanken met betrekking tot onder het Unierecht inzake vrij verkeer vallende personen die de buitengrenzen overschrijden, mits aan twee cumulatieve voorwaarden is voldaan:

1. De betrokken lidstaat moet aantonen dat de systematische controle van personen die onder het Unierecht inzake vrij verkeer vallen onevenredige gevolgen zou hebben voor de verkeersstroom.
2. Alvorens een besluit over de afwijking te nemen, moet de betrokken lidstaat een risicobeoordeling maken waaruit blijkt dat de uitvoering van gerichte controles op personen die onder het Unierecht inzake vrij verkeer vallen niet tot een veiligheidsrisico leidt.

Om de nuttige werking van de bepalingen betreffende de tijdelijke afwijking te waarborgen, moeten de hieronder genoemde aspecten in verband met de beoordeling van de risico's van de uitvoering van gerichte controles en de follow-up van de kennisgeving van het voornemen om af te wijken, op onderstaande wijze worden verduidelijkt.

A. De risicobeoordeling

1. De lidstaat die een afwijking wil toepassen, stelt een risicobeoordeling op volgens de methode van het gemeenschappelijk model voor geïntegreerde risicoanalyse (CIRAM).

Het Agentschap zal in nauwe samenwerking met de lidstaten een gestandaardiseerd rapportagemodel ontwikkelen, waarbij gebruik wordt gemaakt van synergieën met andere bestaande risicobeoordelingen en kwetsbaarheidsbeoordelingen, en zal online toegang tot dit model verschaffen.

2. De risicobeoordeling waarin wordt geconcludeerd dat er een geringe [of middelgrote] dreiging is, wordt bij het Agentschap ingediend voordat de afwijking daadwerkelijk wordt toegepast, met gebruikmaking van het gestandaardiseerde rapportagemodel. In uitzonderlijke omstandigheden (bv. een uitzonderlijke en onverwachte instroom van EU/EER/CH-passagiers aan een bepaalde grensdoorlaatpost) kan de risicobeoordeling worden ingediend op hetzelfde tijdstip als dat waarop de afwijking ingaat, mits de kennisgeving al uitgebreide informatie bevat waaruit blijkt dat aan de specifieke grensdoorlaatpost onmiddellijke onevenredige gevolgen voor de verkeersstromen optreden.

In artikel 8, lid 2 bis, tweede alinea, van de Schengengrenscore wordt bepaald: *“In deze risicobeoordeling worden de redenen voor de tijdelijke beperking tot gerichte controles aan de hand van de databanken vermeld, wordt onder meer rekening gehouden met de onevenredige gevolgen voor de verkeersstromen, en worden statistieken over passagiers en incidenten in verband met grensoverschrijdende criminaliteit verstrekt. De risicobeoordeling wordt regelmatig geactualiseerd.”* Aangezien afwijkingen alleen van toepassing kunnen zijn op personen die onder het Unierecht inzake vrij verkeer vallen, moet de risicobeoordeling worden toegespitst op de beoordeling van de risico's die aan de specifieke grensdoorlaatposten worden veroorzaakt door de onder het Unierecht inzake vrij verkeer vallende personen.

Concreet moet de in artikel 8, lid 2 bis, van de Schengengrenscodex bedoelde risicobeoordeling van de lidstaat die volgens de CIRAM-methode en een model is opgesteld het volgende omvatten:

- I. een beschrijving van de reden voor de tijdelijke beperking tot gerichte controles aan de hand van de databanken en de verstrekking van kwantitatieve gegevens (bv. verwachte passagiersstromen, verwerkingstijd per passagier of soortgelijke gegevens) waaruit onevenredige gevolgen voor de verkeersstromen aan de gekozen grensdoorlaatpost(en) blijken nadat de mogelijkheden voor capaciteitsvergroting zijn uitgeput;
- II. het geschatte aandeel van het totale aantal reizigers dat onder het Unierecht inzake vrij verkeer valt en een bedreiging kan vormen voor de openbare orde, de binnenlandse veiligheid, de volksgezondheid of de internationale betrekkingen van een van de lidstaten gedurende de periode waarin een afwijking van de systematische controles zal worden toegepast, en de belangrijkste profielen van die reizigers;
- III. een beoordeling van de mogelijke gevolgen van de afwijking voor de veiligheid, d.w.z. de openbare orde, de binnenlandse veiligheid enz. van de lidstaten, met inbegrip van de beoordeling van de mogelijke gevolgen van de afwijking voor de verkeersverbindingen met andere lidstaten.

Een risicobeoordeling waarin wordt geconcludeerd dat de risico's voor de openbare orde, de binnenlandse veiligheid, de volksgezondheid of de internationale betrekkingen van een van de lidstaten groot zijn, kan geen basis zijn voor een afwijking.

Aan de hand van een risicobeoordeling waarin wordt geconcludeerd dat de risico's voor de openbare orde, de binnenlandse veiligheid, de volksgezondheid of de internationale betrekkingen van een van de lidstaten gering [of middelgroot] zijn, moet de betrokken lidstaat aantonen dat de voor elke betrokken grensdoorlaatpost vastgestelde risico's worden ingeperkt met passende strategieën en middelen. Deze strategieën en middelen worden beschreven in de risicobeoordeling die bij het Agentschap moet worden ingediend.

3. Het Agentschap evalueert de ingediende risicobeoordeling binnen een met de lidstaat in kwestie overeengekomen termijn. Het Agentschap kan zijn eigen middelen en informatie, met name in het kader van kwetsbaarheidsbeoordelingen verzamelde informatie, gebruiken voor de evaluatie van door de lidstaten ingediende risicobeoordelingen. Het Agentschap kan advies inwinnen bij Europol of andere EU-agentschappen.

- A. Indien de risicobeoordeling onvolledig is of de verstrekte informatie niet relevant is, moet het Agentschap zo spoedig mogelijk contact opnemen met de betrokken lidstaat om aanvullende informatie/redenen te verkrijgen.

Indien de volledige risicobeoordeling niet binnen de met het Agentschap overeengekomen termijn wordt ingediend, moet het Agentschap de andere lidstaten en de Commissie van de situatie op de hoogte brengen, na een laatste verzoek aan de betrokken lidstaat.

- B. Indien de betrokken lidstaat en het Agentschap het niet eens zijn over de volledigheid en de relevantie van de ingediende risicobeoordeling, wordt ernaar gestreefd om binnen een redelijke termijn (maximaal twee weken) op bilaterale basis tot overeenstemming te komen.

Indien de geschilpunten blijven bestaan, moet het Agentschap de Commissie en de andere lidstaten daarvan op de hoogte brengen. Er kan een vergadering worden gehouden met het Agentschap, de betrokken lidstaat, de Commissie en, in voorkomend geval, andere lidstaten. In dat geval organiseert de Commissie de vergadering en nodigt zij de relevante belanghebbenden uit om eraan deel te nemen.

De standpunten van het Agentschap moeten eerst met het oog op opmerkingen worden meegedeeld aan de lidstaat die de risicobeoordeling heeft ingediend. Het Agentschap moet de Commissie en de andere lidstaten in kennis stellen van zijn standpunten.

4. De betrokken lidstaat moet de risicobeoordeling regelmatig bijwerken. Daarbij moeten, in voorkomend geval, ook de punten A.1 tot en met A.3 in acht worden genomen.

B. Kennisgeving van het voornemen om af te wijken en follow-up van een dergelijke kennisgeving:

1. De betrokken lidstaat stelt de andere lidstaten, de Commissie en het Agentschap in kennis van zijn voornemen om af te wijken. De kennisgeving moet voldoen aan de minimumeisen van aanhangsel A bij dit handboek.

2. Indien de lidstaten, het Agentschap of de Commissie bedenkingen hebben bij het voornemen gerichte controles aan de hand van de databanken uit te voeren, moeten zij de betrokken lidstaat daarvan onverwijld in kennis stellen. De andere lidstaten of de Commissie kunnen het Agentschap verzoeken om na te gaan of de redenen voor hun bedenkingen gerechtvaardigd zijn.

De lidstaten die bedenkingen hebben, kunnen die bedenkingen ook meedelen aan het Agentschap, de Commissie en de andere lidstaten. Hoewel de bedenkingen in beginsel bilateraal moeten worden besproken met de lidstaat die kennis heeft gegeven van zijn voornemen om een afwijking toe te passen, kan er, gezien het aantal bedenkingen of de aard ervan (bv. met betrekking tot hetzelfde aspect), op initiatief van elk van de daartoe gerechtigde partijen een vergadering worden belegd met alle partijen die bedenkingen naar voren hebben gebracht, terwijl ook andere partijen die bedenkingen naar voren hadden kunnen brengen, maar dat niet hebben gedaan, kunnen worden geïnformeerd over de te houden vergadering. De Commissie is verantwoordelijk voor de organisatie en bekleedt het voorzitterschap van een dergelijke vergadering.

3. De lidstaat die voornemens is af te wijken van de systematische controles aan de hand van databanken betreffende personen die onder het Unierecht inzake vrij verkeer vallen, moet rekening houden met deze bedenkingen.

4. De betrokken lidstaat moet om de zes maanden verslag uitbrengen aan de Commissie en het Agentschap over de toepassing van de aan de hand van de databanken uitgevoerde gerichte controles van personen die onder het Unierecht inzake vrij verkeer vallen. De verslagen moeten gedetailleerde informatie bevatten over het feitelijke gebruik van gerichte controles aan specifieke grensdoorlaatposten, gegevens over de verkeersstromen aan deze grensdoorlaatposten die onder de afwijking vallen, en informatie over de impact ervan voor de ontwikkeling van de risicobeoordeling in verband met de openbare orde, de binnenlandse veiligheid, de volksgezondheid of de internationale betrekkingen van de betrokken lidstaat.

Voor elke grensdoorlaatpost waar afwijkingen zijn toegepast en voor elke periode waarin die afwijkingen zijn toegepast, moet de lidstaat ten minste de volgende informatie in zijn verslag opnemen:

- het exacte tijdstip waarop gebruik is gemaakt van afwijkingen (begonnen om: uren en minuten in UTC; geëindigd om: uren en minuten in UTC);
- het aantal passagiers dat de grens heeft overschreden, uitgesplitst naar nationaliteit en reisrichting (inreis/uitreis);
- het aantal onder het Unierecht inzake vrij verkeer vallende passagiers dat bij inreis niet is gecontroleerd aan de hand van de databanken, uitgesplitst naar staatsburgerschap en reisrichting (inreis/uitreis);
- het aantal onder het Unierecht inzake vrij verkeer vallende passagiers dat is gecontroleerd aan de hand van de databanken, uitgesplitst naar staatsburgerschap en reisrichting (inreis/uitreis);
- het aantal treffers in de relevante databanken betreffende passagiers die aan gerichte controles zijn onderworpen, uitgesplitst naar reisrichting (inreis/uitreis), staatsburgerschap en databank.

Daarnaast moet de betrokken lidstaat, in voorkomend geval, per grensdoorlaatpost en per maand voor de verslagleggingsperiode de volgende contextuele informatie verstrekken⁹⁸:

- het aantal passagiers dat de grens heeft overschreden, uitgesplitst naar nationaliteit en reisrichting (inreis/uitreis);
- het aantal treffers in relevante databanken tijdens systematische controles, uitgesplitst naar reisrichting (inreis/uitreis) en staatsburgerschap.

---

⁹⁸ Deze rapportageverplichting kan na de eerste rapportage worden herzien.

LIJST VAN BIJLAGEN BIJ HET PRAKTISCH HANDBOEK VOOR GRENSWACHTERS

1. Lijst van de voor het grenstoezicht bevoegde nationale diensten.
2. Lijst van contactpunten in de lidstaten voor aangelegenheden in verband met grensbeheer.
3. Lijst van contactpunten voor het uitwisselen van informatie over beveiligingscodes op inreis- en uitreisstempels.
4. Lijst van grensdoorlaatposten.
5. Tabel van reisdocumenten waarmee de houder de buitengrenzen kan overschrijden en waarin een visum kan worden aangebracht (= bijlage 10 bij de Visumcodehandleiding (zelfde titel)).
6. Lijst van derde landen waarvan de onderdanen bij overschrijding van de buitengrenzen in het bezit moeten zijn van een visum en van derde landen waarvan de onderdanen van deze plicht zijn vrijgesteld (= bijlage 1 bij de Visumcodehandleiding).
7. Doorreis over het grondgebied van Bulgarije, Cyprus en Roemenië van onderdanen van derde landen die in het bezit zijn van een visum/verblijfstitel afgegeven door een Schengenstaat.
8. Uitzonderingen op de visumplicht voor houders van diplomatieke paspoorten, dienstpaspooten en andere officiële paspoorten (= bijlage 5, “Gegevens over nationale ontheffingen van de visumplicht”, bij de Visumcodehandleiding).
9. Uitzonderingen op de visumplicht voor erkende vluchtelingen en staatlozen (= bijlage 5, “Gegevens over nationale ontheffingen van de visumplicht”, bij de Visumcodehandleiding).
10. Andere uitzonderingen op de visumplicht (= bijlage 5, “Gegevens over nationale ontheffingen van de visumplicht”, bij de Visumcodehandleiding).
11. Uitzonderingen op de vrijstelling van de visumplicht ten aanzien van personen die een bezoldigde bezigheid verrichten (= bijlage 5, “Gegevens over nationale ontheffingen van de visumplicht”, bij de Visumcodehandleiding).

12. Lijst van derde landen waarvan de onderdanen aan de transitvisumplicht voor luchthavens zijn onderworpen

(= bijlage 7 bij de Visumcodehandleiding:

– bijlage 7A, “Gemeenschappelijke lijst van derde landen waarvan de onderdanen in het bezit moeten zijn van een luchthaventransitvisum wanneer zij door de internationale transitzones van luchthavens op het grondgebied van de lidstaten reizen”;

– bijlage 7B, “Lijst van derde landen waarvan de onderdanen in het bezit moeten zijn van een luchthaventransitvisum wanneer zij door de internationale transitzones van luchthavens op het grondgebied van één lidstaat/enkele lidstaten reizen”;

– bijlage 7C, “Lijst van verblijfstitels die de houder machtigen tot doorreis via de luchthavens van lidstaten zonder dat een luchthaventransitvisum vereist is”).

13. Uniform model voor visumstickers en informatie over de technische specificaties en veiligheidskenmerken ervan (= bijlage 19, “De visumsticker”, bij de Visumcodehandleiding).

14. Het invullen van visumstickers (= bijlage 20, “Het invullen van de visumsticker”, bij de Visumcodehandleiding).

15. In voorkomend geval in de zone voor opmerkingen te vermelden gegevens (= bijlage 22, “Nationale vermeldingen in de zone “Opmerkingen” van de visumsticker”, bij de Visumcodehandleiding).

16. Instructies voor het invoegen van informatie in de optisch leesbare zone (bijlage is overbodig, informatie is opgenomen in bijlage 14 bij dit handboek).

17. Voorbeeld van ingevulde visumstickers (nadere richtsnoeren) (= bijlage 21, “Voorbeelden van ingevulde visumstickers”, bij de Visumcodehandleiding).

18. Voorbeelden van door de lidstaten afgegeven visumstickers (met foto’s).

19. Doorreisfaciliteringsdocument (FTD) en Doorreisfaciliteringsdocument voor treinreizigers (FRTD).

20. Modellen van door de ministeries van Buitenlandse Zaken van de lidstaten afgegeven kaarten.

21. Legesrechten, in euro’s, ter dekking van de administratieve kosten van de behandeling van visumaanvragen (zie voor nadere informatie deel II, punt 4.4, van de Visumcodehandleiding).

22. Lijst van door de lidstaten afgegeven verblijfstitels.
23. Model van door de lidstaten afgegeven verblijfstitels.
24. Documenten ter staving van toegangsvoorwaarden.
25. Voor het overschrijden van de buitengrens vereiste richtbedragen die door de nationale autoriteiten zijn vastgesteld (= bijlage 18 bij de Visumcodehandleiding).
26. Standaardformulier voor de goedkeuring van bewijsstukken betreffende de naleving van de voorwaarden inzake de duur van een kort verblijf in gevallen waarin in het reisdocument geen inreisstempel is aangebracht.
27. Nationale praktijken inzake weerlegging van het vermoeden van illegale binnenkomst wanneer een stempel ontbreekt.
28. Standaardformulier voor weigering van toegang aan de grens, inclusief standaardformulier voor kennisgeving en motivering van de nietigverklaring of intrekking van een visum, met motivering van de grond(en) voor de nietigverklaring.
29. Operationele instructies voor de afgifte van visa aan de grens aan transiterende visumplichtige zeevarenden (= bijlage 26 bij de Visumcodehandleiding).
30. Lijst van scholieren die in het kader van een schoolreis binnen de Europese Unie reizen (= bijlage 3 bij de Visumcodehandleiding).
31. Lijst van nationale autoriteiten die voor de behandeling van verzoeken toegang hebben tot de in het SIS opgenomen persoonsgegevens.
32. Modellen van de borden bij de diverse doorgangen aan de grensdoorlaatposten.
33. Geharmoniseerde modelformulieren ter staving van een uitnodiging, een garantstellingsverklaring of huisvestingsverklaring, opgesteld door de overeenkomstsluitende partijen (= bijlage 15, “Modellen van de formulieren van de lidstaten ter staving van een garantstellingsverklaring en/of huisvestingsverklaring”, bij de Visumcodehandleiding).
34. Modellen van documenten die worden afgegeven aan vluchtelingen en staatlozen die subsidiaire bescherming genieten.
35. Model van collectieve documenten.
36. Lijst van overeenkomsten over klein grensverkeer en modellen van daarvoor door de lidstaten afgegeven vergunningen
37. Lijst van nationale contactpunten voor raadpleging over minderjarigen.

38. Richtsnoeren betreffende het verkeer van Turkse onderdanen die de buitengrenzen van de EU-lidstaten overschrijden met het oog op het verrichten van diensten binnen de EU (= bijlage 6 bij de Visumcodehandleiding).
39. Standaardformulier voor de erkenning van een terugkeerbesluit met het oog op doorreis over land.
40. Certificaat voor werknemers in het internationaal vervoer.
41. Verlenging van het wettelijk verblijf in verband met COVID-19 — nationale praktijken.
42. Richtsnoeren voor de behandeling van begunstigden van het terugtrekkingsakkoord.
43. Model van de documenten waarover de begunstigden van de terugtrekkingsakkoorden (EU-UK, IS/LI/NO-UK, CH-UK) kunnen beschikken alvorens in het bezit te komen van het nieuwe verblijfsdocument dat wordt afgegeven overeenkomstig Uitvoeringsbesluit van de Commissie van 21.2.2020 (C(2020) 1114 final)⁹⁹ (zie ook bijlage 42 bij dit handboek) of overeenkomstig de door IJsland, Liechtenstein en Noorwegen enerzijds en Zwitserland anderzijds gesloten terugtrekkingsakkoorden.

---

⁹⁹

Uitvoeringsbesluit van de Commissie van 21.2.2020 betreffende de door de lidstaten op grond van artikel 18, leden 1 en 4, af te geven documenten en artikel 26 van het terugtrekkingsakkoord van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland uit de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (C(2020) 1114 final).